

చైతన్య మాసవి

chaitanyamaanavi

సంపుటి : 15

సంచిక : 1

అమరావతి,

జనవరి, 2019

40 పేజీలు

10 రూ॥లు

నూతనోత్తేజంతో
నవయుగ నిర్మాణానికి
భీరత్వం చూపావు
అన్ని రంగాలలో రాణించి
ఉత్తేజం ఇచ్చావు
ఆటబొమ్మకాదు అనితర
శక్తిమంతురాలివని
నూతన సంవత్సరాన
విజయపథాన సాగేవు..

అరకువాలీలో డ్వాక్రా మహిళల ధర్మా

విజయనగరంలో సెమినార్

పోరుమామిళ్ళలో ఎమ్మార్వీ ఆఫీసు వద్ద ధర్మా

నెల్లూరులో అంబేద్కర్ కు నివాళి

మద్యం పాపు మూసివేయాలని ధర్మా

రాజమండ్రిలో గురజాడ, కందుకూరి వర్ణంతి సభ

విజయవాడలో జాతా సందర్భంగా నాటకం

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా ఐదవ పోరు యాత్ర

ప్రపంచ ఆర్థిక ఫోరమ్ సర్వేలో మహిళలు నివసించడానికి అత్యంత ప్రమాదకరమైన దేశంగా భారత్ గుర్తించబడింది. థామ్సన్ రాయటర్స్ ఫౌండేషన్ సర్వే కూడా భారత్‌లో మహిళలపై హింస ఎంత భయంకరంగా సాగుతుందో వెల్లడించింది.

స్త్రీలను దేవతలుగా పూజస్తామంటున్న భారత్‌లో అసమానతలు భారీగా ఉన్నాయి. భూణ మాత్యలు, వరకట్నాలు, అవిద్య, బాల్యవివాహాలు, అర్థాకలి. పోషకాహారలేమి, లైంగిక వేధింపులు, తక్కువ వేతనాలు, ఆస్తిహక్కుల నిరాకరణ, ఉపాధిలేమి లాంటి అనేక అసమానతలు భారత స్త్రీల అభివృద్ధికి సామాజికాభివృద్ధికి ఆటంకాలుగా ఉన్నాయి.

ఈ ఆటంకాలను అధిగమించి యువ మహిళలు ఎందరో విజయపథంలో ముందడుగు వేస్తున్నారు. పురుషుల ప్రపంచం అనుకునే రంగాలలో సైతం స్త్రీలు అద్భుత విజయాలు సాధిస్తున్నారు. మిథాలి క్రికెట్‌లో, రెజ్లింగ్‌లో గీతా ఫోగాట్, సాక్షిమాలిక్‌లు, బాక్సింగ్‌లో మేరీకోమ్, జమ్మాస్టిక్స్‌లో దీపాకర్తాకర్, బ్యాట్‌మింటన్‌లో సైనా, సింధు, టెన్నిస్‌లో సానియా, ఆర్పీలో దీపికా, జ్యోతి సురేఖా, బాడీబిల్డింగ్‌లో శ్వేతా, బైక్‌రేసింగ్‌లో అశీషా అగ్రగాములుగా రికార్డులు తిరగరాస్తున్నారు.

సైన్యంలో ప్రవేశించటానికి 1996 వరకు మహిళలకు అనుమతి లేదు. ఫైటర్ విమానాలు నడిపే అవకాశం 2017లో మాత్రమే వచ్చింది. ఇవన్నీ 19 పురుషాభివృద్ధిరంగాలుగా చూడబడ్డాయి. ఒలంపిక్ పతకాల సాధనలో ఈ మహిళలే ముందడుగు వేయడం యాదృచ్ఛికం కాదు. వాస్తవ శక్తికి నిదర్శనం.

ఆటల్లో మాత్రమే కాక సివిల్ అధికారులు, పోలీస్ అధికారులుగా నిజాయితీగా, నిర్భీతిగా, సమర్థవంతంగా విధులు నిర్వహించటంలో ముందంజలో ఉన్నారు. మన్ననలందుకుంటున్నారు. వ్యాపార ప్రపంచంలో సైతం మేమున్నాం అని సగర్వంగా చాటుతున్నారు.

సామాజిక ఉద్యమాలలో సైతం మన దేశంలోనూ, ప్రపంచంలోను గుర్తించదగిన పోరాటాలలో ముందువరసలో ఉంటున్న మహిళలు గణనీయంగా పెరిగారు. ఈజిప్ట్‌లో మొదలైన అరబ్ ఉద్యమాలలో, అమెరికాలో నల్లజాతి ప్రజలపై జరుగుతున్న హింసను ఎదిరించడంలో ఫ్రాన్సు, సిరియా, పోలెండ్, పెరూ తదితర దేశాల్లో సాగే ఉద్యమాలన్నింటా మహిళల నాయకత్వం గుర్తించదగిన రీతిలో పెరిగింది.

మనదేశంలో సైతం వర్ణకా కుందూ, నిభతా అజాద్‌లాంటి ఎందరో మహిళలు నిర్భయంగా లైంగిక వేధింపులను, అసమానతలను ప్రశ్నించటంలో ముందున్నారు. గులాబదళం పేరుతో అఘాయిత్యాలు చేసే వారిని ప్రశ్నించటమే కాదు నిలువరించడానికి భౌతిక దాడులు సైతం చెయ్యడం నూతన మార్గం.

మహిళలు అన్ని పనులు చేయలేరని, గర్భవతులుగా విశ్రాంతి కావాలని, జడ్డల పెంపకం, కుటుంబ బాధ్యతలు వారివేనంటూ ఉద్యోగావకాశాల కల్పనలో నిరుత్సాహపరుస్తారు. ఇంటితో పాటు ఉద్యోగం చెయ్యగలిగితే సరి లేదంటే ఇల్లే ముఖ్యమంటారు. పురుషుల కంటే 30 శాతం తక్కువ వేతనాలు భారత్‌లో పొందుతున్నారని ఐఎల్ఓ ప్రకటించింది. స్త్రీలు ఐటి లాంటి రంగాలలో స్త్రీలు ఎక్కువ పని గంటల సమస్యతోపాటు రక్షణ లేని పరిస్థితికూడా ఎదుర్కుంటున్నారు. లైంగిక వేధింపుల గురించి ఫిర్యాదు చేస్తే సమస్యను పరిష్కరించడంగాక వారిని ఉద్యోగాల నుండి సాగనంపడానికే సిద్ధమవుతారు.

అమ్మగా, చెల్లిగా స్త్రీలను వర్ణిస్తూ ఇంటిపని స్త్రీలే అన్న సంస్కృతి స్త్రీలను శాస్త్రవేత్తలుగా, రాజనీతిజ్ఞులుగా, ఆటగాళ్ళగా, వ్యాపారవేత్తలుగా, నటులుగా విభిన్నవృత్తుల్లో రాణించగలిగే వ్యక్తులుగా చూసే సంస్కృతి లేదు.

ఈ నాటి అసమానతలను అధిగమించాలంటే 170 సంవత్సరాలు పడుతుందని ఐక్యరాజ్య సమితి అంచనావేసింది. 2030 నాటికి సమగ్ర సమృద్ధిత అభివృద్ధి కావాలని తీర్మానించింది. మహిళలు పురుషులతో సమానంగా అభివృద్ధి క్రమంలో పాల్గొంటే 28 ట్రిలియన్ డాలర్ల ఉత్పత్తులు పెరుగుతాయని, జి.డి.పి లో 26% ఆదాయం వస్తుందని డబ్ల్యుఐఎఫ్ అంచనా వేసింది.

ఆటంకాలు ఎన్ని ఉన్నా పట్టుదలతో మహిళలు ముందడుగు వేస్తున్నారు. బలమూ, వేగమూ, ఆత్మ విశ్వాసంతో పాటు ఎలాంటి పరిస్థితులనైనా అధిగమించేందుకు సిద్ధపడిన ఫలితంగా విజయపథంలో సాగుతున్నారు. వ్యక్తిగత విజయాలు మాత్రమే కాదు సామాజిక హక్కుల సాధనలోనూ, అన్యాయాన్ని ప్రశ్నించటంలోనూ ముందడుగు వేస్తున్నారు. గురజాడ కలలు కన్న ఆధునిక మహిళల శంఖారావం ఈ విజయాలలో ప్రస్ఫుటమవుతుంది. వీరేశలింగంలాంటి సంస్కర్తల కృషిని అందుకుని విజయాల బాటలో పురోగమిస్తున్న మహిళల స్ఫూర్తితో ప్రజాస్వామ్య లౌకిక సామ్యవాద సమాజాన్ని అందుకునేందుకు నూతన సంవత్సరంలో అడుగులు వేద్దాం!!

నీతులు నీడనివ్వవు, సామెతలు
సంపదనివ్వవు, ప్రవచనాలు
ప్రపంచాన్ని మార్చవు కట్టపడి
పనిచేస్తేనే జీవితానికి పరమావధి.

అధ్యయిజర్ బోర్డు

వేములపల్లి సత్యవతి
డాక్టర్ బి. విజయభారతి
డాక్టర్ శిలాలోలిత

విద్యా ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళాసంఘం

చిరునామా :

విద్యా రాష్ట్ర కార్యాలయం,
3/4 బి. కె.బి.భవన్, వడ్డేశ్వరం
బైపాస్ రోడ్, తాడేపల్లి మండలం,
గుంటూరు జిల్లా.

ఫోన్, 9490098620

chaitanyamanavi@gmail.com

fb : aidwaap

Blog : aidwaap@blogspot.com

సంపాదకులు

డి.రమాదేవి

సంపాదక వర్గం

కె.స్వరూపరాణి

బి. ప్రభావతి

మేనేజర్: కె. శారద

ప్రజాశక్తి ప్రింటర్స్ & పబ్లిషర్స్

ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

పోస్టల్ చందా

సంవత్సరానికి రూ: 200/-

విడి ప్రతి వెల రూ: 10/-

మోటూరు ఉదయం ట్రస్ట్ ఆఫీస్

మారుతీనగర్, ప్రకాశరావు వీధి,

చుట్టు గుంట సెంటర్, విజయవాడ - 4

చైతన్య మాసవి

ఈ సంచికలో

సమకాలీనం	ప్రాన్స్ లో మళ్ళీ రెక్క విప్పిన రెవెల్యూషన్ -కె.వెంకటసుబ్బారావు.. 5
స్పందన	షేప్ ఆఫ్ ఆస్కార్ అవార్డు - హరితాదేవి 7
రిపోర్టు	స్ఫూర్తిదాయకంగా కందుకూరి సందేశయాత్ర - డా.ఎం.ప్రగతి... 9
చట్టాలు	భూస్వామిని బికారిని చేసే చట్టం - నందూరి పద్మాంజలి 11
సమకాలీనం	పసిమొగ్గల పరిమళం - శిలాలోలిత 13
సీరియల్	చెన్నపట్నంలో వితంతు వివాహం - వి.సత్యవతి 14
పోరాటం	నవప్రయాసకు వ్యతిరేకంగా పోరాడి జైలుకు వెళ్ళిన “వంటలమ్మ”లకు జేజేలు - బి.ప్రభావతి 15
కథ	సప్పుడు - పద్దం అనసూయ 16
సీరియల్	సోషలిజంతోనే సమానత్వం సాధ్యం - అగస్ట్ బెబెల్ 18
జీవన గాథ	మాకు డూటీ ఈయండి - కవిని ఆలూరి 19
కథ	ఆకలి చదువులు - చిలకూరి బి.దేవపుత్ర 21
అభినందన	దేవదాసీ సీతవ్వ - బీబీసీ సౌజన్యంతో 23
చైతన్యం	ఆశల సుగంధం - సుధ 24
నవలిక	మూడు ముప్పైలు - కె.నాగమణి 27
సినీమా రివ్యూ	స్ట్రీలకోసం చిందిన సిరా చుక్క మంటో-మహ్మద్ ఖదీర్ బాబు .. 28
అరోగ్యం	ఊపిరి ఆగకూడదు సుమా! - మానవీ టీం 30
నాకునచ్చిన పుస్తకం	దాచేస్తే దాగని కార్మికుల కష్టాల చరిత - ప్రకాష్ 32
కేస్ స్టడీ	నిజాన్ని దాచొద్దు - కె.శారద 33
సంక్షిప్తం	సంక్షిప్త వార్తలు 35
ఉద్యమవార్తలు	ఉద్యమాలబాటలో 36

పత్రికలో విభిన్న అంశాలపై వస్తున్న వ్యాసాలు రచయితల అభిప్రాయాలు మాత్రమే. అందులో పేర్కొన్న అన్ని అంశాలతో మానవి సంపాదక వర్గం ఏకీభవిస్తుందని భావించవలదు.
- ఎడిటర్

PRINTED AND PUBLISHED BY D. RAMA DEVI, AIDWA ANDHRA PRADESH MAHILA SANGHAM, PRINTED AT PRAJASAKTI PRINTERS & PUBLISHERS PVT.LTD. D.NO.14-12-19, PRAKASH NAGAR, KRISHNA NAGAR(P), TADEPALLI (M), GUNTUR (DT), AP., PIN - 522 502., PH : 91-8645 - 272133. PUBLISHED AT AIDWA ANDHRA PRADESH MAHILA SANGHAM AIDWA STATE OFFICE D.NO. 3/4 B. K.B.BHAVAN, VADDESWAREM BYPASS ROAD, TADEPALLI (M) GUNTUR (DT). EDITOR: D. RAMA DEVI. R.NO. APTEL/2006-20000

ఫ్రాన్స్ లో విప్లవం మరోసారి రెక్క విప్పింది. రెక్క విప్పిన విప్లవజ్వాల పొరుగుదేశాలకూ వ్యాపించింది. ఫ్యాషన్లే కాదు విప్లవాలూ పుట్టింది ఫ్రాన్స్ లోనే. “అన్నమే కాదు, గులాబీలూ కావాలంటారు” అక్కడి ప్రజలు. ఫ్రాన్స్ లో జరిగిన తరతరాల విప్లవ పోరాటాలను గుర్తుకు తెస్తున్నారు ఇప్పటి ‘ఎల్లో వెస్ట్’ నిరసనకారులు. ఆర్మ్ - డి - ట్రయోంఫ్ మ్యూజియం గోడ మీద ఓ నినాదాన్ని ఇలా రాశారు - ‘లూయీ 16 = మాక్రొన్’. లూయీ - 16కి వ్యతిరేకంగా జరిగిన 1789 విప్లవం రాచరిక పాలనకు చరమగీతం పాడింది. అప్పుడు ఫ్లోర్ (రొట్టెల పిండి) కోసం తిరుగుబాటు జరగగా, ఇప్పుడు ఫ్యూయల్ (పెట్రోలు, డీజిలు ఇంధనాలు) కోసం జరుగుతున్నది.

ఆకలికి కుడి, ఎడమల (రైట్, లెఫ్ట్) తేడా లేదు. ఫ్యూయల్ ధరలు అంటే ఆకలే. అదే అందరినీ కలిపింది. “నెల జీతాలు మూడో వారం రాకముందే అయిపోతున్నాయి. మేము జీవించటం లేదు. చావలేక బతుకులు ఈడుస్తున్నాము” అంటున్నారు ఎల్లో వెస్ట్ ఉద్యమకారులు.

ఉద్యమకారులు 1968నాటి తిరుగుబాటును గుర్తు చేసుకుంటున్నారు. ఆనాటి పోరాటంలో పాలుపంచుకున్న విద్యార్థులు నేడు తల్లిదండ్రులుగా, తాతలుగా, అమ్మలుగా, అమ్మమ్మలుగా తమ పిల్లలు, మనుమలు, మనుమరాళ్లతో కలిసి మళ్లీ రోడ్లమీదకు వచ్చారు.

పర్యావరణ పన్నులు విధించటంతో చమురు ధరలు విపరీతంగా పెరిగి ఆందోళన మొదలయింది. చమురు ధరలు మిగతా వస్తువుల మీద కూడా ప్రభావం చూపాయి. ఆహారంతోపాటు అన్ని నిత్యావసరాల ధరలూ ఆకాశాన్నంటాయి. ధరలను తగ్గించాలని లక్షలాది మంది రోడ్ల మీదకు వచ్చారు. నవంబరు 17 (శనివారం)న దేశ వ్యాపితంగా రెండు వేల ప్రాంతాల్లో జరిగిన నిరసన ప్రదర్శనల్లో లక్షల మంది ప్రజలు

ఫ్రాన్స్ లో మళ్లీ రెక్క విప్పిన రెవెల్యూషన్

పాల్గొన్నారు. ప్యారిస్ నగరంలోనే ‘ఎల్లో వెస్ట్’ ధరించిన మూడు లక్షల మంది నిరసన ప్రదర్శన జరిపారు. చీకట్లోనయినా కనిపించే విధంగా వాహన చోదకులు ఫ్లోరిసెంట్ రంగు వెస్ట్ ని ధరించటం ఆనవాయితీ. సొంతవయినా వాహనాల చోదకులుగా చమురు ధరలు తగ్గించాలనే నినాదంతో నిరసనకారులు డ్రెస్ కోడ్ తో ప్రదర్శనల్లో పాల్గొన్నారు.

పర్యావరణ పరిరక్షణ నిధుల కోసం, అధికారంలో ఉన్న సోషల్ డెమోక్రటిక్ పార్టీ

ప్రభుత్వం కార్బన్ టాక్స్ విధించింది. ‘ఫ్రాన్స్ డిక్లరేషన్’ పేరిట కార్బన్ పన్నును ప్రపంచదేశాల ముందుకు తీసుకువచ్చి, తాను పర్యావరణాన్ని రక్షించే మొనగాడి నన్నట్లుగా నిలబడేందుకు మాక్రొన్ ప్రభుత్వం విఫలయత్నం చేసింది. కొన్నేళ్ల తర్వాత ఏర్పడబోయే ముప్పును దృష్టిలో పెట్టుకుని పన్నులు వేస్తున్నామని ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. “నెల గడవటం గురించి మేము ఆందోళనపడుతున్నాము. ముందు చమురు ధరలు తగ్గించండి” అంటూ ఉద్యమకారులు రోడ్లు ఆక్రమించారు. నవంబరు 24 (శనివారం)న రెండోసారి జరిగిన నిరసన ప్రదర్శనల్లో 2 లక్షల 30 వేల మంది పాల్గొన్నారు. డిసెంబరు 1 (శనివారం)న మూడో ప్రదర్శన జరిగినప్పుడు లక్షన్నర మంది పాల్గొనటమే కాకుండా కొన్ని

హింసాత్మక సంఘటనలు కూడా చోటుచేసుకున్నాయి. “ఆర్మ్ - డి - ట్రయోంఫ్ మ్యూజియాన్ని ముట్టడించి కొన్ని స్మారక చిహ్నాలను ధ్వంసం చేశారు. ఖరీదయిన దుకాణాల్లోకి జొరబడి వస్తువులను పగులగొట్టారు. సంపన్నుల నివాసాల ముందున్న వాహనాలకు నిప్పు పెట్టారు. ఈ పనులు చేయకుండా వుండాల్సిందన్న అభిప్రాయాలు వ్యక్తమయినప్పటికీ ఈ ప్రదర్శనలకు 80 శాతం మంది ఆ దేశం ప్రజలు మద్దతు ప్రకటించారు” అనంటారు ఓ

చురుకయిన ఉద్యమకారుడు. ఈ సంఘటనలతో తప్పని పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. చమురు ధరలను తగ్గిస్తూ ఫ్రాన్స్ అధ్యక్షుడు ఎమమాన్యుయేల్ మక్రొన్ చర్యలు తీసుకున్నాడు. ఉద్యోగులకు కనీస వేతనాలు పెంచుతున్నట్లు ప్రకటించాడు.

కానీ, మరునాడే

డిసెంబరు 3, 4 తేదీల్లో విద్యార్థులు

దేశవ్యాపితంగా అన్ని విద్యాలయాలను బహిష్కరించారు. విద్యారంగంలో ప్రవేశపెట్టిన సంస్కరణలను ఎత్తివేయాలని ప్రదర్శనలు జరిపారు. ఈ సందర్భంగా వందలాది మంది విద్యార్థులను ప్రభుత్వం అరెస్టు చేసింది. దీనికితోడు విద్యార్థుల పట్ల పోలీసుల తీరుపై ప్రజల నుంచి తీవ్రంగా నిరసన వ్యక్తమయింది. విద్యార్థుల చేతులను వెనక్కు విరిచి కట్టి, మోకాళ్లపై కూర్చోపెట్టారు. ఆ తర్వాత కారాగారాలకు తరలించారు.

మూడో శనివారం జరిగిన నిరసన ప్రదర్శనల్లో విద్యార్థులే కాకుండా ఉపాధ్యాయులు, నర్సులు, రైతులు, కార్మికులు కూడా పాల్గొన్నారు. ఈ ఉద్యమం ఏ రాజకీయ దళమూ లేకుండానే సామాజిక మాధ్యమాల ద్వారా రాజుకుంది. దీనికి ఏ నిర్మాణమూ లేదు. నాయకులూ లేరు. ఇదో కొత్త తరహా

ఉద్యమం. ప్రజలు వివిధ రాజకీయ దళాల కింద ముఠాలుగా చీలి ఉన్నంత కాలం ప్రభుత్వానికి గట్టి సవాళ్లు ఎదురు కావు. దీంతో తమకు ఏ ఆటంకం లేకుండా ప్రభుత్వం తమ విధానాలను ప్రజల మీద రుద్దుతుంది. ఫ్రాన్స్‌లో అధికారం వుంది పేరుకు సోషలిస్టు పార్టీయే అయినా, అది వాస్తవంగా సంపన్నుల కోసం పని చేస్తున్నదని ప్రజలు గుర్తించారు. అందుకే మాక్రోన్ ప్రభుత్వం దిగిపోవాలని ఉద్యమ కారులు నినదించారు. ఫ్రాన్స్‌లో ఆకలి అందరినీ ఏకం చేస్తున్నది. ప్రజల కొనుగోలు శక్తి పడిపోయింది. ఆకలి కేకలు పేదల నుంచే వస్తాయని సాధారణంగా అనుకుంటారు. మధ్యతరగతి ప్రజలు తమ బాధలను బయటకు చెప్పుకోలేని మర్యాదస్తులంటుంటారు. అయితే ఈ ఉద్యమంలో అత్యధికులు మధ్యతరగతే కావటం పరిశీలనార్హం. తమకు నెల గడవటం కష్టంగా ఉందంటూ మధ్యతరగతి ప్రజలు నిరసనకు దిగారు. పెళ్లి చేసుకోవాలన్నా, పిల్లల్ని కనాలన్నా భయపడుతున్నామని నిరసనకారులు తేల్చి చెప్పారు. తాము మధ్యతరగతి కాదనీ, పేదలమనీ అనుకున్నందునే ఈ ఉద్యమం మొదలయింది.

సంస్కరణల పేర దగా దగా : ప్రపంచ మంతలా గత నలభై ఏళ్లుగా సాగుతోన్న నయా ఉదారవాద విధానాలు ధనిక పేదల మధ్య అసమానతలను పెంచాయి. దేశాలన్నీ సామాజిక భద్రతకు తిలోదకాలిచ్చాయి. ప్రభుత్వ సేవలను వుపసంహరించు కుంటున్నాయి. ప్రభుత్వ రవాణాను నిలిపివేశాయి. ప్రభుత్వ బడులనూ, విశ్వవిద్యాలయాలనూ నీరుగార్చి, ప్రైవేటు విద్యాసంస్థలకు ప్రోత్సహిస్తున్నాయి. ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు బదులు ప్రైవేటు వైద్యానికి, ఆరోగ్య భీమాకూ పెద్ద పీటలు వేస్తున్నాయి. చివరకు పింఛన్లను నిలిపివేయటమో, ప్రైవేటీకరించటమో జరుగుతోంది. ప్రభుత్వాలు ఏదీ తమ పనికాదని చేతులు

కట్టేసుకున్నట్లు వ్యవహరిస్తున్నాయి. ప్రభుత్వాలు కేవలం వ్యాపార, వాణిజ్య, పారిశ్రామికవేత్తల సేవల్లో తరిస్తున్నాయి.

చమురు ధరలను తగ్గిస్తున్నట్లు, కనీస వేతనాలను పెంచుతున్నట్లు ఫ్రాన్స్ అధ్యక్షుడు ప్రకటించగానే నిరసనలు ఆగిపోవాలి. కానీ ప్రజలు రోడ్లమీదకు చేరింది కేవలం ఒకటి రెండు కోరికలతో కాదు. ఫ్రాన్స్ ప్రజల కోరికలు మొత్తం నలభైదాకా ఉన్నాయి. ఉద్యమం సాగేకొలదీ మరికొన్ని పుట్టుకురావచ్చు. ప్రజలు కోరుతున్నవాటిలో గూగుల్, అమెజాన్ తదితర అంతర్జాతీయ సంస్థలపైన పన్నులను పెంచాలనీ, సంపన్నుల ఆస్తులను పంచాలనేవీ ఉన్నాయి.

చమురుపై పన్ను ఎత్తివేయాలన్న కోరికతో మొదలయిన ఉద్యమం పర్యావరణ పరిరక్షణకు వ్యతిరేకమంటూ కొందరు అపవాదు మోపారు. దీంతో పర్యావరణ పరిరక్షణ సంస్థలు కూడా ఎక్కడికక్కడ ఉద్యమంలో చేరి వుద్యమకారులకు మద్దతుగా నిలిచారు. పర్యావరణ పరిరక్షణకు గాను చమురు వాడకం తగ్గించేందుకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలనీ, దానికి ప్రభుత్వ రవాణా సౌకర్యాన్ని ఉచితంగా ఏర్పాటు చేయాలని ఉద్యమకారులు కోరారు.

ఆర్థిక, సామాజిక సమానత్వం లేకుండా పర్యావరణాన్ని పరిరక్షిస్తామనటం బూటకం. అపారంగా పెరిగిన సంపదను, సాంకేతిక సౌకర్యాలనూ న్యాయబద్ధంగా పంపిణీచేసి, అసమానతలను తొలగించటం ద్వారా మాత్రమే మానవ వనరులనూ, పర్యావరణాన్నీ ముందు తరాలకోసం కాపాడుకోగలం.

వారం చివర్లో ప్రతి శనివారం క్రమం తప్పకుండా ఫ్రాన్స్‌లో నిరసన ప్రదర్శనలు జరుగుతున్నాయి. వుదయం వది గంటలకంతా మూడు రంగుల జాతీయ జెండాను పట్టుకుని జాతీయగీతం ఆలపిస్తూ ఆందోళనకారులు కూడళ్లలోకి చేరుతున్నారు. నిరసనకారులకు ఎదురుగా పోలీసులు. వారి చేతుల్లో లాఠీలు, తమను తాము రక్షించుకు

నేందుకుగాను నిలువెత్తు ఫ్లాంకు, కొందరి చేతుల్లో టియర్ గ్యాస్ డబ్బాలు. వారితోపాటు వాటర్ క్యానన్లు కదులుతుంటాయి. ప్రజల చేతుల్లోకి ఉన్నట్లుండి విరిగిన కిటికీ రెక్కలు, తలుపు చెక్కలు, కుర్చీలు, పార్కు చుట్టూ వేసే రైలింగులు. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే చేతికందిన అన్ని పాత సామానులూ చేరతాయి. వాటితో బారికేడ్లు కట్టుకుంటారు. కొందరు నడకదారిలో ఉండే రాళ్లను పెకిలిస్తారు. పోలీసులు దాడి చేసేందుకు వస్తే ప్రజలు తమ చేతికందిన రాళ్లతో ప్రతిదాడికి పూనుకుంటున్నారు. దీంతో పోలీసులు వెనక్కు తగ్గుతుంటారు. అప్పుడు టియర్ గ్యాస్ ను వదులుతారు. వాటర్ క్యానన్లతో వేగంగా నీటిని చిమ్ముతారు. అయినా ప్రజలు, ప్రధానంగా యువకులు వెనక్కు తగ్గకపోగా, వాటినే తమ ఆయుధాలుగా చేసుకుని ముందుకు సాగటం ఎల్లెడలా కానవస్తున్నది. “నిమిషానికి ఐదు వేల టియర్ గ్యాస్ డబ్బాలను ప్రజలపైకి విసిరాం, ఇలా గతంలో ఎన్నడూ లేదు” అన్నాడొక పోలీసు అధికారి. “ఒక్కోసారి ఏమి జరుగుతుందో కూడా చూడలేక పోతున్నాము” అంటున్నారు పాత్రికేయులు. ఇలా ప్రజల నిరసన సాయంత్రం ఐదు గంటల వరకూ కొనసాగుతున్నది. ప్రమాదాల కారణంగా ఇప్పటిదాకా నలుగురు మరణించారు. 4,500 మందిని కారాగారాలకు పంపారు. 500 మందికి తీవ్ర గాయాలయ్యాయి. ఫ్రాన్స్‌లో మొదలయిన పోరు జ్వాలలు పొరుగునున్న ఇటలీ, బ్రెజిల్, నెదర్లాండ్స్ కూడా వ్యాపించాయి. అక్కడ కూడా ఇదే తరహాలో ఎల్లోవెస్ట్లు ధరించి ప్రజలు నిరసన తెలుపుతున్నారు. దీంతో ఎల్లోవెస్ట్లను అమ్మ వద్దని దుకాణ యజమానులపై ప్రభుత్వం ఆంక్షలు పెట్టింది. ప్రపంచీకరణ ఎక్కడ తన కోరలు చాచిందో అక్కడికంతా వుద్యమ జ్వాలలు పాకేందుకు అన్ని అవకాశాలూ ఉన్నాయి. ఎల్లోవెస్ట్లు ఇప్పుడు ప్రభుత్వాలను ప్రత్యేకించి ప్రపంచీకరణను భయపెడుతున్నాయి.

అనగనగా ఒక మూగ అమ్మాయి. ఆ అమ్మాయికి వినికిడి శక్తి కూడా వుండదు. ఒక పెద్ద పరిశోధనా కేంద్రం లో పాచి పని చేస్తుంటుంది. అమెజాన్ నదిలో రికిన ఒక విచిత్రమైన జీవి, అంటే మన సినిమాలలో సాగర కన్య లాంటి మగ జీవిని ఒక రోజు ఆ పరిశోధనా కేంద్రానికి తీసుకుని వస్తారు. ఆ జీవికి, గాయాన్ని తొందరగా తగ్గించే, బట్ట తలపై జుట్టు తెప్పించే శక్తి వుంటుంది. ఆ జీవికి ఈ అమ్మాయికి మధ్య ప్రేమ, అప్పటిదాకా నిశ్శబ్దంగా వున్న ఆమె జీవితంలో సంభవించిన పరిణామాలు. ఇది ఒక చందమామ కథ. ఊహలలో తేలియాడే లాగా చేసే కథ.

చిన్న పిల్లల ఊహా శక్తిని పెంచడానికి ఇలాంటి కథలు లేదా సినిమాలు చాలా ఉపయోగ పడతాయి. బాగుంటాయి. కాని ఈ కథ తో వచ్చిన సినిమా పెద్ద వాళ్ళ విభాగంలో ప్రఖ్యాతి గాంచిన, ఎంతో మంది జీవిత కాలంలో ఒక్కసారి అయినా అందుకోవాలి అని కలలు కనే ఆస్కార్ అవార్డ్ వచ్చిన సినిమా.

సినిమా అయినా, సాహిత్యం అయినా ఏ కళ అయినా చూసినప్పుడో, చదివినప్పుడో జ్వరం వచ్చినట్టు వుండాలి అంటాడు ఆత్రేయ. కళలు, సాహిత్యం ఆలోచనని తట్టి నిద్రలేపాలి. జ్ఞానాన్ని నింపాలి. కార్యాచరణకి పూనుకునేలాగ చెయ్యాలి. అది ప్రజా కళ అవుతుంది. ఊహల్లోకితోసి నిద్రపోయేలాగా, కార్యహీనులుగా చెయ్యకూడదు.

సినిమా, టీవి అత్యంత శక్తి వంతమైన మాధ్యమాలు. ప్రజల ఆలోచనలని, భావాలను ప్రభావితం చెయ్యటంలో వీటి పాత్ర చాలా ఎక్కువ, ప్రజలను ప్రభావితం చేసే ఇలాంటి మాధ్యమాలన్నీ పెట్టుబడిదారుల చేతులలో వున్నాయి. సోవియట్ యూనియన్ ఉన్నంత కాలం ఎంతో కొంత ప్రజానుకూలంగా వున్నట్లు కనిపించిన ఈ మాధ్యమాలన్నీ సోవియట్ పతనం తరువాత వాటి ముసుగును నెమ్మదిగా తొలగించటం

90TH ACADEMY AWARDS OSCAR 2018

మొదలు పెట్టాయి. ప్రపంచీకరణ తరువాత వీటి స్వభావంలో పూర్తిగా మార్పు వచ్చింది. ప్రజలను సమస్యల నుంచి మళ్ళించి వ్యక్తి వాదిగా తయారు చేసే పని పెట్టుకుంది. ప్రపంచీకరణ కు ముందు, తరువాత ఆస్కార్ అవార్డులు వచ్చిన సినిమాలు పరిశీలిస్తే ఈ విషయం స్పష్టంగా అర్థం అవుతుంది

ఎంతో మంది కళాకారులు జీవితంలో ఒకసారైనా అందుకోవాలని కలలు కనే ఆస్కార్ అవార్డుల ప్రధానం మొదటిగా 1929లో మొదలైంది. ఆస్కార్ అవార్డుగా ప్రసిద్ధికెక్కిన అకాడమీ అవార్డులు ప్రతియేటా చలన చిత్ర రంగంలో అత్యంత ప్రతిభ కనబరిచిన దర్శకులకు, నటీనటులకు, ఇతర సాంకేతిక నిపుణులకు ఇచ్చే ప్రతిష్టాత్మక బహుమతులు. దీని బహుమతి ప్రధానం అత్యంత వైభంగా జరుపుతారు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అనేక మంది చూస్తారు.

ఈ అవార్డు రావాలంటే దానికి ముందు చాలా తతంగం వుంటుంది. ఆస్కార్ నామినేషన్ పొందాలంటే సినిమా కి అంతర్జాతీయ వేదికల మీద ప్రచారం కావాలి, అంతర్జాతీయ ఆంగ్ల పత్రికలలో ప్రచారం జరగాలి, ప్రపంచ సినిమా నివేదికల్లో విమర్శకులను ఆకట్టుకోవాలి, ఆ సినిమాల గురించి పెద్ద ఎత్తున చర్చ జరగాలి. దీని కంటికి చాల డబ్బు కావాలి. అందుకే డబ్బు

బాగా పెట్టగలిగి, మానేజింగ్ సామర్థ్యం వున్న చిత్రాలకు మాత్రమే అవార్డులు వస్తాయి.

దాదాపుగా తెల్ల జాతీయులకే ఎక్కువ ఆస్కార్ అవార్డులు రావటం కూడా గమనించ వచ్చు. "వైటెస్ట్ ఆస్కార్ .. బ్లైటెస్ట్" ఆస్కార్ , అని 2015 లో ఆస్కార్ వ్యాఖ్యాత వ్యాఖ్యానించాడు. అయినా సరే తరువాత సంవత్సరం కూడా ఒక్క నల్ల జాతీయుడికి కూడా ఆస్కార్ నామినేషన్ దక్కక పోవటం ఆస్కార్ కమిటీ యొక్క జాత్యాహంకారాన్ని చూపిస్తుంది. ఆస్కార్ అవార్డు లలో భిన్నత్వం కనిపించటంలేదు అంటూ స్వయాన ఆస్కార్ కమిటీ చైర్మన్ ఒప్పుకుంటూ నివారణకు తగిన చర్యలు తీసుకుంటాము అంటూ హామీ ఇచ్చాడు.

జాతి లింగ వివక్షలు ఈ సినిమాలలో సాధారణం. జాతి ఆధిపత్యం, అమెరికా ఆధిపత్యం చాలా సినిమాలలో కనిపిస్తుంది. స్త్రీ పాత్రని సమానంగా చూపిస్తున్నట్లు అనిపిస్తుందిగాని, హిరోయిన్ ఎంత శక్తి వంతురాలైనా గెలిపించేది మాత్రం హీరోనే. ప్రపంచాన్నంతా కాపాడేది అమెరికానే. మిగతా ప్రపంచానికి అమెరికా రక్షక పాత్ర వహిస్తుందన్న మాట.

ప్రపంచీకరణ కు ముందు ఆస్కార్ పురస్కారాలు వచ్చిన సినిమాలు ఎంతో కొంత సామాజిక సమస్యలో, కుటుంబ సమస్యలో,

చరిత్ర గురించో లేక సైకలాజికాల్ సమస్యల గురించో చర్చించిన సినిమాలే వున్నాయి. సోవియట్ యూనియన్ వున్నప్పుడు మిగతా దేశాల ప్రభుత్వాలు ప్రజల గురించి జాగ్రత్త వహించాయి. ఆ నాటి ప్రభుత్వాల స్వభావమే సినిమాల పైన, అవార్డుల పైన ప్రతి బింబించాయి.. ప్రపంచీకరణ వేగవంతమైన తరువాత అవార్డులు వచ్చిన సినిమాలు గమనిస్తే మనుషులను ఊహలలోనికి తీసుకుని వెళ్లి, చైతన్యాన్ని పక్కదారి పట్టించి, మధ్య యుగాల కు తీసుకెళ్ళే వూహాజనిత సినిమాలకు అవార్డులు ఇచ్చారు. లార్డ్ ఆఫ్ ది రింగ్, పేప్ ఆఫ్ ది వాటర్ ఇందుకు ఉదాహరణ.

ఒక చీకటి రాజు తన చెడు శక్తినింతా ఒక రింగ్ లో పెట్టాగా, ఆ రింగ్ ఒక హాబిట్ కి దొరుకుతుంది. ఆ రింగ్ ని నాశనం చేస్తేనే ఆ చీకటి రాజు యొక్క శక్తి నాశనం అయి ప్రపంచం అంతా రక్షించ బడుతుంది. ఆ

రింగని నాశనం చేయటానికి ఆ హాబిట్ చేసే ప్రయాణం, రకరకాల వింత మనుషులు, భయం గొలిపే ఆకారాలు, అద్భుతమైన గ్రాఫిక్స్. మనలను వేరొక ప్రపంచంలోకి తీసుకువెళ్ళే గ్రాఫిక్స్ మరియు యానిమేషన్లు. ఇది 2003 ఆస్కార్ అవార్డు వచ్చిన లార్డ్ ఆఫ్ ది రింగ్ సినిమా. భూమి గుండ్రంగా వుందని ఎంతో కాలంగా చదువుకుంటున్నాం. అయినా సరే భూమి బల్లపరుపుగావుందని చెప్పే సినిమాలు ఆస్కార్ నామినేషన్లో వుంటాయి.

ఈ సినిమాలు చూస్తున్నప్పుడు మనలని మనం మర్చిపోతాం. మన సమస్య ఒక్కటి కూడా గుర్తు రాదు. మన చుట్టూ వున్నది మన సమాజం కాదు అనిపిస్తుంది. పెట్టుబడి దారుడికి ఆలోచించే మనుషులు, తోటి వారితో సంబంధాలు కలిగిన మనుషులు అవసరం లేదు. ఆలోచిస్తే ప్రశ్నించటం మొదలవుతుంది. పక్కవారితో కలిసి సమిష్టిగా

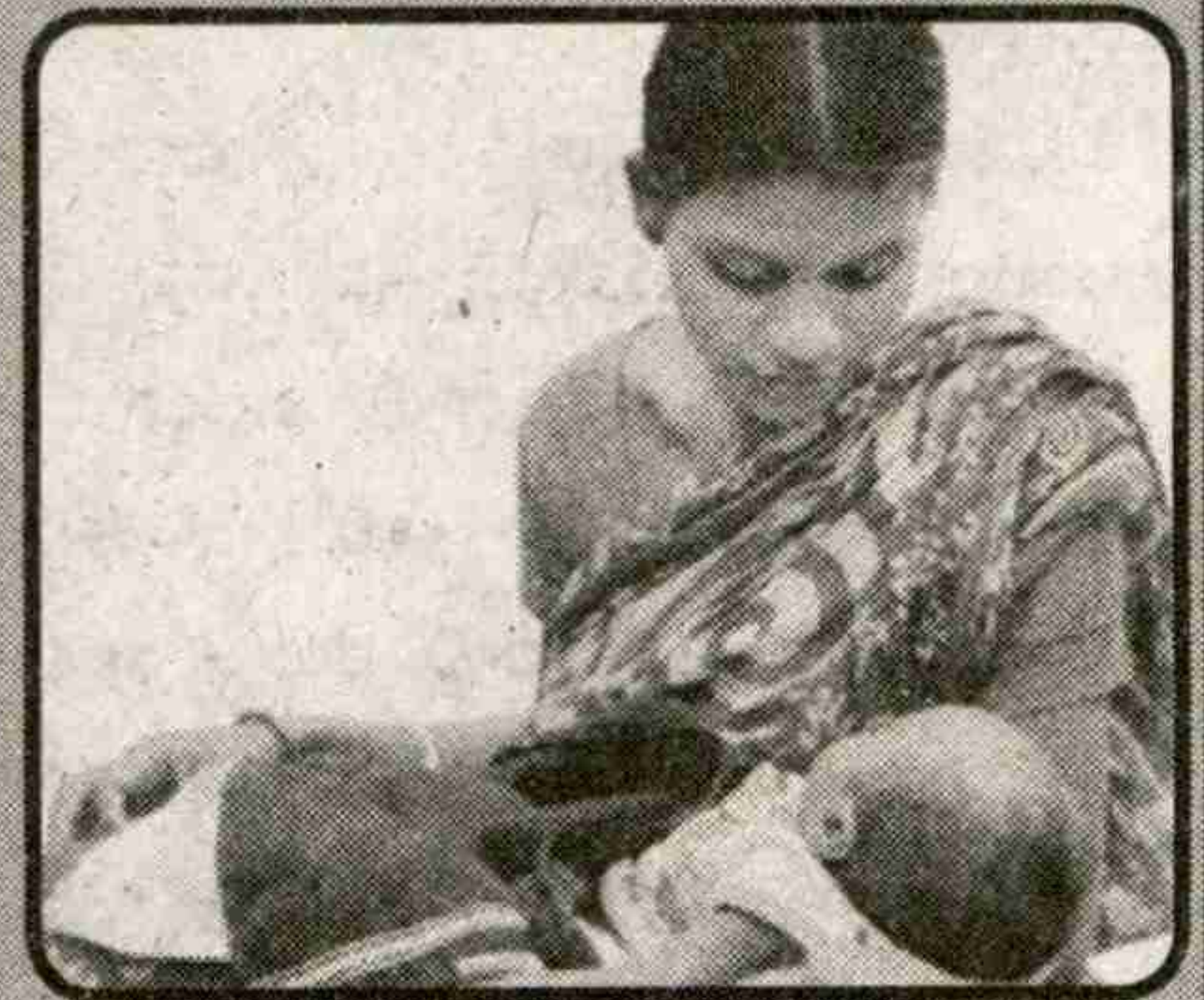
పోరాటానికి సిద్ధం అవుతారు. దోపిడిని ఎదుర్కొంటారు. మనుషులకు, సమాజానికి ఏమి కావాలో పెట్టుబడి ఇవ్వదు. తనకు ఏమి కావాలో అలాంటి మనుషులను తయారు చేసుకు మింది. మనుషులను జాతులుగా, కులాలుగా, మతాలుగా, దేశాలుగా విడగొడు తుంది. అందుకోసం తన ఆధీనంలో వుండే అన్ని అంగాలను ఉపయోగిస్తుంది. అందులో భాగమే ఇలాంటి సినిమాలకు ఆస్కార్ అవార్డు ఇవ్వటం.

ప్రపంచీకరణ తరువాత హాలీవుడ్ సినిమాలు అన్నీ ప్రాంతీయ భాషలలోకి తర్జుమా అవుతున్నాయి. మనుషులను మాయ చేసే సినిమాలు ప్రపంచం అంతా విస్తరిస్తు న్నాయి. వాటిని గొప్ప సినిమాలుగా కీర్తిస్తూ నిజానికీ, మాయకీ మధ్య తేడా లేకుండా చేసే ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. వీటిని ఎదుర్కునే చైతన్యాన్ని పెంచుకోవలసిన అవరం వుంది.

బిడ్డ ఆకలి తీరేదెలా?

బిడ్డ ఆకలి తల్లికే తెలుస్తుంది. నిజమే? కాని ఇల్లు దాటి బయటకువచ్చిన ఒకతల్లి బిడ్డ ఆకలి తీర్చడానికి ఎన్ని సమస్యలు ఎదుర్కొందో చూద్దాం! కోల్ కత్తాలో పేరున్న షాపింగ్ మార్కెట్ కు వెళ్ళింది 29 ఏళ్ళ అభిలాష అరుపదాస్. అక్కడ ఏడు నెలల తన బిడ్డకు పాలు ఇవ్వడానికి అంత పెద్ద మార్కెట్ ఆమెకు ఎక్కడా సరైన ప్రదేశం కనిపించలేదు. అక్కడున్న వర్మర్స్ ని అడిగితే మరుగుదొడ్లలోకి తీసుకెళ్ళి ఇమ్మన్నారు. ఒక పసివాడిని ఆ దుర్గంధ పూరితమైన మరుగుదొడ్లలోకి తీసుకువెళ్ళడానికి ఆమె తల్లిడిల్లింది. వెంటనే ఆ పక్కనే ఉన్న ఐనాక్స్ థియేటర్ లోకి వెళ్ళింది. అక్కడకూడా ఆమెకు అనువైన ప్రదేశం దొరకలేదు. బిడ్డ గుక్కపట్టి ఏడుస్తుంటే అతితక్కువ కష్టమర్లు ఉన్న ఒక చిన్న షాపుకు వెళ్లి వారి అనుమతితో బిడ్డ ఆకలి తీర్చింది. అవమానంతో ఆమె మార్కెట్ కు సంబంధించిన ఫేస్ బుక్ పేజీలో

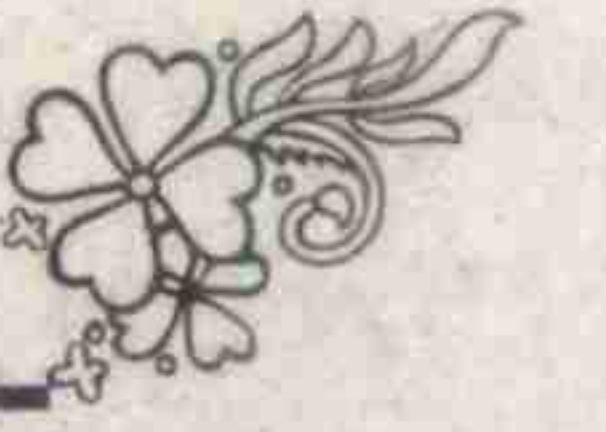
“చనుబాలివ్వడానికి” అనుకూలమైన ప్రదేశంలేని మార్కెట్ ఆమె కామెంట్ చేసింది. దానికి వారు ఇంటి వనులు ఇంట్లో చేసుకోవాలి, మాలులో కాదు. బిడ్డను తీసుకొని బయటకు రావడం దేనికి మామీద కామెంట్ దేనికి? బిడ్డలకు ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు పాలివ్వడం దేనికి? అన్నారు. బిడ్డలు పాలు తాగాలనుకునేది ఆకలి వేసినప్పుడు మాత్రమే కాదు, అభద్రతా భావాన్ని పోగొట్టుకోవడానికి, ఆ ప్రదేశం వారికి అసౌకర్యంగా ఉంటే పాలు తాగి వారు నెమ్మదించేందుకు కూడా బిడ్డకు పాలు పట్టాలి. ఇటువంటి వెసులు బాట్లు లేకపోవడం వల్లనే తల్లులు ఇళ్ళు వదిలి బయటకు వస్తే డబ్బా పాలకి తమ పిల్లలను అలవాటు చేస్తున్నారు. అంతేకాదు ఇలాంటి పరిస్థితుల్లోనే బహిరంగ ప్రదేశాలలో చనుబాలిచ్చేందుకు సౌకర్యాలు కల్పించమని ఇటీవల అవ్వాన్ అనే 9 నెలల బాలుడు

న్యాయవాదులైనా తన తల్లితండ్రుల ద్వారా ఢిల్లీ హైకోర్టులో ప్రజా ప్రయోజన వ్యాజ్యం వేశాడు. అవ్వాన్ తల్లి తన బిడ్డకు రెండు నెలల వయస్సులో విమాన ప్రయాణం చేస్తూ బిడ్డ ఆకలి తీర్చడానికి చాలా ఇబ్బంది పడింది. అందుకే బాబు చేత వ్యాజ్యం వేయించారు. బహిరంగ ప్రదేశాలలో పొగ తాగడానికి వనతులు ఉన్నప్పుడు బాలింతలకు ప్రత్యేక సౌకర్యాలు ఎందుకు కల్పించడం లేదు?

స్ఫూర్తి దాయకంగా కందుకూరి సందేశయాత్ర

తెలుగుజాతికి నవయుగ వైతాళికుడు కందుకూరి వీరేశలింగం సూరవ వర్ధంతిని పురస్కరించుకొని అనంతపురం జిల్లాలో ఐదవ, ఎస్.ఎఫ్.ఐ., డి.వై.ఎఫ్.ఐ., యు.టి.ఎఫ్. ఇతర ప్రజాసంఘాల చొరవతో వివిధ చైతన్య కార్యక్రమాలు జరిగాయి. నవంబరు 18న ఈ నాలుగు సంఘాలు జిల్లాలోని అనేక సాహిత్య సంస్థలు, ఇతర ప్రజాసంఘాలు, సేవా సంస్థల ప్రతినిధులతో నిర్వహించిన సన్నాహక సమావేశంలో ప్రముఖ కథా రచయిత సింగమనేని నారాయణ గౌరవాధ్యక్షులుగా, శ్రీకృష్ణదేవరాయ విశ్వవిద్యాలయం ఉపకులపతి ఆచార్య ఎం.సి.ఎస్. శుభ అధ్యక్షులుగా, ఐదవ జిల్లా కార్యదర్శి సావిత్రి ప్రధాన కార్యదర్శిగా, ఐదవ జిల్లా అధ్యక్షురాలు లక్ష్మీదేవి కోశాధికారిగా దాదాపు 75 మంది ప్రముఖులతో కందుకూరి శతవర్ధంతి నిర్వహణ కమిటీ ఏర్పడింది.

“ప్రాతఃస్మరణీయుడు కందుకూరి” శీర్షికతో ప్రచురించిన బుక్‌లెట్‌ను ఆచార్య ఎం.సి.ఎస్. శుభ, రచయిత సింగమనేని నారాయణ, ఐదవ నాయకులు నవంబరు 22న శ్రీకృష్ణదేవరాయ విశ్వవిద్యాలయంలో ఆవిష్కరించారు. కందుకూరి సందేశ యాత్ర పేరుతో ఐదవ, ఎస్.ఎఫ్.ఐ., డి.వై.ఎఫ్.ఐ., నాయకులు నవంబరు 26 నుండి డిసెంబరు 2 వరకు బస్సుయాత్ర జరిపి జిల్లాలోని 36 గ్రామాల్లోని పాఠశాలలు, కళాశాలల్లో విద్యార్థినులకు వీరేశలింగం చేసిన కృషిని వివరించి చైతన్యపరిచారు. నవంబరు 26న అనంతపురంలోని ప్రభుత్వ బాలికల జూనియర్ కళాశాలలో అదనపు ఎస్.పి. చౌడేశ్వరి జెండా ఊపి యాత్ర ప్రారంభించారు. ప్రారంభసభలో ఆమెతో పాటు జిల్లా విద్యాశాఖాధికారి జనార్ధనా

చార్యులు, జిల్లా వృత్తి విద్యాశాఖాధికారి సురేష్, రచయిత సింగమనేని నారాయణ, విశ్రాంత ప్రిన్సిపల్ బాలభారతమ్మ, ఇతర నాయకులు పాల్గొన్నారు. జిల్లావ్యాప్తంగా 36 గ్రామాల్లోని విద్యాలయాల్లో ప్రత్యేకించి కస్తూరిబా గాంధీ బాలికల విద్యాలయాల్లో పర్యటించి, అక్కడే భోజనాలు చేసి, నిద్రపోయి అక్కడి పరిస్థితులను అర్థం చేసుకొనే ప్రయత్నం చేశారు. విద్యార్థులకు వ్యాసరచన, ఉపన్యాస పోటీలు నిర్వహించి, డిసెంబరు 17న అనంతపురంలో జరిగే సాహితీ

సదస్సుకు విద్యార్థులను ఆహ్వానించారు. వివిధ ప్రాంతాలలో జిల్లా లోని రచయితలు నందవరం కేశవరెడ్డి, ఏలూరి యంగన్న, జూపల్లి ప్రేమచంద్, కెరే జగదీష్, ఇ.రాఘవేంద్ర, అప్పిరెడ్డి హరినాథరెడ్డి, కుమారస్వామి తదితరులు పాల్గొని కందుకూరి వీరేశలింగం మహిళలకు చేసిన మహత్తర సేవ గురించి మాట్లాడారు.

కందుకూరి వీరేశలింగం వర్ధంతి కార్యక్రమాల వాల్ పోస్టరును జిల్లా ఎస్.పి.అశోక్ కుమార్ ఆవిష్కరించారు.

1881 వ సంవత్సరంలో ప్రథమ వితంతు పునర్వివాహం జరిగిన డిసెంబర్ 11వ తేదీని గుర్తు చేసుకుంటూ ఈ డిసెంబర్ 11వ తేదీ అనంతపురం నగరంలోని మున్సిపల్ కార్య

లయం వద్ద దాదాపు 4 వేల మంది విద్యార్థినులతో పెద్ద బహిరంగసభ సావిత్రి అధ్యక్షతన జరిగింది. ఆచార్య శుభ, సన్నాహక కమిటీ గౌరవాధ్యక్షుడు సింగమనేని నారాయణ, రెడ్స్ స్వచ్ఛంద సంస్థ ప్రతినిధి భానుజ, బి.ఎస్.ఎన్.ఎల్. ఉద్యోగిని రమాదేవి తదితరులు పాల్గొని స్త్రీ విద్య కోసం కందుకూరి కృషిని కొనియాడారు.

డిసెంబర్ 15 సాయంత్రం అనంతపురంలోని గడియార స్తంభం సమీపంలో పాత ఎం.ఆర్.ఓ కార్యాలయం ఎదురుగా సాహితీ

ప్రవంతి ఆధ్వర్యంలో కవి సమ్మేళనం జరిగింది. డా॥జూటూరు షరీఫ్ అధ్యక్షతన జరిగిన ఈ కవిసమ్మేళనాన్ని కంబదూరు షేక్ నబీరసూల్ ప్రారంభించగా, డాక్టర్ ఎ.ఎ.నాగేంద్ర, కొండా శిరీష సమన్వయంలో దాదాపు 20 మంది కవులు కందుకూరి జీవితం, సంఘసంస్కరణ, రచనలు నేటి అవసరం గురించి కవితా స్వరాలు వినిపించారు. ప్రముఖ కవి మల్లెల నరసింహమూర్తి కవితలను

సమీక్షించారు. కవి జూపల్లి ప్రేమచంద్, సాహితీ ప్రవంతి జిల్లా అధ్యక్షురాలు ప్రగతి, యాడికి సూర్య నారాయణ రెడ్డి, హరిప్రసాద్, శివారెడ్డి, దాదాఖలందర్, అనంత ప్రస్థానం నిర్వాహకుడు అశ్వర్థరెడ్డి, యు.టి.ఎఫ్. నాయకులు జిలాన్, ఐదవ నాయకురాలు చంద్రిక తదితరులు పాల్గొన్నారు.

డిసెంబర్ 17 న జిల్లా పరిషత్ సమావేశ మందిరంలో పూర్తి రోజు సాహిత్య సదస్సు జరిగింది. ప్రారంభ సమావేశంలో సావిత్రి ఆహ్వానం పలికారు. సాహితీ ప్రవంతి జిల్లా అధ్యక్షురాలు డా.ప్రగతి అధ్యక్షతన జరిగిన ఈ సభలో సింగమనేని నారాయణ ప్రారంభోపన్యాసం చేశారు. ఆచార్య శుభ మాట్లాడుతూ అవినీతికి వ్యతిరేకంగా

కందుకూరి వీరేశలింగం గట్టిగా ఎదురొడ్డి నిలబడ్డా రన్నారు.

ఐదవ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి రమాదేవి మాట్లాడుతూ కందుకూరి వారసత్వాన్ని కొనసాగించాల్సిన బాధ్యత నేటి యువతరం మీద ఉందని, ఈనాటికీ కందుకూరి ఆశయాలు పూర్తిగా సఫలీకృతం కాలేదన్నారు. అనంతరం ప్రముఖ కవి తూముచెర్ల రాజారామ్ అధ్యక్షతన జరిగిన మొదటి సెషన్ లో విశ్రాంత రీడర్ డాక్టర్ కనుపర్తి విజయభక్ష్ మాట్లాడుతూ, కందుకూరి వీరేశలింగం సంఘసంస్కరణ కృషిని, వితంతు పునర్వివాహాలు జరిపించడంలో ఆయన ఎదుర్కొన్న ఇబ్బందులను వివరించారు.

నేటికీ ఆయన కలలు గన్న సమాజం నెరవేరలేదని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ జనరల్ కౌన్సిల్ సభ్యులు ఆచార్య రాచపాళెం చంద్రశేఖర్ రెడ్డి మాట్లాడుతూ కందుకూరి వ్యాసాలు, ఉపన్యాసాలలో ఆధునిక దృక్పథాన్ని వివరించారు. వీరేశలింగం నాటికంటే ఈరోజే మూఢ విశ్వాసాలు ఎక్కువగా ఉన్నాయని, వీరేశలింగం ఆలోచనలు నేటికీ చాలా అవసరమన్నారు. భోజనానంతరం ఉపాధ్యాయుని శ్రీమతి రాధ అధ్యక్షతన జరిగిన రెండవ సదస్సులో హాస్యసంజీవని గురించి సాహితీ ప్రవంతి రాష్ట్ర కార్యదర్శి జంధ్యాల రఘుబాబు

వీరేశలింగం నాటికంటే ఈరోజే మూఢ విశ్వాసాలు ఎక్కువగా ఉన్నాయని, వీరేశలింగం ఆలోచనలు నేటికీ చాలా అవసరమన్నారు. భోజనానంతరం ఉపాధ్యాయుని శ్రీమతి రాధ అధ్యక్షతన జరిగిన రెండవ సదస్సులో హాస్యసంజీవని గురించి సాహితీ ప్రవంతి రాష్ట్ర కార్యదర్శి జంధ్యాల రఘుబాబు ప్రసంగించారు. కందుకూరి నవలల గురించి డాక్టర్ బి.రాఘవేంద్ర ప్రసంగిస్తూ, కందుకూరి రాసిన రాజశేఖర చరిత్ర తెలుగు సాహిత్యంలో మొట్టమొదటి నవలగా పేర్కొన్నారు. డాక్టర్ అప్పిరెడ్డి హరినాథరెడ్డి అధ్యక్షతన జరిగిన మూడవ సదస్సులో డాక్టర్ కె.నాగేశ్వరాచారి ప్రసంగిస్తూ కందుకూరి స్వీయచరిత్ర ఆనాటి సమాజ పరిస్థితులకు ప్రతిబింబమని అన్నారు.

ప్రసంగించారు. కందుకూరి నవలల గురించి డాక్టర్ బి.రాఘవేంద్ర ప్రసంగిస్తూ, కందుకూరి రాసిన రాజశేఖర చరిత్ర తెలుగు సాహిత్యంలో మొట్టమొదటి అభ్యుదయ నవలగా పేర్కొన్నారు. డాక్టర్ అప్పిరెడ్డి హరినాథరెడ్డి అధ్యక్షతన జరిగిన మూడవ సదస్సులో డాక్టర్ కె.నాగేశ్వరాచారి ప్రసంగిస్తూ కందుకూరి స్వీయచరిత్ర ఆనాటి సమాజ పరిస్థితులకు ప్రతిబింబమని అన్నారు.

చివరగా ఐదవ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి రమాదేవి మాట్లాడుతూ, నేటి పరిస్థితుల్లో ఎంతో మంది వీరేశలింగాలు జన్మించాల్సిన అవసరం ఉందన్నారు. వివిధ విద్యాసంస్థల్లో వ్యాసరచన, ఉపన్యాస పోటీలలో పాల్గొన్న విద్యార్థులను అభినందించారు. తదుపరి జరిగే కార్యక్రమాల్లో విద్యార్థులు భాగస్వాములు కావాలని, స్వచ్ఛంద కార్యకర్తలుగా నమోదు కావాలని కోరారు. పోటీలో విజేతలకు ప్రశంసాపత్రాలతో పాటు జ్ఞాపికలు

అంద జేశారు. ఈ సదస్సులో ఇంకా సాహితీవేత్తలు డాక్టర్ శాంతి నారాయణ, మల్లెల నరసింహమూర్తి, నబీరసూల్, షహనాజ్, నిర్మలారాణి, అశ్వరెడ్డి, విశ్రాంత ప్రిన్సిపల్స్ నిర్మలమ్మ, బాలభారతమ్మ, సి.ఆర్.డి.ఎస్. ప్రతినిధి బోస్, పెద్దిరెడ్డి, తరిమెల అమరనాథ రెడ్డి, పోకూరి చంద్రశేఖర్, ఐదవ జిల్లా అధ్యక్షురాలు లక్ష్మిదేవి, యు.టి.ఎఫ్. జిల్లా కార్యదర్శి రమణయ్య ఎస్.ఎఫ్.ఐ. జిల్లా కార్యదర్శి సూర్యచంద్ర, డి.వై.ఎఫ్.ఐ. జిల్లా కార్యదర్శి కసాపురం ఆంజనేయులు, సాహితీప్రవంతి నాయకులు యాడికి సూర్యనారాయణ రెడ్డి, ప్రజ్ఞా సురేష్, రవిచంద్ర, ప్రజానాట్యమండలి నాయకులు ఈశ్వరయ్య, లక్ష్మీనారాయణ, కృష్ణవేణి, ఐదవ నాయకులు రామాంజినమ్మ, చంద్రిక, జ్యోతి, రెడ్స్ భానుజ, విశ్రాంత సి.డి.పి.ఓ. లక్ష్మిదేవి, లలితమ్మ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ప్రపంచ ఆర్థిక సంఘం సర్వే

వరల్డ్ ఎకనామిక్స్ ఫారమ్ ఇచ్చిన ప్రపంచ లింగ వ్యత్యాస నివేదిక -2018 ప్రకారము భారత్ పరిస్థితి ఏమాత్రం మారలేదు. భారత్ ర్యాంకు 108 ఆర్థిక భాగస్వామ్యం - అవకాశాలు, విద్య - ఆరోగ్యం, మనుగడ, రాజకీయ సాధికారిత తదితర అంశాలలో పరిశీలన చేయడం జరిగింది. స్త్రీలను ఆర్థిక వ్యవహారాలలో భాగస్వాములుగా చేయడంలో అవకాశాలు కల్పించడంలో వెనుకబడింది. రాజకీయ సాధికారిత 19కి పడిపోయింది. ఆరోగ్యం మనుగడలో 15 నుండి 19కి పడిపోయింది. రాజకీయ సాధికారితలో మనకంటే బాంగ్లాదేశ్ మెరుగైన స్థానంలో వుంది. అగ్రస్థానాన ఐస్లాండ్, నార్వే, స్వీడన్ మొదటి మూడు స్థానాలు సాధించాయి. మార్పులు ఇలాగే వుంటే స్త్రీ పురుషుల మధ్య అంతరాలు రూపు మాపాలంటే మరో 108 ఏళ్ళు పడుతుందని నివేదిక పేర్కొంది.

మోదీ విదేశీ పర్యటనలకు రూ.2013కోట్లు ఖర్చు.

ఢిల్లీ: ప్రధాన మంత్రి నరేంద్ర మోదీ విదేశీ పర్యటనలకు గత నాలుగున్నర ఏళ్లలో రూ.2013.48కోట్లు ఖర్చయింది. ఆయన ప్రతిష్ఠాత్మకంగా ప్రవేశపెట్టిన పథకాల ప్రకటనలకు మరో రూ.4802.24కోట్లు వెచ్చించారు. కేంద్ర సమాచార, ప్రసార శాఖ సహాయ మంత్రి రాజ్యవర్ధన్ రాథోడ్. పార్లమెంటుకు ఈ వివరాలు వెల్లడించారు. ఈ సమావేశాలలో సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నలకు వారు స్పందించారు. మోదీ మొత్తంగా 84 విదేశీ పర్యటనలు చేపట్టారు. ఆయన ఉపయోగించే ఎయిర్ ఇండియా వన్ విమానం నిర్వహణ, హాట్లైన్ ఏర్పాటుతో కలిపి ఈ పర్యటనలకు మొత్తంగా రూ.2013.48 కోట్లు ఖర్చయినట్లు వీకేసింగ్ తెలిపారు.

✧ భూస్వామిని జకారిని చేసే చట్టం ✧

భూస్వామిని బికారిగా చేయగల ఆంధ్ర భూసేకరణచట్టం పార్లమెంటుచే ఆమోదించబడింది. భూసేకరణలో పరిహారము, పునరావాసము గురించి నిష్పక్ష పాత, పారదర్శక హక్కుచట్టము 2013ను తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఆధ్వర్యములో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అడాప్ట్ చేసుకున్న ఈ చట్టములో సవరణలుకావాలని, ఆ చట్టములోని కొన్ని సెక్షన్లు తనకు భూసేకరణకు అడ్డముగా వున్నాయని, కొన్ని సెక్షన్లు అనుకూలముగా కావాలని అదనముగా చేరుస్తూ అవి ఆమోదించమని పూర్తివివరాలతో బిల్లు తయారు చేసి రాష్ట్రపతికి పంపగా అది ఆమోదించబడినది. ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్ భూసేకరణలో పరిహారము, పునరావాసము గురించిన హక్కు చట్టము 2017గా అమలులోకి వచ్చింది. ఇది 2014 జనవరి 1వ తేదీ నుండే ఈ చట్టం అమలులోకి వచ్చినట్లుగా పరిగణలోనికి తీసుకోవాలి.

ఇప్పుడు ఈ సవరణ చట్టమేమిటి? పార్లమెంటు చేసిన చట్టముతో తెలుగుదేశం పార్టీకి కష్టం ఏమొచ్చింది అని పరిశీలనలోనికి వెళదాము. స్వయముగా ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ 2017 చట్టముచేయడానికి లక్ష్యాలు ఏమనగా 2013 కేంద్ర చట్టములో వున్న నియమ నిబంధనలు తాను వేగవంతంగా ఇవ్వాలని ప్రాజెక్టులు నిర్మించడానికి, ఇతర రాష్ట్ర అభివృద్ధి కొరకు చేసే కట్టడాలకు ఇబ్బందిగా వున్నదని, త్వరగా ఈ పనులు అవ్వాలంటే ఈ 2013 చట్టము ఆంధ్రప్రదేశ్ కు సంబంధించి సవరణ చేసుకోవాల్సి వచ్చింది అని అధికారికముగా నిస్సిగ్గుగా పేర్కొనడమైనది. ఏవిధముగా ఇది అమలు చేసుకోవాలని ఏర్పరచిన నియమాలు అనగా రూల్స్ 2018 గా పేర్కొన్నారు. ఆయనకు ఈ 2013 చట్టముతో వచ్చిన కష్టాలేమిటో ఒకసారిచూస్తే అవి పెట్టుబడి దారులకు రాష్ట్ర భూములను అప్పనముగా అప్పగించడానికే

అని ఇట్టే అర్థమవుతుంది. 2013 చట్టములోని సెక్షన్ 2 లో సబ్ సెక్షన్-2లో భూమి సేకరించేటపుడు, ఆయా ప్రాజెక్టుల కేటగిరీలను బట్టి సేకరణకు గురయ్యే భూమి తాలూకుకుటుంబాలలో కనీసము 80 శాతం మందిని సంప్రదించాలని కొన్నింటికి 70 శాతం మందిని సంప్రదించాలని, షెడ్యూల్లు ఏరియాలో భూములను సేకరించరాదని తెలియచేస్తుంది. మనరాష్ట్ర కొత్త చట్టములో

ఈ కుటుంబ సభ్యులని కలవాలనేబనిబంధన తీసేశారు. అలాగే 2013 చట్టములోని చాప్టరు మూడు ఆహార ప్రాధాన్యత గల పంటల భూములను సేకరించరాదని చెబుతుంది. కానీ అత్యవసర పరిస్థితి వాటిల్లి ఆ భూముల్ని సేకరించాల్సి వస్తే అభూమి వైశాల్యము గల భూమి మరొక చోట పంటలు పండేది ఇవ్వాలని అలాగే సేకరించిన భూమికివచ్చే ఖరీదు మొత్తాన్ని డిపాజిట్టు చేయాలని, అదే సందర్భములో వాటిగుండా వచ్చిన రైళ్లు, ఫిట్టాలు, రోడ్లు, జాతీయ రహదారులు, పవర్ లైన్లు వగైరా వాటి స్థలాలను లెక్కించరు.

ఈ 2017 కొత్త చట్టములో ఈ చాప్టరుకు అదనముగా 3ఏ అనిచేర్చారు. అది ఏమంటే పైన చెప్పినట్లు ఇంకోచోట భూమివ్వాలి, డబ్బులివ్వాలి అని చెప్పిన వాటికి వ్యతిరేకముగా ఒకవేళ ఆ భూమిని డిఫెంసుకు తీసుకున్నా, గ్రామీణ విద్యుద్ధీకరణకుతీసుకున్నా, పేద ప్రజలకు ఇళ్ల

నిర్మాణాలకోసం తీసుకున్న పారిశ్రామిక క్యారిడార్ల కోసము తీసుకున్నా, ప్రైవేటు ప్రభుత్వభాగస్వామ్యములో నిర్మించిన ప్రాజెక్టులు అందులో యజమాన్యహక్కు ప్రభుత్వానికే వున్న సందర్భాలలో భూమిని సేకరించినట్లైతే తిరిగి భూమి చూపక్కర్లేదు అని చెప్పారు. అలాగే 2013 చట్టములో సెక్షన్ 23 ప్రకారము జిల్లా కలెక్టరు సేకరణ చేయాలనుకునే భూమిని కొలిపించి, ధర నిర్ణయించి అనుకున్న ప్రకారము కలవాల్సిన కుటుంబాలను కలిసి అభి ప్రాయాలు సేకరించాలి. తరువాత అభూమి పై ఏమైనా అభ్యంతరాలుంటే తెలుసుకోవాలి. సొమ్మును వద్దతి ప్రకారము చట్టము చెప్పిన విధముగా చెల్లిస్తారు. దానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ చట్టము అదనముగా 23ఏ అని చేర్చి దాని ప్రకారము 2013 చట్టము సెక్షన్ 23లో చెప్పిన దానికి సంబంధము లేకుండా

భూమి యజమాని తనభూమి ఇవ్వడానికి ఇష్టపడితే ఎటువంటి విచారణలు జరుపకుండా జిల్లా కలెక్టరు అతని నుండి అంగీకార పత్రముతీసుకోవడము, అతనికి అవార్డు క్రింద సొమ్ము ఇవ్వడముతో సహా అధికారాలు ఇవ్వబడ్డాయి. అదేవిధముగా భూ యజమానికి చెల్లించే అవార్డు సొమ్ము కలెక్టరు ఎంత నిర్దారిస్తే అంతే, చుట్టుపక్కలవాల్లా భూముల ధరలతో పోల్చి ధర చూడాల్సిన అవసరములేదు. పైగా కలెక్టరుకు రాసిచ్చిన అంగీకార పత్రానికి రిజిష్టరుచట్టము క్రింద రిజిష్టరు కూడా చేయాల్సిన అవసరము లేదు. అలాగే 2013 చట్టములో ఏ కారణముగానైనా భూమిని 5 సంవత్సరాలలో వుపయోగించక పోయినా, భూ యజమానులకు వారికి రావలసిన సొమ్ము చెల్లించకపోయినా తిరిగి మళ్ళీ భూసేకరణ ప్రకటన జారీ చేస్తూ పాత సేకరణ రద్దయినట్లు చెప్పబడాలి. దానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ చట్టము ఏమని తగిలించింది

అంటే ఏదైనా కారణము చేత ఈ చెల్లించే అవార్డు మొత్తము కోర్టుకేసు పెండింగులలో వుంటే అప్పటికి ప్రభుత్వము భూములను స్వాధీనపరచుకుని వుంటే 5 సంవత్సరాల కాలములో ఈ రోజులు వున్నట్లు యితే వాటిని మినహాయించ బడతాయి.

అలాగే 2013 చట్టములో చాప్టరు నాలుగు ప్రకారము సేకరణకవసరమైన భూమి ఎంతకావాలో, దేనికి కావాలో గేజిట్ నోటిఫికేషన్లో ఇచ్చి, కలెక్టరు 2 ప్రాంతీయ భాషా దినపత్రికలలో ప్రకటనలు ఇచ్చి, అభ్యంతరాలేమైనా వుంటే తగిన కాలములో తెలుసుకుని, ఆ కావలసిన భూమిలోకి నిష్ఠాతులను తీసుకువెళ్లిభూమి లోపల నిధి, నిక్షేపాలున్నాయా? భూమి సారము ఏమిటి? ఎంత వైశాల్యము వుంది అనే వాటిని అధికారికముగా విచారించి గ్రామ సభ, అస్సెస్మెంట్ రిపోర్టు నిర్వహించి, చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలలో అదే విధమైన భూముల కెంత రేటు వుందో తెలుసుకుని దాని ప్రకారము అన్నీ అభ్యంతరాలు తొలగిన తరువాత సేకరణ జరిగిన సంవత్సరములోపు భూ యజమానికినగదు అంద చేయాలని చెబుతుండగా, మన ఆంధ్ర చట్టము ఇవేవీ పాటించకుండా ఏదైనా రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ప్రజాప్రయోజనాలకొరకు భూమిని సేకరించాల్సివస్తే దాని ప్రకారము కావలసిన భూయజమాని వద్దకు కలెక్టరు వెళ్లి అతనికి మాత్రమే విషయాలు తెలియచేసి అతని నుండి అంగీకారము తీసుకుని, ఆవిషయాన్ని అప్పుడు భూ యజమాని పేరు వివరాలు, భూమి కొలతల అప్పుడు దినపత్రికలలో “స్వచ్ఛంద భూసేకరణ” పేరుతో ప్రకటిస్తారు.

ఎవరైనా కౌలుదారులు ఆ భూమిలో వుంటే వారికిగుండుగుత్తగా కొంత సొమ్ము చెల్లించి భూమి ఖాళీ చేయిస్తారు. 2013 చట్టము చాప్టరు 5లో సెక్షన్ 31 ప్రకారము మొత్తము సేకరణ జరిగిన తరువాత అవార్డు మొత్తము తో పాటు అదనముగా ‘సొలాతీయము’ పేరుతో అదనముగా కొంత సొమ్ము ఇచ్చి, ఇళ్లస్థలము కోల్పోయిన వాల్లైతే వాళ్ళకి ఎక్కడ ఇళ్లస్థలము ఇచ్చారో, భూమి

కోల్పోయిన వాల్లైతే వాళ్ళ కెక్కడ మరోభూమి కేటాయించారో అలాగే పశువులు కలవారి షెడ్లు, చిన్నమధ్య తరహా వ్యాపారస్తుల వ్యాపార స్థలాలు, ఉపాధి కోల్పోయినవాళ్ళకు, చేపల రైతులకు, షెడ్యూలు కులాల, జాతుల వాళ్ళకివాళ్ళ చట్ట ప్రకారము లబ్ధి చేకూరిందా లేదా అవార్డు చెల్లించేనాటికి పెరిగిన ధరల సూచీ ప్రకారము చెల్లించాలని మొదలైన వివరాలతో కూడిన పునరావాస, పునరుద్ధరణ అవార్డు పేరుతో అధికారయంత్రముగా ప్రకటిస్తారు.

దానికి ఆంధ్ర చట్టము పైవసతులేమీ కల్పించ కుండా మొత్తము ధనము రూపములోనే ముట్ట చెప్పి చేతులు దులుపుకుంటారు. అలాగే 2013చట్టములో సెక్షన్ 33 ప్రకారము ఏదైనా అవార్డులో సొమ్ములెక్కింపులో తేడా, అచ్చుతప్పులు వున్నట్లయితే వాటిని కలెక్టరు 6 నెలలలో సరి చేసుకుని, ఏమైనా సొమ్ము తగ్గితే ఇస్తాడు. ఎక్కువ చెల్లించి వుంటే ఆ అదనపు సొమ్ము వెనకకురాబట్టుకుంటాడు. దీనికి ఆంధ్ర చట్టము 33ఏ అని చెప్పి అదనముగా ఈ సెక్షన్ చుట్టూ పై తతంగమంతా వివరించకుండా ఎవరికైనా ఎక్కువ చెల్లించి వుంటే తిరిగి రాబట్టుకుంటాము అని చెప్పింది.

అలాగే 2013 చట్టములో సెక్షన్ 88 లో నేరము చేసిన ప్రభుత్వ అధికారులపై తీసుకోబడే చర్యలు గురించి చెప్పగా దానికి అదనముగా ఇంకొంత చేర్చి ఆంధ్ర చట్టము ఇది క్రిమినల్ నేరమని, క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడు ప్రకారము చర్యలుంటాయని చెప్పింది. 2013 చట్టములో సెక్షన్ 101 ప్రకారము 5 సంవత్సరాలు వుపయోగించని భూమిని తిరిగి భూయజమానులకు లేదా వారి వారసులకు లేదా భూ బ్యాంకులకు అప్పచెప్పేయాలి. దీనికి అదనముగా ఆంధ్ర చట్టము అయిదు సంవత్సరాలు దాకా గాని లేదా ఏదైనా ఫ్యాక్టరీ కట్టేదాకా కానీ ఏదితరువాత జరిగితే దాని ప్రకారము అని పదాలు చేర్చింది. 2013చట్టములో సెక్షన్ 109 లో ఎటువంటి మార్పులు

చేర్చులు తీసుకునే అధికారము కేంద్రానికి వుందీ అని చెప్పగా దీనికి అదనముగా ఆంధ్ర చట్టము ‘వి’ అనే సబ్ క్లాజు చేర్చి దాని ప్రకారము భూ సేకరణ పునరావాస ఫెయిర్ కంపెన్సేషన్, పునరుజ్జీవన చట్టము 2017 ప్రకారము నడుస్తుందని తెలియచేసింది. ఈ ఆంధ్రచట్టము ఏవిధముగా నిర్వహించాలో నియమావళిలో 2018 పొందుపర్చారు. దాని ప్రకారము భూ యజమానితో బేరసారాలు మాట్లాడేందుకు కేటాయించిన కమిటీలో అందరూ ప్రభుత్వాధికారులే వుంటారు. మొత్తము ఈ నియమావళిలో 21 నియమాలు పెట్టారు. అనియమాల ప్రకారము పై చట్ట సవరణల ప్రకారము భూ సేకరణ జరుగుతుంది.

ఈ ఆంధ్ర చట్టము 2017 అమలులోకి వచ్చింది. ఇక ఆచరణ ప్రారంభమవుతుంది. దీని వల్ల భూయజమానులపై పాలక పార్టీకార్యకర్తలు, సెటిలర్లు మొదలైన వాళ్ళంతా వత్తిడి చేస్తారు. అవినీతి అంతటా పెరిగినందువల్ల భూ యజమాని తో అంగీకార అగ్రిమెంటు రాసుకునేటప్పుడు అధికారులు లంచాలు, కమీషన్లుడిమాండు చేసే అవకాశము వుంది. ఈ అగ్రిమెంటుకు కనీసము రెజిస్ట్రేషన్ అవసరము కూడా లేనందున భూ యజమానికి ఎటువంటి రక్షణ కల్పించబడదు. కేంద్ర చట్టములో గ్రామ సభలు, ఇరుగు పొరుగు గ్రామాల రైతుల అండ భూ యజమానికి కల్పించింది. ఇప్పుడు దీన్ని తొలగించడము వలన భూయజమాని దిక్కులేని వాడవుతాడు. సొమ్ము మాత్రమే ఇచ్చి పునరావాసము తీసేసినందున ఆ మొత్తం ఖర్చు అయిపోతాయితే దోచుకునేవాళ్ళు, దాడి చేసి తీసుకుపోయేలా బెదిరించి తీసుకు పోయేవాళ్ళు, ఆడంబరాలకు విందు వినోదాలకు ఖర్చు చేసేవాళ్ళు అందరూ యజమాని చుట్టూ చేరి అతని సొమ్ము గుల్లచేస్తారు.

చివరకు ఈ చట్టము వలన ప్రభుత్వ సేకరణతో భూమి కోల్పోయిన యజమాని ఓ వంటరి వాడుగా తరువాత ఓ బికారిగా మారే అవకాశము లేదనడములో సందేహములేదు.

ఈ మధ్య నేను 'మహేశ్వరం' సాంఘిక సంక్షేమ శాఖకు వెళ్లాను. 8వ తరగతిలోపు ఆడపిల్లలు దాదాపుగా 300 లకు పైగా అక్కడ ఉన్నారు. బతుకుకెన్ని గడులుంటాయో అన్ని గడులు వాళ్ల డ్రస్లకు ఉన్నాయి. మెరున్ కలర్ స్ట్రీట్, బిగించి అల్లిన జడలకు తెల్లటి రిబ్బన్ పూలతో ఉన్నారు. వాళ్లందరిని ఒక్కసారి చూడగానే వత్తిమూలు విచ్చుకుంటున్న కళ్లతో చూస్తున్నట్లున్నాయి. బతుకు మీద గొప్ప ఆశతో మెరుస్తున్న కళ్లతో ఉన్న వాళ్లను చూసి నంతోషం అనిపించింది. రకరకాల నేపథ్యాలతో వచ్చిన వాళ్లందరూ ఆర్థిక స్థితిలేని బడుగు వర్గాల పిల్లలు. కొందరైతే అనాథలు.

అంతమందిని ఒక్క సారిగా చూసి నా మనసు నిండింది. జండర్ వివక్షత గురించి, గుడ్ టచ్, బ్యాడ్ టచ్, గురించి, కుటుంబ నేపథ్యాల గురించి, చదువు మధ్యలో బడి మానివేయటం గురించి తెలియజేశాను. రజస్వల తరువాత శారీరక స్థితుల గురించి దానినొక సహజ ప్రక్రియగా ఎలా భావించాలి, అ స్థితి పునరుత్పత్తి శక్తికి గుర్తని, దీనివల్ల న్యూనత చెందడం సరైనది కాదని తెలియపరుస్తూ చెప్పాను.

ఇళ్లలో ఒత్తిడి తెచ్చి చేసే బాల్య వివాహాల వల్ల జీవితం ఎలా చిన్నాభిన్నం అవుతుందో వాటిని ఎలా ఎదుర్కోవాలో చెబుతూ భూమిక 'హెల్ప్లైన్' నంబర్ 1800 425 2908 గురించి చెప్పి కొన్ని మారుమూల గ్రామాల్లో బాల్య వివాహాల్ని గతంలో పోలీస్, కలెక్టర్ల సహాయంతో ఎలా ఆపించ గలిగారో చెప్పాను. తల్లి తండ్రుల మధ్య సఖ్యత లోపించడం వల్ల, తాగుడుకు బానిసైన కుటుంబాల ప్రభావం వారిపై ఎలా ఉంటుందో చెప్పాను. ఇలా ఒకటి కాదు ఎన్నెన్నో విషయాలు వాళ్లతో కలిసి పంచుకున్నాను. శారీరక శుభ్రత ఎలా ఉండాలో ప్యాడ్స్ వాడడం వల్ల ఆరోగ్యం ఎలా కాపాడుకోవచ్చో వివరంగా చెప్పి వాళ్లను మాట్లాడమన్నాను.

పసిమొగ్గల పరిమళం

వాళ్లు చాలా హాయిగా భయాన్ని వదిలి అనేక కోణాల నుంచి వాళ్ల సమస్యలను, సంతోషాన్ని పంచుకున్నారు. జీవితం పట్ల వాళ్లకున్న ప్రేమను, వాళ్లు కోల్పోతున్న అభిమానాన్ని, వాళ్లలో ఏర్పడుతున్న భావ శూన్యతను చెప్పారు. వాళ్లలో అద్భుతంగా నాట్యం చేసే వాళ్లు, పాటలు పాడే వాళ్లు, కవితలు రాసే వాళ్లు, ఉన్నారు. కథలు రాసే వారు ఉన్నారు, మంచి వక్తలు కూడా ఉన్నారు. గురువుల పట్ల గౌరవాన్ని కనబరిచే శిష్యులున్నారు. అదంతా ఒక కొత్త ప్రపంచం.

నిజానికి వీళ్లతోనే కదా మనం మాట్లాడి చేయూతనివ్వాలని అనిపించింది. రేపటి తరం ఆరోగ్య కరమైన వాతావరణంలో పెరగాలంటే ఈ వయస్సులోనే కదా బీజాలు పడాలనుకున్నాను.. సుమారు 2 గంటల పాటు జరిగిన ఆ మీటింగ్ నాకు చాలా తృప్తినిచ్చింది. వాళ్లందరి హృదయాలతో మాట్లాడినట్లనిపించింది.

చదువుకోవాలని ఉన్నా పెళ్లిళ్లు చేసే ఒత్తిడే ఎక్కువ ఉందని పెద్ద పిల్ల అవ్వగానే పెళ్లి ప్రయత్నాలు చేసి బరువు దింపుకునే ఆలోచనలే ఎక్కువగా ఉన్న అమ్మా నాన్నలే ఉన్నారని చెప్పారు. చాలా వరకు చదువులు ఆగిపోవడానికి వాళ్లే కారణమని కొందరు పిల్లలు చెప్పారు. సావిత్రిబాయ్ పూలే

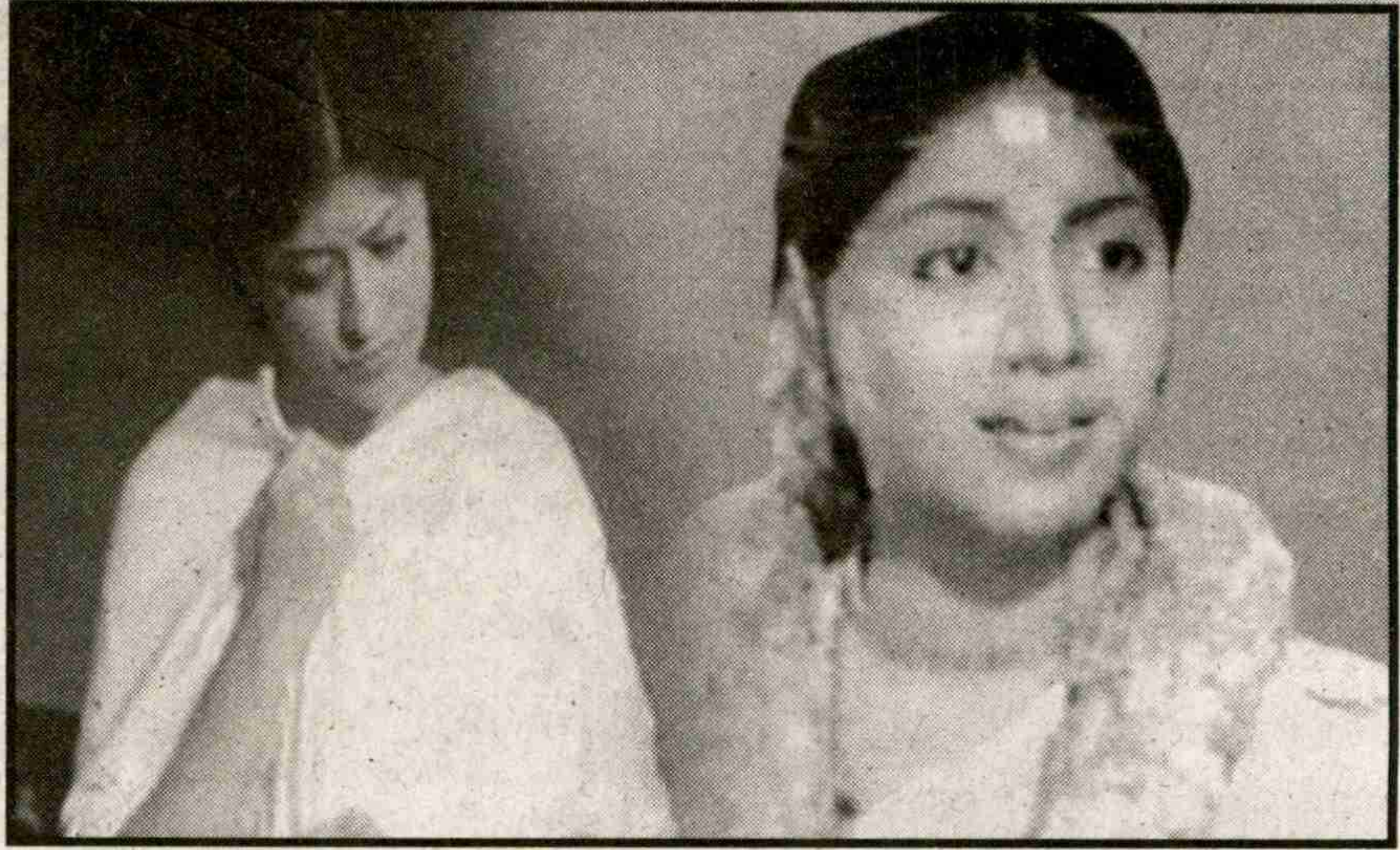
గురించి నేను చెప్తుండగానే ఆమె మాకు తెలుసు మేడం! ఆమె చాలా గొప్ప వ్యక్తి ఆమె గురించి మా పాఠంలో ఉందని చెప్పారు. ఇళ్లలో ఆడపిల్లల్ని మొగపిల్లల్ని ఒకే తీరులో పెంచడం లేదని తమకది చాలా బాధను మిగులుస్తోంది అన్నారు.

వాళ్ల ఆలోచన పరిధి విస్తృత మవడానికి, బతుకు పట్ల అవగాహన పెరగడానికి ఎక్కువ మంది తరుచుగా వారిని కలుస్తూ, మాట్లాడుతూ, భరోసా ఇవ్వాలని బాధ్యత ఉందనిపించింది. ఆ వయస్సు పిల్లల మనసులన్నీ తెల్ల కాగితాంలాంటివి ఏం చెప్పినా, ఏం రాసినా, ముద్రించ బడుతాయి. ఇలాగే స్కూల్స్, కాలేజీలో విస్తృతంగా పర్యటించాలని పించింది. వాళ్ల భావాలలో మార్పు రావడానికి మానసిక దృఢత్వం రావడానికి ఇలాంటి సమావేశాలెంతో ఉపయోగ పడుతాయి.

చదువుకోవాలని ఉన్నా పెళ్లిళ్లు చేసే ఒత్తిడే ఎక్కువ ఉందని పెద్ద పిల్ల అవ్వగానే పెళ్లి ప్రయత్నాలు చేసి బరువు దింపుకునే ఆలోచనలే ఎక్కువగా ఉన్న అమ్మా నాన్నలే ఉన్నారని చెప్పారు. చాలా వరకు చదువులు ఆగిపోవడానికి వాళ్లే కారణమని కొందరు పిల్లలు చెప్పారు. సావిత్రిబాయ్ పూలే గురించి నేను చెప్తుండగానే ...

చెన్నపట్నంలో వితంతు వివాహం

ఇల్లు చూపించడానికి ఒక భటుని వెంట పంపారు. ఇల్లు విశాలంగా ఉంది. చాలా కాలం నుండి మూసి ఉండటం వలన ఇంట్లో గబ్బిలాలు చేరాయి. ఎలుకలు మట్టి తవ్వి పోశాయి. అవన్నీ శభ్రం చేసుకుని, వంట సామాగ్రి తెప్పించుకుని, వంట చేసుకుని భోజనాలు చేసే టప్పుటికి రాత్రి 8 గంటలు అయ్యింది. రమ్మని ఆహ్వానించి వచ్చిన తరువాత వారి బాధ్యతారాహిత్యానికి పంతులు గారు వారిని పల్లెత్తు మాట అనలేదు సరికదా రఘునాథరావు గారి జూడే లేదు. ఒక్కసారి కూడా రాలేదు. పంతులు గారు ఉదయం వారింటికి వెళ్లారు కానీ అక్కడ ఉన్న భటులు ఇప్పుడు సమయం కాదని చెప్పడం వల్ల పంతులు గారు వెను తిరిగారు. 2 వ రోజున వెళ్ళినప్పుడు వారు పూజలో ఉన్నారని వారిని కలవడానికి వీలు కాదని అడ్డుపడ్డారు.

పంతులు గారు తిరిగి వెళ్ళిపోయారు. 3 వ రోజున వెళ్ళినప్పుడు కూడా భటులు ఏవో సాకులు చెప్పారు. పంతులు గారు వారిని తోనుకుని లోవలికి వెళ్ళి రఘునాథరావుని కలిశారు. పంతులు గారిని చూసి ఎదురొచ్చిన రఘునాథరావు వారిని ఉన్నత ఆసనం మీద కూర్చో బెట్టారు. పంతులుగారి రాక గురించి విన్నానని అత్యవసరమైన పనుల వత్తిడి వల్ల రాలేకపోయానని క్షమాపణ చెప్పారు. పంతులుగారు రేపే పెళ్ళి జరుప తలచానని, ఆహ్వాన పత్రికల్లో రఘునాథ రావు గారు తన పేరు చేర్చుటకు ఇష్టపడకపోతే తన పేరున ఆహ్వాన పత్రికలు పంపమని చెప్పారు. వెంటనే రఘునాథరావు గారు తన పేరు రాసి, సంతకం చేసి ఆహ్వాన పత్రికలు ముద్రించుటకు తన భటులను పిలిచి పంతులుగారి ముందే తన ముద్రణాలయ మునకు పంపారు. తీరా ముద్రించబడిన ఆహ్వాన పత్రికలో రఘునాథరావు గారి పేరు లేదు.

పట్టణంలో పంపవలసిన వారందరికి రఘునాథరావు గారే పత్రికలు పంపారు.

పందిళ్ళు వేయుట, తోరణాలు కట్టుట, మొదలైన పనులు వారే పూనుకొని చేయించారు. వంట పాత్రలను భోజన పదార్థములను లోటు లేకుండా ఏర్పాటు చేశారు. చెన్నపట్నం చేరిన తరువాత పెళ్లి కూతురు తల్లి తన రెండో కుమార్తెను ప్రకాశరావుకు ఇచ్చుటకును అంగీకరించ లేదు. అందుకని ఒక వివాహమే జరిగింది. 1883 జూన్ 8న ప్రారంభించిన ఈ వివాహం 12వ తేదికి పూర్తయింది.

1883 డిసెంబరు నెలలో ఒక వృద్ధ వైదిక వితంతువు పంతులుగారి వద్దకు వచ్చింది. తన మనవరాలు 13 ఏళ్ల వితంతువని తల్లి తండ్రులు లేరని చెప్పి ఆమె వివాహం జరిపించమని కోరింది. తాను కూడా మనవరాలు దగ్గరే ఉంటానని చెప్పింది. ఆమె వెంట పులపర్తి శేషయ్య గారిని పంతులుగారు పంపారు. తాడిపాక

నుండి వారిద్దరిని, కావడిలో వారి వస్తువులను మోసుకుని శేషయ్యగారు వారిని పంతులు గారి ఇంట్లో చేర్చారు. 1884 జనవరి 3న ఆమెను నల్లగొండ కోదండ రామయ్య గారికి ఇచ్చి వివాహం చేశారు. వధువు-వరుడు శాఖలు వేరైన వివాహం ఇది మొదటి వితంతువు వివాహము చేసుకున్న వారికి తప్పా మిగతా వారికి ఇళ్లను కూడా ఇచ్చే ఏర్పాటు చేశారు. న్యాయవాది చెరువు సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి గారు బందర్ నుండి 1884 ఏప్రిల్ నెలలో పంతులు గారికి ఉత్తరం రాశారు. దానిలో తాను వితంతు వివాహం చేసుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నానని, పెళ్లి ఖర్చులు కూడా తానే భరిస్తానని, అలాగే వేరొక జంట కూడా వితంతువు వివాహమునకు సిద్ధముగా ఉన్నారని వారికి మాత్రం ధన సహాయం చేయాలని రాశారు..

పంతులుగారు రేపే పెళ్ళి జరుప తలచానని, ఆహ్వాన పత్రికల్లో రఘునాథరావు గారు తన పేరు చేర్చుటకు ఇష్టపడకపోతే తన పేరున ఆహ్వాన పత్రికలు పంపమని చెప్పారు. వెంటనే రఘునాథరావు గారు తన పేరు రాసి, సంతకం చేసి ఆహ్వాన పత్రికలు ముద్రించుటకు తన భటులను పిలిచి పంతులుగారి ముందే తన ముద్రణాలయ మునకు పంపారు. తీరా ముద్రించబడిన ఆహ్వాన పత్రికలో రఘునాథరావు గారి పేరు లేదు.

పట్టణంలో పంపవలసిన వారందరికి రఘునాథరావు గారే పత్రికలు పంపారు. పందిళ్ళు వేయుట, తోరణాలు కట్టుట, మొదలైన పనులు వారే పూనుకొని చేయించారు. వంట పాత్రలను భోజన పదార్థములను లోటు లేకుండా ఏర్పాటు చేశారు.

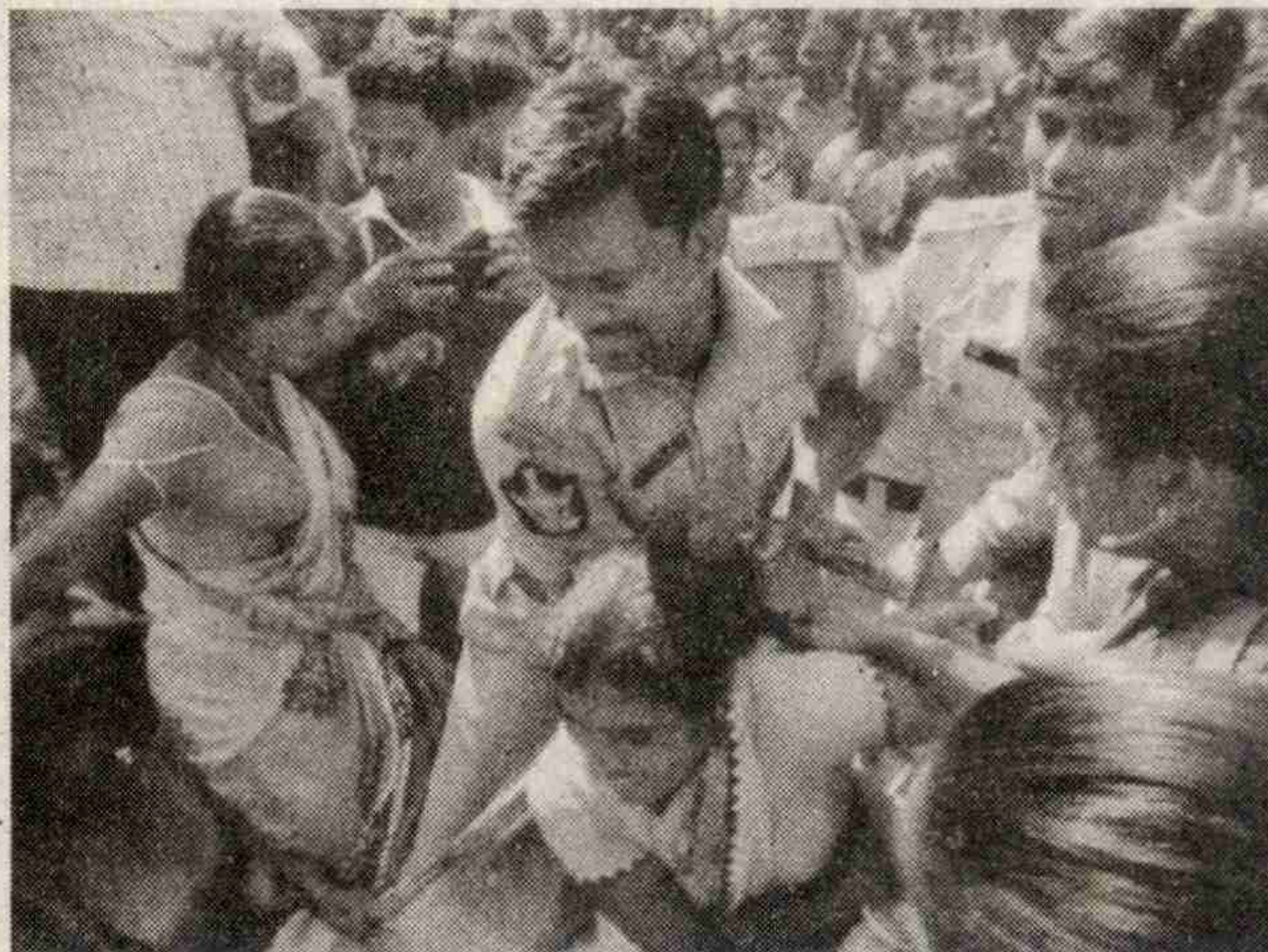

నవప్రయానికు వ్యతిరేకంగా హోరాడి జైలుకు వెళ్ళిన “వంటలమ్మ”లకు జేజేలు

ఆ మహిళలు దొంగతనాలు చేయలేదు, దొపిడీలు చేయలేదు. హత్యలు చేయలేదు. అయినా వాళ్ళు జైలుకు వెళ్ళారు. ఆశ్చర్యంగా ఉంది కదూ! ఆశ్చర్యమే కాదు ఈ ప్రభుత్వంపై ఉమ్మివేయాలనిపిస్తుంది. 16 మంది వంటలమ్మలను జైలులో పెట్టారు. చోడవరంలో మద్యాహ్న భోజనం పథకాన్ని నవప్రయాస అనే ఆర్.ఎస్.ఎస్ సంస్థకు టి.డి.పి ప్రభుత్వం అప్పజెప్పింది. డిసెంబరు 1 నుండి ఎమ్.డి.ఎమ్.వారు చేస్తున్న వంట పని మానివేయాలని చెప్పారు. అందరు మహిళలు మా కడుపులు కొట్టకండి అని అన్నందుకు జైల్లో పెట్టించింది. ఈ టి.డి.పి ప్రభుత్వం,

ఎమ్.డి.ఎమ్ కార్యకర్తలు 16 సం”ల నుండి మంచి నీళ్ళు లేకపోయినా, వసతులు లేకపోయినా, నెల నెల బిల్లులు రాకపోయినా కష్టపడి అప్పులు చేసి, పుస్తేలు తాకట్టు పెట్టి ఈ పథకాన్ని ఇప్పటి వరకు నడిపించాము. మా కడుపులు కొట్టవద్దు, మా పిల్లలను ఆకలితో చంపవద్దు అన్నందుకు జైలుకు పంపించారు. నవప్రయాస సంస్థ వద్ద ధర్నా చేస్తున్న మహిళలను అతి కిరాతకంగా పోలీసులు అరెస్టు చేసి మహిళలను బండ బూతులు తిడుతూ, పిడి గుద్దులు గుద్దుతూ, మహిళలను ముట్టుకోరాని చోట చేతులు వేసి మగ పోలీసులు, డి.ఎస్.పి చోడవరం సి.ఐ, ఎ.కె.పి, సి.ఐ కలిసి ఈ దుస్సాసన ఘటనతో అరెస్టు చేశారు. అసభ్య పదజాలంతో మాట్లాడారు. జైలుకు వెళ్ళిన మహిళలు ఒంటరి మహిళలు. ఒకరు ఇద్దరి వయస్సు కూడా 40 నుండి 50 ఏళ్లు వుంది. వీరంతా గ్రామీణ మహిళలు.

జైలు నుండి విడుదలైన తరువాత వాళ్ళ వద్దకు ఐదా రాష్ట్ర అద్యక్షులు బి. ప్రభావతి, వ్యవసాయ కార్మిక సంఘం జిల్లా కార్యదర్శి డి.వెంకన్న ఎమ్.డి.ఎమ్ రాష్ట్ర అద్యక్షులు జి.వరలక్ష్మి వెళ్ళి పరామర్శించారు. వాళ్ళ బాధలు వర్ణనాతీతం. నీలమ దేవుడమ్మ మాట్లాడుతూ మా ఆయన నాతో మాట్లాడటం లేదు. నేను ఏ తప్పు చేశాను? అని కన్నీళ్ళు పెట్టుకుంది. ఊరిలో రకరకాలుగా మాట్లాడుకుంటున్నారు. అని మీ ఆవిడ పోలీసులతో గట్టిగా మాట్లాడిందని అందుకే

అని చెప్పినా ఆమెను కూడా వదలలేదు. మరొక ఒంటరి మహిళ ఆమె జైలుకు వెళ్ళి వచ్చిందని ఊరిలో వాళ్ళు బరితెగించిందని చులకన భావంతో మాట్లాడుతున్నారని భాదపడింది. ఒక పక్క బ్రతుకు తెరువు పోతుందని, సాటి పేద పిల్లలు కడుపు కొట్టుతున్నారని, ఆ బ్రతుకు తెరువు కాపాడుకోవడం కోసం పోరాట బాట పడితే, మరొకవైపు పోలీసులు పిడిగుద్దులు, అసభ్యకర పదజాలంతో తిట్లు, పడి ఒళ్ళంతా ఊనం అయిపోయి చుట్టుపక్కల వాళ్ళ సూటి పోటి మాటలతో బాధ పడుతున్నారు.

మేము జైలుకు వెళ్ళడం తప్పు కాదు. నవప్రయాస సంస్థను రద్దు చేసే వరకు కూడా మేము పోరాటానికి సిద్ధమేనని మహిళలు పట్టుపట్టటం వారి స్ఫూర్తికి అద్దం వడుతుంది. ఆ నియోజకవర్గం ఎమ్.ఎల్.ఎ ని చుట్టు ముట్టి నీకిందుకేనా ఓట్లు వేసి గెలిపించాము అని మిగిలిన మహిళ కార్మికులు అడిగిన తీరు కార్మికుల ఐక్యతకు నిదర్శనము.

తీసుకుపోయారని అంటున్నారు. మేము ఆమె భర్తతో మాట్లాడాము, మా ఇంటా వంటా లేదు జైలుకు వెళ్ళడం నాకు చిన్నతనం కాదా! అని మాట్లాడాడు. మహాత్మా గాంధీ కూడా జైలుకు వెళ్ళాడు. అతను ఏమి తప్పు చేశాడు. దేశం కోసం వెళ్ళాడు. అని సర్ది చెప్పిన తరువాత అర్థం చేసుకున్నాడు. ఇంకొక ఆమె భర్త తాగుబోతు. కొడుకు ఆస్తమ పేషెంట్. నేను ఉంటే చూసుకునే దానిని మా ఆయన తాగి వచ్చి పిల్లడిని పట్టించుకోడు అని ఆమె ఆవేదన వ్యక్తం చేసింది. రాయకమతం మండలంలో కొడుకు యాక్సిడెంట్ జరిగి మంచం మీద వున్నాడు

ఈ పోరాటం వలన నవప్రయాస సంస్థ 3 మండలాల్లో మేము భోజనము పెట్టలేమని వెనుకకు వెళ్ళడం జరిగింది. అలాగే మీ ఉద్యోగాలు పోవని ఎమ్.ఎల్.ఎ హామీ ఇవ్వడం కోసమెరుపు పోరాడితే పోయేది ఏమి లేదు బానిస సంకెళ్ళు తప్ప అని కారల్ మార్చ్ చెప్పిన నివాదం అందుకొని పోరాటానికి శంఖారావం పూరించడం గొప్ప విషయం. జైలుకు వెళ్ళిన ఏ మహిళ కూడా డీలా పడకుండా ఈ ప్రభుత్వం సంగతి చూస్తామని చెప్పడం గర్వకారణం. మరింత ధైర్యంగా, ఆత్మవిశ్వాసంతో ముందడుగు వేస్తున్న వంటలమ్మలకు జేజేలు.

నవ్వుడు

వస్తర? ఈ ప్రశ్న పోతప్పను కుదిపేస్తున్నది.

నిజానికి పోతప్ప మునుపటిలా లేడు. భార్య చనిపోయాక, ఎండాకాలంలో మోడువారిన అడవిలా ఉన్నాడు. సుంకులు చనిపోయి పద్నాలుగురోజులైంది. పదిహేనవ రోజు కర్మ కోయజాతి ఆచారం ప్రకారం పద్నాలుగో రోజు రాత్రి మొదలవుతుంది. డొలోళ్లు వచ్చి, 'పూర్ణం' చెప్పాలి. యాసపోసి, ఆత్మను సాగనంపాలి. అప్పుడే కర్మ జరిగినట్టు. ఆకాశంలో చుక్కలు పొడిచాయి. 'ఒకవేళ రాకపోతే?' గుండె రుల్లుమంది. డొలోళ్ల గురించి ఇంతగా ఆలోచించటానికి కారణం లేకపోలేదు. తను వాళ్ళను కలిసి విషయం చెప్పాక... ఏ కోయ గుంపులో? అడిగారు డొలోళ్లు, 'గుంపు కాదు. పట్నం! పాల్వంచలో' అన్నారు. పోతప్ప, 'పట్నంలోనా?!' పోతప్ప నవ్వి 'యాడైతే ఏంది? మీరు రావాల, డోలు దెబ్బ వేయాల, పూర్ణం చెప్పాల? అన్నాడు. ఇప్పటికే కోయ గుంపుల్లో చాలా మార్పులొచ్చాయి. పూర్ణం మోటైంది. కర్మలకు డొలోళ్లను పిలవటం లేదు. 'అట్లాంటిది. ఈనేంది? పట్నం రమ్మంటాడు?!' విచిత్రంగా ఉంది వాళ్ళకు. 'నా సుంకులు ప్రాణం ఇడిసేదాకా కోయ ఆచారాన్ని వదులుకోలే, మీరు లేకుంట కర్మచేస్తే దాని ఆత్మనల్లుతది' అడ్వాన్సు చేతిలో పెట్టి వచ్చేశాడు. సుంకులు లేని ఇల్లిప్పుడు పక్షులు ఖాళీచేసిన గూడులా బోసిపోయింది. వచ్చిన బంధువులు ఆమెనే తలుచుకుని ఏడుస్తుంటే, పోతప్పలో దుఃఖం సుళ్ళు తిరుగుతుంది. ఏదో గుర్తొచ్చిన వాడిలా పూజకోసం ఏర్పాటు చేసిన గదిలోకి వెళ్ళాడు. ఎదురుగా భార్య ఫోటో, ఎప్పుడో దిగిన ఫోటో అది! ఇలా ఉపయోగ పడుతుందనుకోలేదు. ఒక్కసారి పరీక్షగా చూశాడు. విశాలమైన నుదురు, లేడికళ్ళలా చురుకైన చూపు!. అచ్చం రేలపూవులా ఉంది!

ఫోటో ముందు వేసిన ముగ్గు ఇంకా తడి తడిగా ఉంది. దానిమీద జొన్నలు పోసి ఆనమంతు నిలబెట్టారు. నిండా నీళ్ళు నింపి కంకణం కట్టారు. ఆ పక్కనే కొత్తచీర, రవికె, ఇంకేవో వస్తువులు. వాటిని చూస్తుంటే పోతప్ప హృదయం గాయపడిన జింక పిల్లలా తన్నుకుంటుంది. బైటికొచ్చి నిలుచున్నాడు. కళ్ళు రెండు జోడు సెలిమయ్యాయి. లోలోపల తుఫాను ఆవహించినట్టుగా ఉంది. ఉన్నట్టుండి అలజడి... పై నుండి 'టపటప' మని శబ్దం! రాళ్ళ దెబ్బలకు భీతిల్లిన పక్షుల్లా ఆకులు అటూ ఇటూ కదులుతున్నాయి. ఏదో తన తలకు తాకి కిందపడింది. పరీక్షగా చూశాడు. 'మామిడి పిందె! చేతుల్లోకి తీసుకున్నాడు. సుంకులు చేతి స్పర్శలా సుతిమెత్తగా ఉంది. ప్రేమగా చెట్టువైపు చూశాడు. నాటి, నీరుపోసీ, రాళ్ళదెబ్బల నుండి కాపాడిన సుంకులు, ఇప్పుడు లేదు. చెట్టుంది. పచ్చని జ్ఞాపకాలు న్నాయి. పెళ్ళయ్యాక తనతో వస్తూ బుల్లి మామిడి, మొక్కను వెంట తెచ్చుకుంది. వస్తువులకు బదులు మొక్కను తెచ్చుకోవటం చిత్రంగా దోచింది. పోతప్పకు. 'దీన్ని మన ఇంట్లో నాటాల, పెద్దది సెయ్యాల, పూత పుయ్యాల, కాపు కాయాల, కొత్తల పండగ సెయ్యాల, సంబరం జరపాల అప్పుడు కాయ కోయాల, అంది సుంకులు అప్పుడామె

పోతప్ప కంటికి ఆకుపచ్చ వసంతంలా కనిపించింది. 'కొత్తల పండగ! తల్చుకోగానే ఒళ్ళంతా పులకరించిపోయింది. పట్నంలో ఉండీ ఉండీ మోడువారిన హృదయం ఒక్కసారిగా చిగురించినట్టైంది పోతప్పకి. ఎవరు విసిరారో రాయిని, గురితప్పి మామిడి పిందెకు బదులు నుదిటికి తగిలింది. కళ్ళు బైర్లు కమ్మాయి. తేరుకొని - ఎవడ్రావాడు? అరిచాడు. ఎవరైనా రాళ్లు రువ్వితే సుంకులు కూడా అచ్చం అలాగే అరిచేది. 'ఓపోతా! డోలీరు వెయితోరింతినే?' చూస్తే, ఎదురుగా చిన్నాన్న సిడిమయ్య! గుంపు నుండి తెచ్చిన ఇప్పసారా గుప్పుమంటోంది. అతని దగ్గర 'డోలీరు వెయితోరింతినే?' మళ్ళీ అదే ప్రశ్న! 'ఓరు వత్తుస్కె మొదల్ వాట్కా' అన్నాడు పోతప్ప. అంతకు మించి ఏం చెప్పారో అర్థం కాలేదు. సిడమయ్య ఆగేలాలేదు. రాజుమీద ఓజులోడు లెక్క ఉంది. డొలోళ్లు కత, ఏడకి పిలిసిన ఇంతే. వాళ్ళు ఎప్పుడు రావాల! సప్పుడు సెయ్యాల' అని వాపోయాడు. పక్కింటి వాళ్లు కొత్తగా కొన్న హోం థియేటర్ శబ్దప్రతాపాన్ని రుచి చూపిస్తుంది. ఆ శబ్దం గుండెలమీద మందు పాతర పేలుస్తున్నట్టుంది. పోతప్ప మాత్రం శబ్దాన్ని జయించిన వాడిలా నిల్చున్నాడు. ఆకాశంలో చుక్కల పట్టెమంచం ధగధగ మెరుస్తుంది. ఈపాటికి "అనలపేన్లు" నిలబెట్టాలి. డొలోళ్లు

ఎంతకీ రాకపోయేసరికి పోతన్నలో అసహనం పెరిగిపోయింది. ఏమీతోచక వీధిలో నిల్చున్నాడు. అంతా నిర్మానుష్యంగా ఉంది కొన్ని ఇండ్లు నిద్రలోకి జారుకున్నాయి. మరికొన్ని ఇండ్లల్లో టీవిలు మోగుతున్నాయి. వీధి చివర నుండి ముగ్గురు వ్యక్తులు ఇటవైపే వస్తున్నారు. వాళ్ళ భుజాలకు డోళ్ళు కనిపించే సరికి పోతప్ప ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు. ఎదుర్కొన్న పలికి ఇంట్లోకి తీసుకొచ్చాడు. ఆ ముగ్గురిలో ఒకతని వయసు యాభైపైనే ఉంటుంది. పేరు 'కన్నయ్య' ఇంటి పరిసరాల్ని, పూజ ఏర్పాట్లను నిశితంగా చూస్తున్నాడు. డోలోళ్ళ రాకతో హడావిడి మొదలైంది. ఆడవాళ్ళు రెండు డోళ్ళకు వసుపు కుంకాలు రాసికళ్ళకద్దుకున్నారు. డోళ్ళ శబ్దం నడుమ గోడకు పసుపురాసి 'అరలపేన్ను' నిలబెట్టారు. కొత్తకుండలో నింపి 'ఆనముంత' సిద్ధంచేశారు.

ఒక్కసారిగా అక్కడి వాతావరణం ఉద్విగ్నంగా మారిపోయింది. ఢిం. ఢిం... సై... సై... ఢిం... ఢిం... సై... సై... పిడికిలు బిగించి కొడుతుంటే ఆకాశం ఉరుముతున్నట్టుగా ఉంది, శబ్దం విషాదాన్ని మోసుకొస్తోంది. ఓ... రేరేనా రేనా... ఓ రేరేనా... రేనా... వాళ్ళలా పాడుతూ, ఆడుతుంటే పాదాలు నేలను తాకి దుమ్ము రేపుతున్నాయి. ఆ శబ్దానికి వీధి వీధంతా దద్దరిల్లుతోంది. ఏ మూగజీవి చర్మపు ఆత్మహోషో! శబ్దమై... ప్రకంపనై... ఉరుమై, కాలాన్ని జుట్టు విరబోసుకుని నర్తించేలా చేస్తున్నది. డోలోళ్ళు శబ్దదారులై నేలను, ఆకాశాన్ని ఏకం చేస్తున్నారు. ఒక్క సారిగా డోలు శబ్దం పతాకస్థాయికి చేరుకుంది. అప్పటిదాకా తనలో తానే ఊగిపోతున్న బక్క పల్చటి మహిళ డోలోళ్ళ మధ్యకు దూసు కొచ్చింది. రెండు చేతుల్ని పైకెత్తి అప్రయత్నంగా ఊగిపోతోంది. ఆనముంతను గుండెలకు హత్తుకుంది. నేలపైన గిరగిరా తిప్పుతూ పోతప్పను ఆనముంతతో ఒళ్ళంతా తడిమింది. సుంకులు ఆత్మ ఆనముంత

ఏందోయ్? డిస్టబైతందా! మీ వల్ల ఎన్నిసార్లు డిస్టబైన్సో తెల్సా? మా పక్కాయన హోంథియేటర్ల ఫుల్సౌండ్ పెట్టి రోజూ సంపుతుండు. అది మీ దృష్టిలో డిస్టబైన్స్ కాదు! ఒకాయనేమో రోడ్డు మీదనే మైకు పెట్టి అయ్యప్ప భజన చేయిస్తాడు. ఇంకొక్కాయనేమో ఫాదర్ని పిలిపిచ్చి ఏందేందో చెప్తిస్తాడు.

రూపంలో అందర్నిస్పర్శిస్తోంది. పలకరిస్తోంది. డోళ్ళ శబ్దానికి వీధిలోవాళ్ళ నిద్రమత్తు ఒదిలిపోయింది. అంతా పోతప్ప ఇంటి ముందు పోగయ్యారు. అక్కడి వాతావరణం కొందరికి వింతగా అనిపించింది. నిద్రాభంగమైన కొందరికి ఆగ్రహం తెప్పించింది. ఓయ్.. ఆపండి అరిచారెవరో ఢిం... ఢిం... సై... సై... 'ఆపుతారా లేదా? ఢిం... ఢిం... సై... సై... వాళ్ళ అరుపుల్ని శబ్దం మింగేసింది. కొందరు దూసుకెళ్ళి విసురుగా నెట్టి కిందపడేశారు. పోతప్ప నివ్వెరపోయాడు. ఏందిగోల? వేం పడుకోవాలా? వద్దా? ఐనా ఈ టైంలా పూనకాలేంటి? ఆ ఎగురుడేంది?' అరే ఆ సప్పుడికి నిద్రస్తలేదు. రాత్రిపూట ఏంది పరేశానీ? బండ్ పెడతారా పెట్టరా? ఎవరికి తోచిన విధంగా వాళ్ళు మాట్లాడుతున్నారు. కర్మకు వచ్చిన బంధువులకు వాళ్ళ మాటలు దిగ్భ్రాంతిని కలిగించాయి. వాళ్ళ ప్రవర్తన ఆగ్రహాన్ని కలిగించింది. అక్కడి పరిస్థితి గమనించిన డోలు కన్నయ్య జోక్యం చేసుకుని, చేతులు జోడించి అయ్యా... కాస్త ఓపిక పట్టండి' అన్నారు. 'అరే డిస్టర్బ్ ఐతదంటే వినరేంటి?' డిస్టర్బ్ ఈ మాట పోతప్పకు ఆగ్రహం తెప్పించింది. 'ఏందోయ్? డిస్టబైతందా! మీ వల్ల ఎన్నిసార్లు డిస్టబైన్సో తెల్సా? మా పక్కాయన హోంథియేటర్ల ఫుల్సౌండ్ పెట్టి రోజూ సంపుతుండు. అది మీ దృష్టిలో డిస్టబైన్స్ కాదు! ఒకాయనేమో రోడ్డు మీదనే మైకు పెట్టి అయ్యప్ప భజన చేయిస్తాడు. ఇంకొక్కాయనేమో ఫాదర్ని పిలిపిచ్చి ఏందేందో చెప్తిస్తాడు. ఇవేవీ డిస్టబైన్స్ కాదు. నేను నా ఇంటి ముందు

డోలోళ్ళ తో కర్మ చేయిస్తే, అది డిస్టబైన్స్! ఏం న్యాయం ఇది?' ప్రశ్నించాడు పోతప్ప. వాళ్ళకు ఆ మాటలు రుచించకపోగా, ఎదురు తిరుగు తున్నట్లు అనిపించింది. ఓ పోతప్ప! చానా ఎక్కువ మాట్లాడుతున్నావ్, లాజిక్ తీస్తున్నావ్లే!? అన్నాడొకడు. పరిస్థితి చూస్తుంటే డోలు మోగేలా లేదు. ఆనముంత మధ్యలోనే ఆగిపోయింది. ఏం చెయ్యాలో అర్థం కావటం లేదు. పోతప్పకి. అంతలో డోలు కన్నయ్య జోక్యం చేసుకోని - నామాట వినండి, ఆనముంతను మధ్యలో ఆపకూడదు. ఆత్మ శాంతించదు' అన్నాడు. 'ఏంది! ఆత్మ గీతా అని భయపెడుతున్నవేంది? ఓయ్ పోతప్ప! లాస్ట్ అండ్ ఫైనల్.... బండ్ పెడతావా పెట్టవా?' ఆ మాట హెచ్చరిస్తున్నట్లు అనిపించింది పోతప్పకు. అక్కడి పరిస్థితి చూసి సుంకులు ఆత్మ ఘోషిస్తున్నట్లు అనిపించింది. ఆనముంత భళ్ళున పగిలి శపిస్తున్నట్లుగా ఉంది.

సుంకులు పోతప్ప ముందు నిల్చుని, 'కర్మ జరిపించమా? అని వేడుకున్నట్లుగా ఉంది. డోలోళ్ళు పోతప్ప వైపు చూస్తున్నారు. 'డోళ్ళు మోగించండి' అన్నాడు 'పోతప్ప ఢిం... ఢిం... సై... సై... అంతే! ఇద్దరు వ్యక్తులు అమాంతం డోలళ్ళ మీదపడి డోలు లాక్కుని నేలకేసి కొట్టారు. అది చూసి పోతప్ప ఊగిపోయాడు. 'ఎవడ్రావాడు?' కోపంలో సుంకులు కూడా అచ్చం అలాగే అరిచేది! పోతప్పను సుంకులు ఆవహించినట్టైంది. డోల్లు శక్తి కొద్ది కొడుతున్నారు. ఆ శబ్దానికి కొందరు ఆడవాళ్ళు అప్రయత్నంగా ఊగిపోతున్నారు. ఆనముంత గిర్రున తిరుగుతోంది ఒక్కొక్కరుగా జుట్టు విరబోసుకుని ఊగిపో తున్నారు. వీధిలో వాళ్ళంతా శిలా ప్రతిమల్లా నిల్చుండి పోయారు. శబ్దం ప్రతిధ్వనిస్తోంది. డోలు మోగుతూనే ఉంది. ఆకాశంలో చుక్కల వట్టెమంచం తలకిందులయ్యేదాకా! అరగంటలో మార్బం మార్తయింది. పూనకాలొచ్చిన వాళ్ళంతా శాంతించారు.

సోషలిజంతోనే సమానత్వం సాధ్యం

పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో సంస్కరణల కోసం ఉద్యమాలు చేయాలని బలంగా వాదించిన బెబెల్ పెట్టుబడిదారీ సమాజాన్ని నిర్మూలించి సోషలిస్టు వ్యవస్థను నెలకొల్పడం ద్వారా మాత్రమే స్త్రీల విముక్తి సాధ్యం కాగలదని నిన్నుందేహంగా భావించారు. భవిష్యత్ సోషలిస్టు సమాజంలోని విభిన్న అంశాల గురించి చర్చించడానికి ఆయన ఈ పుస్తకంలో 11 అధ్యాయాలను కేటాయించారు. జనాభా సమస్య నుండి వ్యవసాయం, కళలు, వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యం తదితరాలను ఆయన చర్చకు పెట్టాడు. వాటిలో ప్రాథమికమైన అంశం ఏమంటే, ఇంటిబయట చేసే ఉత్పాదక శ్రమద్వారా స్త్రీల ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యాన్ని సోషలిస్టు సమాజం హామీని కల్పించడం; శిశు సంరక్షణ బాధ్యతను ప్రభుత్వమే స్వీకరించడం; అసమాన శ్రమ విభజనను అంతం చేయడానికి ప్రభుత్వమే భోజనశాలలు నడపడం ద్వారా ఇంటి చాకిరిని తొలగించి గృహ జీవనాన్ని మార్చివేయడం వంటివి. వివాహాలకు లేదా మానవ సంబంధాలకు స్వంత ఆస్తి పునాది తొలగిపోవడంతో స్త్రీపురుషుల మధ్య సంబంధాలు మార్పుకు లోనవుతాయి.

అయితే సోషలిస్టు సమాజావిర్భావాన్ని చూడటానికి బెబెల్ జీవించి లేడు. ఉండి వున్నట్లయితే. తాను ఊహించిన సోషలిస్టు సమాజమే వలు వా గ్దా నా ల ను యధార్థం చేసే దిశలో లెనిన్ నేతృత్వంలోని బోల్షివిక్ ప్రభుత్వం చేపట్టిన తొలి చర్యలను చూసి బెబెల్ ఉప్పొంగిపోయే వాడే. అదే సమయంలో భౌతిక పరిస్థితులు మారినట్లయితే తత్కారణంగా స్త్రీ పురుష సంబంధాలలో స్వయం ప్రవర్తక మార్పులకు చాలినంత కదలిక రాగలదన్న ఆనాటి అవగాహనా, విశ్వాసమూ తదనంతర కాలపు అనుభవాలు నిజం చేయలేదు. సోషలిస్టు క్యూబాలో అత్యంత ప్రగతిశీలమైన కుటుంబ చట్టం ఉన్నది. స్త్రీ సమానత్వాన్ని సాధించే దిశలో, బ్రహ్మాండమైన అభివృద్ధితో పొరుగునే నిలచివున్న పెట్టుబడిదారీ అమెరికా లేదా మరే ఇతర పెట్టుబడిదారీ దేశంకన్నా క్యూబా చాలా ముందుంది. అయినప్పటికీ కుటుంబ చట్టాన్ని అమలు చేయడంలో అక్కడ

నిరంతర ఘర్షణ ఉంటున్నది. భౌతిక పరిస్థితుల్లో మార్పుకు, మానవుల భావజాలంలో మార్పుకు మధ్య సుదీర్ఘ వ్యవధివుండే అవకాశాన్ని సోషలిస్టు వ్యవస్థలోని పితృస్వామ్య భావజాలం సూచిస్తున్నది. భౌతిక మార్పులు మాత్రమే మౌలిక మార్పులకు ద్వారాలు తెరవగలవు. అయితే తిరోగమన భావాల్ని తుడిచి పెట్టడానికిగాను సోషలిస్టు సమాజాలు నిరంతరంగా కృషి చేయాల్సి ఉంటుంది.

స్త్రీ సమానత్వాన్ని సాధించే దిశలో, బ్రహ్మాండమైన అభివృద్ధితో పొరుగునే నిలచివున్న పెట్టుబడిదారీ అమెరికా లేదా మరే ఇతర పెట్టుబడిదారీ దేశంకన్నా క్యూబా చాలా ముందుంది.

పరిచయం:- బృందా కారత్

మరణించి జన్మనిచ్చిన మహిళ

చనిపోయి కూడా తన అవయవంతో మరొకరికి ఉపయోగపడి బిడ్డకు జన్మనిచ్చింది. గర్భాశయ సంబంధ లోపాలతో మాతృత్వాన్ని పొందలేక పోతున్న ఒక మహిళకు తల్లయ్యే భాగ్యాన్ని ప్రసాదించి తద్వారా బంగారు బిడ్డకు జన్మనిచ్చిన తల్లిగా ప్రపంచంలోనే మొట్టమొదటి మహిళైంది. బ్రెజిల్లోని సావోపాలో విశ్వవిద్యాలయానికి చెందిన డేని, ఎజన్ బర్గ్, ఆధ్వర్యంలో పరిశోధకుల బృందం ఈ ఘనత సాధించింది. చనిపోయి కూడా మరొకరికి ఉపయోగపడిన ఘనత ఒక మహిళదే కదా! మృతురాలి గర్భసంచితో బిడ్డకు జన్మనిచ్చిన ఘనత కూడా మరో మహిళదే.

ఆ రోజు దాదాపు వందకు పైగా బస్తీలకు సంబంధించిన మహిళలు కలిసి బోడుపుల్లో ఒక మీటింగ్ పెట్టుకున్నారు. వక్తలుగా చాలా మందినే పిలిచారు. అందులో నేను ఒక దాన్ని మీటింగ్ అయినాకా అందరం బతుకమ్మ పాటలు పాడుతూ ఆట పాటలతో గడిపాం. ఆమెతో నేను మురికివాడల మీద పరిశోధన చేస్తున్నానని, రాయాలనుకున్నానని చెప్పాను. అక్కా మిమ్మల్ని ఇక్కడున్న కళాకారుల బస్తీకి నేను తీసుకెళ్తాను" అని అన్నది. అప్పటి నుంచి నన్ను తీసుకు వెళ్లడానికి" ఆమెకు టైం ఎప్పుడు దొరుకుతుందా ? అని ఎదురు చూస్తూనే ఉన్నాను. వీలున్నప్పుడల్లా ఫోన్ చేసి అడుగుతూనే ఉన్నాను. " ఎప్పుడు వెళదాం?" అని బహుశా ఆమెను విసిగించానేమో? తెలియదు ఆ సంవత్సరం డిసెంబరులో ఒక రోజు 3 గంటలకు కళాకారుల బస్తీకి వెళ్ళాలని నిర్ణయించు కున్నాం.

నా ఆలోచనలన్నీ ఆ ప్రజల గురించే ... "బుడగ జంగాల" బస్తీ అది. నాకు తెలిసిన వాళ్ళను అడిగి వాళ్ళ గురించిన సమాచారాన్ని కొంత సేకరించాను. బుడగ జంగాలు వ్యక్తి కళాకారులు. అనాది నుండి బుర్రకథలు చెప్పడం వారి ప్రత్యేకత డింకీ, వీణా లాంటి వాయిద్యాలతో ఇప్పటికీ ఊర్లు తిరుగుతూ పాటలు పాడుతూ భిక్షాలు చేస్తూ ఉంటారు. సొరకాయలను. గుమ్మడి కాయలను బాగా ఎండబెట్టి అ తరువాత అందులో విత్తనాలు తీసివేసి మధ్యలో కట్టే ముక్కను ఉంచి రౌండుగా ఉండే బుర్రను తయారు చేస్తారు. దాన్ని తీసుకుని గ్రామాలలో ఇల్లిల్లు తిరుగుతూ భిక్షాటన చేస్తూ జీవనం గడుపుతుంటారు. బియ్యం, వడ్లు, డబ్బులు భిక్షంగా తీసుకుంటాను. భర్త వీణ వాయిస్తూ కథను చెప్తూ ఉంటే ... భార్య బావమరిది వరస అయ్యే వాళ్ళు డింకీ వాయిస్తూ 'తందానా' అని వంత పాడుతుంటారు. ఆడవాళ్ళు ఈత చాపలు అల్లుతారు. అల్లిన వాటిని గ్రామాలలో మొగవాళ్ళు తీసుకుపోయి అమ్ముతుంటారు. గ్రామంలో ఎవరైన చనిపోతే రాత్రి తెల్లవార్లు,

మాకూ డూటీ ఈయండి

ఆ ఇంటి దగ్గరే పాటలు పాడుతారు. 'బాల నాగమ్మ, బలుగుడి కొండయ్య ఐదు మల్లెల కథ' లాంటి నీతి కథలూ, పూర్వ కాలపు రాజుల చరిత్రలూ చెప్తుంటారు. గ్రామాలలో పంటలు పండినప్పుడు పంట పండిన దాంట్లో చాటలు తోటి వీళ్ళకు గ్రామస్తులు ఇస్తుంటారు. వీళ్ళు అడవిలో వేటాడతారు. ఎండ్ర కాయలు, పీతలు, ఉడుములు, కుందేళ్ళు పట్టుకుని తింటుంటారు. వేటకు కుక్కలకు ట్రైనింగ్ ఇచ్చి తీసుకువెళ్తారు. వీళ్ళు పూర్తిగా సంచారులు కారు. ఐతే ఇళ్ళు ఉన్నా కూడా వేరే ఊర్లకు వలసల పోతుంటారు. మెదక్ జిల్లాలో పదివేల మంది దాకా ఉంటారని అంచనా...!

మేం బోడుపుల్ బుడగ జంగాల బస్తీకి వెళ్ళేసరికి సాయంత్రం 4 గంటలు దాటింది. బాగా చలికాలం కావటాన అప్పటికే పొద్దుకుంకుతున్నట్టుగా అనిపిస్తోంది. ఈ బస్తీలో ఎక్కువ శాతం మహబూబ్ నగర్ జిల్లా దేవుని పల్లి గ్రామం చిన్నవాని గూడేం, ఈర్లపల్లి, మెదక్ జిల్లా షాద్ నగర్, పోచారం, పటిక బండ, శబాష్ తల్లి, వెంకటాపురం ఊర్లనుండి బతకడానికి వచ్చారు. వీరు ఎస్.సీ కేటగిరి కిందకు వస్తారు. 30 సంవత్సరాల క్రితం అప్పటి ప్రభుత్వాలు వీళ్ళకు 60,70 గజాలలో ఇండ్లు ఇచ్చారు. ప్రస్తుతం ఇక్కడ వందకు పైగా ఇళ్ళు ఉన్నాయి. ఒక్కొక్క ఇంట్లో అయిదు నుంచి పది మంది దాకా నివసిస్తున్నారు. 500 లకు పైగా జనాభా ఉంటారు. ఈ ఇండ్లన్నీ నాలుగు లైన్లలో ఉన్నాయి. వీళ్ళకు

ఓటుహక్కు, ఆధార్ కార్డు, రేషన్ కార్డు, అన్నీ ఉన్నాయి. ఒకప్పుడు ఆర్ట్స్ కాలేజీ దగ్గర గుడిసెలు వేసుకుని ఉండేవారు. తరువాత ఇక్కడకు వచ్చి గుడిసెలు వేసుకున్నారని చెప్తున్నారు. ఆ బస్తీలో లచ్చిమమ్మ, సుక్కమ్మ, జంగమ్మ, ఎంకటేశు, ఇలా చాలా మందినే కలిసాం. రాత్రి 7 గంటల దాకా మహిళలతో పిల్లలతో మాట్లాడుతూ అక్కడే ఉండిపోయాం.

ఆనాటి విషయాలను నెమరు వేసుకుంటూ మున్సిపాలిటీలో కలవక ముందు వార్డునెంబరుగా ఉన్న లచ్చిమమ్మ ఇలా చెప్తోంది. చింతలబస్తీ, వడ్డేరబస్తీ, అని ఆర్ట్స్ కాలేజీ బండల మీద గుడిసెలు వేసుకొని ఉన్నాం. అప్పట్లో మాకు అన్నం దొరకదు. నంకకు జోలీ, నంకలో పిల్ల, పొద్దుగాల అడుక్కొచ్చు కొనుడు, పొద్దుమీకి అడుక్కొచ్చుకొనుడు, ఇక బతుక్కుంటా,, బతుక్కుంటా పిల్లలను ఆడ ఏస్తే పాములు, తేళ్ళు పిల్లల పక్కనే వచ్చి పండేవి. అడుక్కుతిననీకి పోతున్నాం ఇళ్ళు లేవు, గుడిసెలు ఏసుకుంటే ఆడికెళ్ళి ఎల్లగొడుతురు, కొందరికి ఎయ్య వస్తది. కొందరికి రాదు. నా మగడు కూలి చేసిండు. వెయ్యి రూపాయిలు కట్టుకుంటా... కట్టుకుంటా.. వచ్చిన వాళ్ళ పేరు మీద ఇళ్ళు తీసుకుండ్రు. రానోళ్ళు ఇళ్ళు కొనుకున్నాం. నేనయితే కొన్నా: సుక్కమ్మ ఇలా చెప్తోంది...నేను చిన్నప్పటి సందీ నాకు తెలివి వచ్చిన కాడి నుండి అన్నం అడుక్కొచ్చుకున్నాం. నాయన, అమ్మ తాన ఉన్నా, ఆ తర్వాత పెద్ద ఆమెనయితే పెళ్ళి

చేసి ఇచ్చాను. నేను పుట్టింది. అదీకల్లు కాద... నా అత్తా మామ మెదక్.. అక్కడ నుంచి ఇక్కడ కెళ్ళి బతికితే ..రైల్ కట్టల కాడ నీళ్ళు తెచ్చుకుంటిమి .10 పైసలకు ఒక బిందె పట్టుకుంటిమి. తానాలకు నీళ్ళు దొరకవు .గబ్బు గబ్బె ఉంటది.బోడుపులుకు వచ్చి 30 సంవత్సరాలు అయితుంది.అన్నీ గుండ్రాలు, తుమ్మచెట్లు, పాములు, తేళ్ళు కాళ్ళ చుట్టు పాములు, తేళ్ళు తిరిగి పోయినాయి. అట్లా అడిసె ఏసుకొని అందులో ఉంటిమి. ఈ ఊరి సర్పంచ్ ఒకాయన చూసి చిన్న చిన్న పిల్లలున్నారని లైట్లేసింది. సచ్చిపోయినోళ్ళు సచ్చి పోయింది. బతికినోళ్ళం బతికున్నాడికి,, కొన్ని రోజులకు ఒకాయన ఇళ్ళు కావాలె. ఇళ్ళు కావాలె అని ఇళ్ళుకు 200,300 కట్టుకుంట్రా వచ్చింది.అనాడు జమానా పైసలు... రూపాయిలంటే వెయ్యి రూపాయిలతో నమానం.. అట్లా సేనుకుంటా.. సేనుకుంటా 25 సంవత్సరాలాయె. కరెంటు, నీళ్ళు, వచ్చి నన్ను 16 రూపాయిలకు కొనుక్కొచ్చు కున్నారు. మా మామయ్య నా తండ్రి తాన. నా కడుపులో ముగ్గురు బిడ్డలు .. ఇద్దరు కొడుకులు పిల్లలు పాలు చీకుతుంటే, మాకు అన్నం లేకుండె. చేల గట్ల పోతే గింత అన్నం పోస్తే తిన్నా , గింత అంబలి కాసి మస్తు బాధలు పడినా. హాస్టల్లో మాడు చెక్కలు ఇస్తే ఆ మాడు చెక్కల్ని ఉడుకు నీళ్ళలో ఏసి మసల పెట్టుకుని తిందుము. మా అత్త అంత పొడి పొడి చేసి, గందులో ఏసి మనిషి కింత ఏస్తుండే. అట్లా బాధలు పడుకుంట వచ్చినా. నా చిన్న కొడుకు చదువుకుంటురు. మా ఆయన పగటి ఏషాలేసుకొని బిచ్చమడుక్కొని వస్తాడు. వచ్చినాడు వందా.. రెండొందలు.. ఆడపిల్లల వరదక్షిణ లేనిదే ఎవరూ సేసుకుంటలేరని మస్తు బాదయితాంది.

జంగమ్మ ఇలా చెప్తోంది. “మొగపిల్లలు బాగా సనిపోయింద్రమ్మా, ఎందుకంటే మా దాంట్లో మందుకల్లు తాగుతారు. అక్కడిక్కడ తిరిగి తిరిగి వస్తారు. కడుపులో అన్నముండదు. తిరిగి తిరిగి వచ్చి అట్నే తాగి, అట్నే మస్తు మంది పోయింది. వయసచ్చినోళ్ళు చనిపోయింది కిడ్నీలు

“మేం చానా మందిమి డిగ్రీ చదివినాం.. ఈడ బుర్రకథ ఎవరింటరు. రాముడు, కృష్ణుడు ఏషాలేస్తాం. ఆడ ఏషాలేస్తాం మేము కళాకారులం.. బతకనీకి అట్ల ఏషాలేస్తుంటాం. మాకు ఉద్యోగాలు కావాలి. ఇస్తే చేయగలం.. మాకు డ్యూటీలు ఇయ్యండి”

ఖరాబయ్య. ఇక్కడ కల్లు తాగకపోతే పిచ్చోళ్ళవుతారు. కాగితాలు ఏరుకోవటం ..పిచ్చి పనులు చేయటం.. మళ్ళా కల్లు తాగితే కరెక్ట్ గా ఉంటారు.లచ్చిమమ్మ కల్పించుకొని “ సగం పోయింద్రు .. సచ్చిపోయింద్రు., తాగి ఇళ్ళల్లో హింస పెట్టి ..సని పోయింద్రు... భరించలేక మొగోళ్ళు తాగి పెళ్ళాలకు తీసుకొచ్చి ఇస్తారు. ఆళ్ళే నేర్పుతారు. సతంత్రంగా ఆడోళ్ళు పోయి తాగేటోళ్ళుకారు. పెళ్ళాం తాగే ..మొగుడు ..తాగే గ్యాసునూనే తీసుకొని అంటు పెట్టుకున్న .. మస్తుగా ఉరి పోసుకునోళ్ళు ఉన్నారు. మందు తాగి సచ్చిపోయింద్రు. రోడ్డు మీదా అటు పక్క ఇటు పక్క, బీరు షాపులున్నాయి. ఈడొక బారు మొన్ననే పడ్డది. ఈ బార్ల మన్నుబండ .. రోడ్డు మీద చీప్ లిక్కర్ తాగుతుంద్రు.ఈడ అమ్మకుండా సేస్తే జర వుణ్యముంటది” అన్నది. రాములమ్మ ఇలా చెప్తోంది.. “ఊర్లో ఉన్నప్పుడు వరిసేనుకు పోయినాం, ఈ హైదరాబాద్ వచ్చినాకనే ఏమీ ఆమ్ దనీ లేదు మాకు. ఆడనే మంచిగుండే. ఊర్లో ఉంటే కూలిపనులు, పొలం పనులు ఉండె. వరిసేలో నాటు వేయనీకి పోయినాం, కూలికి పోయినాం, అక్కడే బాగుండె, పంటలు పంటలేవు,కాంప్లెక్స్ లు కట్టి కిరాయిలకు ఇస్తుంద్రు.

ఊర్లో కైకులు దొరకక ఈడికొచ్చినాం. ఊర్ల పొంటి 5 రోజులు అట్లా బతకనీకి పోయివస్తాం. ఈడ పోలీసోళ్ళు కొడుతుంద్రు. రోడ్డుమీద అడుక్కొవద్దంద్రు పోలీసువ్యానులో ఏస్కొని పోతురు, పట్టుకపోయి స్టేషన్ లో ఏస్తే రెండురోజులు ఉన్నాం, మళ్ళా దండం పెట్టి బతిమిలా దుకొని వస్తాం..! ఒక్కనాడైతే నల్గొండ దిక్కు అడవిలో 50 మంది అడుక్కునే టోళ్ళనందర్ని పట్టుకపోయి ఇడిసి పెట్టింద్రు,

డబ్బుల అడుక్కొని బస్సుల కిరాయి పెట్టి బస్సెక్కి వచ్చినం”అప్పుడే అక్కడికి వచ్చిన వెంకటేశు మరికొందరు 25 సంవత్సరాల వయస్సు ఉన్న యువకులు మమ్ములను అక్కా.. అని సంబోధిస్తూ తమ బాధలను చెప్పుకున్నారు. వెంకటేశు ఇలా చెప్తున్నాడు... “ పొద్దుగాల లేచి ఆడేషాలు ఏస్తాం ..దుకాణాల పొంటి అడుక్కుంటాం . ఏమీ పైసలు దొరకట్లే .దొరికితే 150, 200 దొరుకుతాయి. చెప్పమని పిలిస్తే బుర్రకథలు ఊర్లల్లో చెప్తాం .చెప్తే 300 వస్తాయి. కొంత మంది 15 మంది పట్టే ఆటో నడుపుతుంద్రు, కొంతమంది ఇండస్ట్రియల్ లో పని చేస్తారు. గుళ్ళకాడ కూర్చుంటాం ” అంటూ.. “మేం చానా మందిమి డిగ్రీ చదివినాం.. ఈడ బుర్రకథ ఎవరింటరు. రాముడు, కృష్ణుడు ఏషాలేస్తాం, ఆడ ఏషాలేస్తాం మేము కళాకారులం.. బతకనీకి అట్ల ఏషాలేస్తుంటాం, మాకు ఉద్యోగాలు కావాలి.

ఇస్తే చేయగలం ..మాకు డ్యూటీలు ఇయ్యండి” ఎంతో బాధగా అన్నారు వెంకటేశు.చలికాలం కావటాన 7 గంటలు కాకముందే రాత్రి అయినట్లు అనిపిస్తోంది. అచ్చిమమ్మ వర్షాకాలం మొత్తం ఇళ్ళలోకి నీళ్ళు వస్తాయని చెప్పి ఆమె ఇళ్ళు చూపించడానికి మమ్మల్ని తీసుకు పోయింది. ఇంతలో అప్పటిదాకా మాతో మాట్లాడిన రమేషు గోలగోలగా లచిమమ్మకు ఏదో చెప్పటానికి వస్తున్నాడు. అతని తల పగిలి రక్తం కారుతోంది. వాళ్ళ బావ వాళ్ళ అక్కను కొడుతుంటే అడ్డు పడ్డందుకు తలపగలగొట్టాడని.. అక్కడ బజార్లో వాతావరణం పూర్తిగా మారిపోయింది. అప్పటి దాకా శాంతంగా ఉన్న వాతావరణం చూస్తుండగానే భీకరరూపం దాల్చింది. బజారు మధ్యలో ఇళ్ళ ముందు గుంపుగుంపుగా జనాలు పోగయ్యారు. తిట్టుకుంటున్నారు... కొట్టుకుంటున్నారు... వీధి లైట్ కింద రోడ్ మీద పగిలిన తలల నుండి కారి కింద పడుతున్న రక్తం బొట్లు స్పష్టంగా కనబడుతుంది. “ ఈడ ఇంతే ... మీరు యెల్లిపొండి.. ఎల్లి పొండి ” అంటూ లచ్చిమమ్మ ఆ కొట్లాటను ఆపడానికి గుంపు దగ్గరకు వడివడిగా వెళ్తోంది..?

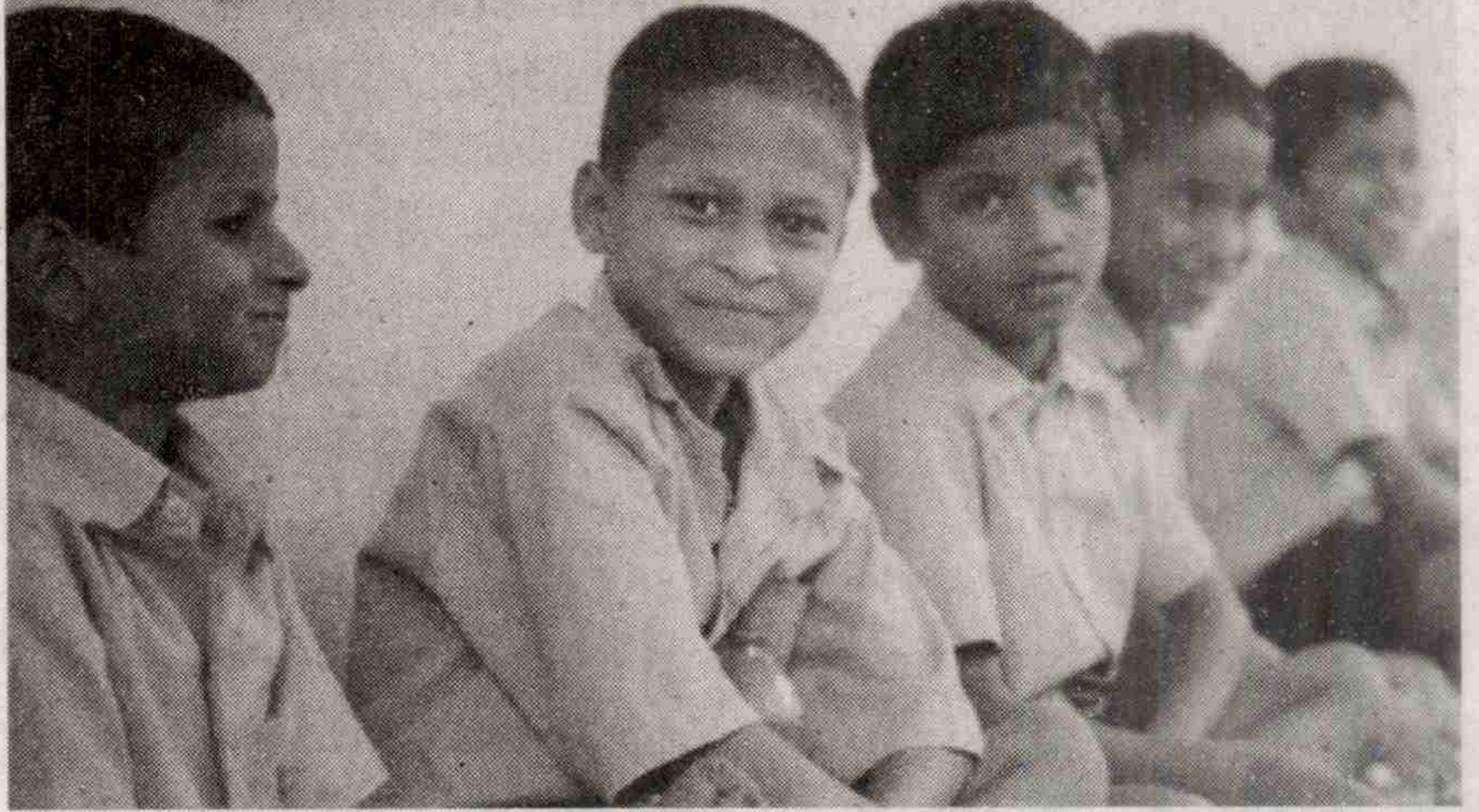
ఆకలి చదువులు

అనంతపురంలోని జిల్లా పరిషత్ హైస్కూల్లో సోషల్ అసిస్టెంట్ గా చేయడానికి రాజమండ్రి నుండి అనంతపురానికి బదిలీ చేయించుకుని వచ్చింది కళ్యాణి. కళ్యాణి హెడ్మాస్టరుకు జాయినింగ్ రిపోర్ట్ ఇవ్వడమూ టీచర్లతో పరిచయమూ అవ్వడమూ అరగంటలో పూర్తయింది. తర్వాత ఏడు, ఎనిమిదో తరగతి వాళ్లకి క్లాస్ తీసుకోవాల్సిందిగా హెడ్మాస్టర్ చెప్పారు. సరేనంది కళ్యాణి. గంట కొడుతూనే 8వ తరగతి గదికి వెళ్లింది కళ్యాణి. దాదాపు 50 మంది పిల్లలు ఉన్నారు. అందులో ఆడపిల్లలు పది మంది ఉన్నారు. క్లాసుకి తనని పరిచయం చేసుకుని పిల్లలందరినీ ఒక్కొక్కరిని లేపి వాళ్ళ పేరు, తల్లిదండ్రుల వివరాలు అడిగింది. ఆ వేళ పాఠాలు కాకుండా ఇతర విషయాలు చెప్పసాగింది.

అరగంట తర్వాత వాకిట్లో ఒక పిల్లోడు వచ్చి నిలుచున్నాడు. పిల్లలందరూ ఒక్కసారిగా ఆ పిల్లోడు వైపు తలలు తిప్పి చూసారు. జిడ్డు కారుతున్న నల్లటి మొహం, మాసిన తెల్ల చొక్కా కింద ఖాఖీ నిక్కరు వేసుకుని ఉన్నాడు. జుట్టు కొంచెం రేగి ఉంది. నువ్వు ఈ క్లాసేనా అడిగింది కళ్యాణి. అవును టీచర్ అన్నాడు వాడు. ఇంకేం లోపలికి రా అంది. గబగబా వచ్చి రెండో బెంచి మొదట్లో కూర్చున్నాడు వాడు. నీ పేరు అంది కళ్యాణి. తిరుపాలు టీచర్ అన్నాడు లేచి నిలబడుతూ.. తల్లిదండ్రుల వివరాలు చెప్పమని అడిగిందామె. అన్ని చెప్పేస్తూ... తమది వ్యవసాయ కుటుంబమని, వాళ్లకు 10 ఎకరాలు పొలం ఉన్నట్లుగా కూడా చెప్పాడు తిరుపాలు. సరే అంతా బావుంది ఇందాక ఎక్కడికి వెళ్లావు? క్లాసు రూంలో పుస్తకాలు పెట్టేసి వెళ్లేంత రాచకార్యాలు ఏమున్నాయి నీకు? అని అడిగింది కళ్యాణి ఆ కుర్రాడిని సీరియస్ గా చూస్తూ. వాడు మౌనంగా తల వంచుకొని ఉండిపోయాడు.

ఏంట్రా మాటలు రావా అంది కొంచెం గట్టిగానే. వాళ్ల చేతులో ఎవరో ఈత గడ్డ

కొడుతున్నారని తెలిసి తనకి ఆకలేస్తుంది అని చెప్పి పోయినాడు టీచర్ అంటూ తిరుపాల్ పక్కనుండే పిల్లోడు చెప్పాడు. వేళకాని వేళలో ఆకలా? వీడు ఒట్టి తిండిపోతులా ఉన్నాడే అనిపించింది కళ్యాణికి. ఇలాంటివి మొదటి రోజే సహిస్తే వాడు మరీ మితిమీరి పోయే ప్రమాదం ఉంది. పిల్లల్లో క్రమ శిక్షణ ముఖ్యం అనుకుని నువ్వు అలాగే నిలబడి ఉండు నీకు ఇదే శిక్ష ఈరోజు అంది కళ్యాణి. ఆమెకు ఈతగడ్డ అంటే ఏమిటో బోధ పడలేదు. పిల్లల్ని అడిగింది. లేత ఈత చెట్టు కాండం ముదరకముందే దాన్ని గొడ్డలితో పెకలిస్తారనీ, అందులోని లేత కాండం, లేత ఆకులు రుచిగా ఉంటాయనీ, దాన్నే ఈతగడ్డ అంటారని తెలిపారు పిల్లలు.

టీచర్! కాళ్లు పీకుతుండాయి అన్నాడు తిరుపాలు మొహాన్ని బాధగా పెట్టుకొని. ఏంటీ? వినపడనట్లుగా అంది కళ్యాణి. వాడి కాళ్లు లాగుతున్నాయంట టీచర్! పక్కనున్న పిల్లోడు చెబుతూ- నిన్న కూడా క్లాసులో నిలబడుకొనే ఉండాడు టీచర్! అని కూడా చెప్పాడు. అంటే నిన్న కూడా వీడు ఇలాగే... అంటూ ఆగింది కళ్యాణి. కాదు టీచర్! నిన్న వీడు అన్నం క్యారియర్ తేలేడు. అందుకు నిలబడ్డాడు అంటూ చెప్పాడు ఆ పిల్లోడు. కళ్యాణికి విషయం అర్థం కాక మరింత వివరంగా అడిగింది. అన్నం

స్కూలుకు తెచ్చుకోని పిల్లలు మధ్యాహ్నం అవుతూనే స్కూలు ఎగ్గొట్టి ఇళ్లకు వెళ్లిపోతున్నారనీ, ఆ విషయాన్ని పసిగట్టిన హెడ్ మాస్టర్ ప్రతి ఒక్క విద్యార్థి తప్పనిసరిగా క్యారియర్ తెచ్చుకోవాలనీ, అట్లా తెచ్చుకోని వారిని క్లాసులో నిలబెట్టే ఉంచాలనీ, రూలు పెట్టాడని తెలిపారు పిల్లలు.

మీ హెడ్మాస్టర్ మంచి వారు కాబట్టి క్యారియర్ తెచ్చుకోని వారిని నిలబెడతాడు. నేను ఆయనంత మంచిదాన్ని కాను. రేపట్నుంచి క్యారియర్ తెచ్చుకోకపోతే క్లాసులోకి రానీయ్యను! తెలిసిందా? అంటూ తిరుపాలుని కుర్చో మంటూ చేత్తోనే సూచించింది. మరుసటి రోజు తను మళ్లీ ఆ క్లాసుకే వెళ్లింది కళ్యాణి. పాఠాలు మొదలు పెట్టబోయే ముందు పిల్లలందరినీ ఓసారి విహంగ దృష్టితో చూసింది. రెండో బెంచీలో కనిపించాడు తిరుపాలు. క్యారియర్ అంది కళ్యాణి తెచ్చావా అన్న అర్థం స్ఫురించేలా. ఊఊ... టీచర్! అంటూ పక్కనే ఉన్న క్యారియర్ని చూపాడు తిరుపాలు అది సత్తుది..జానెడు ఎత్తుంది. అక్కడక్కడా నొక్కులు పడింది. వెరీగుడ్ అంటూ పాఠం చెప్పడానికి ఉద్యుక్తురాలవుతూ చేతిలో ఉన్న పెన్నుతోనే కూర్చోమని సైగ చేసింది కళ్యాణి. పిల్లలందరూ శ్రద్ధగా పాఠం వింటుంటే కళ్యాణికి తృప్తిగా అనిపించింది.

ఈలోగా గంటకొట్టారు. ఇదిగో పిల్లలూ !! భోజనాలు అయ్యాక క్లాసులోకి వచ్చి అల్లరి చేయకూడదు తెల్పిందా అని చెప్పేసి సమాధానం కోసం చూడకుండా తననోటు పుస్తకాన్ని తీసుకుని వెళ్లిపోయింది. టీచర్స్ రూంలో ఉన్న తన క్యారియర్ని తీసుకుని భోంచేయడానికి వెళ్తుంటే మేడం! కాస్త పెన్ను ఇస్తారా! లెటర్ మీద అడ్రసు రాయాలి అడిగాడు రామన్న అయ్యవారు. అప్పుడు చూసుకుంది వ్యానిటీ బ్యాగ్ ని. సారీ సారీ! ఎక్కడో పెట్టేశాను అని అనేంతలో జ్ఞాపకం వచ్చింది. క్లాసు రూంలో టేబులు మీద పెట్టినట్లు.

ఎవరికైనా చెప్పి తెప్పిద్దామా అని వరండాలోకి వచ్చి చూసింది. పిల్లలందరూ చెట్లకింద భోంచేస్తున్నారు. తనే వెళ్లక తప్పింది కాదు అనుకుంటూ వెళ్లిపోయింది. టేబుల్ మీద ఉన్నది పెన్ను. దాన్ని తీసుకుని వెనక్కి

తిరగబోతూ ఉండగా ఆ గదిలో ఎవరో ఉన్నట్టు అనిపించి, అటుగా చూసింది. బెంచీలకు అవతల ఎవరో మూలకి తిరిగి భోంచేస్తున్నారు. ఇదేమిటి వీడు క్లాసులోనే ఏకంగా భోంచేస్తున్నాడు... ఏమిటబ్బాయ్! అలా బయటకు వెళ్లి ఏ చెట్టు కిందనో చక్కగా భోంచేయ్యచ్చుగా అంది. టీచర్ గొంతు వినగానే టక్కున లేచి నిలుచున్నాడు కుర్రాడు. వాడు తిరుపాలేనని వెంటనే గుర్తించింది కళ్యాణి. అయినా తప్పు చేసిన వాడిలా ఆ బిత్తరి చూపులు ఏమిటి ...నిన్నటి నుంచి తనంటే భయపడుతున్నాడా ? తను అనవసరంగా ఆ కుర్రాడిని భయపెట్టేసిందా? అలా ఆలోచిస్తూనే వాడికి దగ్గరగా వెళ్లింది. ఎందుకలా ఉన్నావు? అని అడుగుతూనే క్యారియర్ వైపు చూసింది. ఏం తింటున్నాడా అని. అది బోసిగా ఉంది. వాడు క్యారియర్ వైపు టీచర్ వైపు బెదిరిపోతూ చూశాడు. అంటే

టీచర్ గొంతు వినగానే టక్కున లేచి నిలుచున్నాడు కుర్రాడు. వాడు తిరుపాలేనని వెంటనే గుర్తించింది కళ్యాణి. అయినా తప్పు చేసిన వాడిలా ఆ బిత్తరి చూపులు ఏమిటి ...నిన్నటి నుంచి తనంటే భయపడుతున్నాడా ? తను అనవసరంగా ఆ కుర్రాడిని భయపెట్టేసిందా ? అలా ఆలోచిస్తూనే వాడికి దగ్గరగా వెళ్లింది. ఎందుకలా ఉన్నావు? అని అడుగుతూనే ...

నువ్వు భోజనం అంటూ.... ఆగిపోయింది. మా ఇంట్లో అందరూ ఒక్కపూట తినడానికే బత్యం లేవు టీచర్.. మీరు క్లాసులోకి రానీయ్యరని ఉత్త క్యారియర్ తెచ్చాను... అంటూ..కళ్ళలో నీళ్ళు రాలుస్తూ ఏడ్చేశాడు తిరుపాలు.

నీళ్ళు నిండిన కళ్ళతో అలా చూస్తూ ఉండిపోయింది కళ్యాణి...

కవిత

“స్నేహక్షరం”

- శీలా సుభద్రాదేవి

మనమధ్య ఉన్నది వెన్నెలమడుగే
దోసిళ్లతో తోడి పారేద్దామనుకోకు
వెలుగు చిరునవ్వు వెలిగించుకొని
మాటలు పంచుకుందామనుకుంటే మాత్రం
స్నేహ వంతెన మీదుగా రా
నీకోసం నీ స్నేహం కోసం
రెప్పలకి చూపుల దీపతోరణం కట్టి
స్వాగతిస్తూనే ఉంటాను
ఒకనాడు

స్నేహహస్తాన్ని చాపి అడుగుముందుకు వేస్తే
భాషనుండి యాసల్ని చీల్చి
విసిరికొట్టినప్పుడే
పుటుక్కున తెగిన
వర్ణమాల నుండి జారిన ముత్యాలై
అక్షరాలన్నీ చెల్లాచెదురై దొర్లిపోయాయి
ఒక్కొక్కటే ఏరుకుంటూ
అవిరామంగా కన్నీటి దారానికి
గుచ్చుతూనేఉన్నాను కానీ
దూరంగా పదవుల్ని పట్టుకొని వేలాడుతోన్న ప్రేతాత్మలు

ఒకదాన్నిలాగి మరొకటి ఎక్కే ప్రయత్నంలో
బొక్కబోర్లా పడుతూ
తిరిగి రంగులు మార్చుకుంటూ
ఎగబాకుతూనే ఉన్నాయ్
వాటిని చూస్తూ మురిసిపోతూ
నువ్వు నన్ను పరాయిని చేస్తున్నావు

ఉండుండి మనమధ్య మనందరి మధ్యా
అగ్గిపుల్లల్ని గీచి పడేస్తూ
ఎండిపోయిన కులాల్లో, మతాల్లో,
కాకుంటే ప్రాంతీయాల్లో
ఇంకా..ఇంకా ..అనేకానేక వివక్షతల్ని
రాజకీయాలు రాజేస్తూనే ఉన్నాయ్

మిత్రమా! ఏదీ ఎప్పటికీ
మనమధ్య సయోధ్య కుదరటమే లేదు
సాహిత్యం సార్వజనీనం అనుకున్నప్పుడే కదా
అక్షరాలు పద్యమై కూర్చుకొని
వివక్షతల్ని బూడిద చేస్తాయ్.

తెలుగు రాష్ట్రాలతో సహా దేశంలోని చాలా ప్రాంతాల్లో ఒకప్పుడు దేవదాసి వ్యవస్థ ఉండేది. ఆలయాల్లో దేవుళ్లకిచ్చి పెళ్లి చేయించే పేరిట మహిళలను లైంగిక బానిసత్వంలోకి నెట్టేసేవారు. కర్నాటకలోని బెల్గాం ప్రాంతంలో. ఈ ఆచారాన్ని రూపుమాపడంలో కీలక పాత్ర పోషించారు సీతమ్మ జోడట్టి. ఆమెను భారత ప్రభుత్వం పద్మశ్రీతో సత్కరించింది. 2018 ఏప్రిల్లో సీతమ్మ జోడట్టికి భారత ప్రభుత్వం పద్మశ్రీ ప్రదానం చేసింది. ఈ నేపథ్యంలో ఆమె జీవన ప్రయాణం గురించి మనమూ తెలుసుకుందాం.

“90 శాతం మంది దేవదాసీలు వేధింపులకు గురవుతుంటారు. కొంతమంది మీద అత్యాచారాలు కూడా జరిగాయి. ఆర్థిక అవసరాల రీత్యా వారితో వెళ్లమని తల్లిదండ్రులే చెబుతుంటారు. అలా దేవదాసి కుటుంబమంతా ఆమె సంపాదన మీదే ఆధారపడి బతుకుతుంది. అయితే ఇందులో అన్యాయానికి గురయ్యేది మాత్రం దేవదాసినే.” అని సీతమ్మ చెప్పారు.

“1991లో కర్నాటక మహిళా సంక్షేమ శాఖ వారు వచ్చి మాకు చాలా విషయాలు తెలిపారు. అప్పుడే ‘అసలు మేం దేవదాసీలుగా ఎందుకు మారాలి’ అన్న ప్రశ్న

మొదలైంది. ‘మేం ఎందుకింత ఇబ్బందులు పడుతున్నాం’ అన్నించింది. ఎవరి మీదో ఆధారపడి బతికేకంటే మా బతుకు మేమే బతకాలనుకున్నాం.” అని నాటి పరిస్థితులను గుర్తు చేసుకున్నారు సీతమ్మ.

ఈమె 1997 సెప్టెంబర్లో మరికొందరితో కలిసి ‘మహిళా అభివృద్ధి మట్టు సంస్కరణ సంస్థ’ - మాస్ ను ఏర్పాటు చేశారు. “మమ్మల్ని ఎంతగానో వేధించారు. ఈ కూపం నుండి మొత్తం 3,600 మంది మహిళలను బయటపడేయడానికి మేం చాలా ఇబ్బందులుపడాల్సి వచ్చింది. మమ్మల్ని అనరాని మాటలనే వారు. మమ్మల్ని

వెనకడుగు వేసేలా చేయాలన్నదే వారి ఆలోచన. అయితే, మరెవ్వరూ మాలాగా బాధపడకూడదని భావించాం కాబట్టే మేం ఎన్నో ఇబ్బందులను భరించాం.” అని సీతమ్మ చెప్పారు.

సీతమ్మ, తను ఏర్పాటు చేసిన సంస్థతో కలిసి మొత్తం 4,800 మంది దేవదాసీలను, వారి పిల్లలను ఈ ఉచ్చు నుండి కాపాడారు.

దేవదాసిల పిల్లల కోసం ఉపకార వేతనాలను కూడా అందించారు.

‘కర్నాటకలోని బెల్గాంలో దేవదాసి వ్యవస్థ పూర్తిగా రద్దయినప్పటికీ, మేం చేయాల్సిన పనులు ఇంకా చాలానే ఉన్నాయి. బాల్య వివాహాలు, బాల కార్మిక వ్యవస్థ, మహిళల అక్రమ రవాణా... వీటన్నింటి పైనా మేం పని

చేయాలనుకుంటున్నాం.’ అని ఆమె తన భవిష్యత్తు ప్రణాళికను వివరించారు.

“జనవరి 25న నేను ఇంటి పనుల్లో బిజీగా ఉన్నాను. టీవీ చూస్తుండగా హెడ్ లైన్స్ లో చెబుతున్నారు... సీతమ్మ జోడట్టికి పద్మశ్రీ అవార్డు లభించింది అని. అసలు నాకు పద్మశ్రీ అంటే ఏంటో కూడా తెలియదు.” అని సీతమ్మ అన్నారు.

కవిత

ఏదీ స్వచ్ఛ? ఏదీ రక్ష!

నిత్యం తాగి వచ్చుటాయె!

రోజూ తన్నులాటలాయె!

తాళి నమ్ముకొనగ తాకట్టు మొదలాయె!

ఏదీ స్వచ్ఛ? మహిళకేది రక్ష?

బిడ్డ బడి ఫీజు కోసమని

కుట్టు పని కూలికెళితే

పనులు చేయబోవ చెయ్యేసెరా!

ఏదీ స్వచ్ఛ? మహిళ కేది రక్ష?

అంటల్లు తోమ బోవ - ఇంటాయన గొడవాయె!

తాపీ పనికి బోవ - మేస్త్రీ కోరుచుండే!

భర్త లేని విధవ బాధలెన్నతరమే!

ఏది స్వచ్ఛ? మహిళ కేది రక్ష?

ఒంటరి జీవితాలకేది-దారి?

చాటు వాంఛలకు వయస్సు గనరే!

నీచ నికృష్ట బతుకులేలరా?

ఏదీ స్వచ్ఛ? మహిళ కేది రక్ష?

నిండా పదిహేడేళ్ళు లేని పిల్ల ఎంత పరిణతితో మాట్లాడింది తన జాతికి తోటమాలిలా.. ప్రవహించే నదిలా సాగిపోయింది ఆ ప్రసంగం. జ్ఞాపకమై వదలడం లేదు.. చీకటి వెలుగులు పరుచుకున్న ఆకాశంలో చీకటి పోయి వచ్చే వెన్నెల కావాలి ఆమె జీవితం. రేపటి ఆశల సుగంధాలు వెదజల్లే ఇలాంటి కూతురు ఒక్కరుంటే చాలు. పాయింటెడ్ హై పీల్స్ టకటకలాడిస్తూన్న యువతి తనని దాటిపోతుంటే కళ్ళార్పకుండా చూస్తున్న గంగాసుధకేసి అభినందనగా, వాత్సల్యంగా తడేకంగా చూస్తూ అనుకుంది మృదుల. ఇంత సాధారణంగా, అమాయకంగా కనిపించే సుధకి తోటివారి పట్ల ఉన్న దృక్పథం తనకి ఉందా? ఆ హృదయ స్పందనలు తనకు న్నాయా.. అని తనను తాను ప్రశ్నించుకుంది. తరచి చూసుకుంది మృదుల. ఎక్కడ నాలుగు రాళ్ల జీతం ఎక్కువైతే అటు పరుగెత్తే సగటు జీవి తను. కానీ సుధ అలా కాదు. ఇంత చిన్న వయసులో ఆమె ఆలోచనలు తనకంటే చాలా ఎత్తుగా వట వృక్షంలా వ్యాపిస్తున్నట్లుగా అగుపిస్తున్నది ..

జపాన్ తీసుకెళ్లాలని తెలిసిన రోజు ఈ మట్టి మనిషితో నెలరోజులు నెగ్గుకు రాగలనా.. అని దిగులుపడింది ఈ అమ్మాయి గురించే... ఎంత తప్పుగా ఆలోచించింది.. మట్టి నువాననని అందులో దాగిన మణిమాణిక్యాల వెలుగుని గుర్తించలేని ఈ అల్పజీవి అంచనాని ఆమె ఎప్పుడూ తారుమారు చేస్తూనే ఉంది. ఆ విషయం ప్లాన్ ఇంటర్వేషన్ జపాన్ వారు ఏర్పాటు చేసిన నాగసాకి, క్యోటో, టోక్యో సభలతో పాటు ఈ నెలరోజుల్లో చాలా సందర్భాల్లో చాలా సార్లే నిరూపించుకుంది గంగాసుధ. ఎంత అద్భుతమైన ప్రసంగం ఆమెది. అన్ని అవకాశాలు ఉండి కార్పొరేట్ స్కూల్ లో చదివే తన పిల్లలు ఇంత గొప్పగా మాట్లాడగలరా.. ఊహా ..ఇంత అనుభవం ఉన్న నేను మాట్లాడగలనా ..? లేదేమో.. ..?! అనుకుంది మృదుల. ఎదుటివారిని మంత్ర ముగ్ధులను చేస్తూ సరళమైన ఇంగ్లీషులో అనర్గళంగా సాగిన ఆమె ప్రసంగం మృదుల

చెవుల్లో మారుమ్రోగుతూ ..'అందరికీ నమస్కారం. మీరందరూ నా దేశంలో ఆడపిల్లల స్థితిగతులు ఎలావుంటాయో తెలుసుకోవాలనుకుంటున్నారని నాకు తెలుసు. నా స్థితిగతులే నా దేశంలో నాలాంటి అధిక సంఖ్యాక ఆడపిల్లలవి కూడా .. అందుకే ముందుగా నేను నా సామాజిక నేపథ్యం నుంచి ఏ విధంగా మీ ముందుకు రాగలిగానో చెప్పాలనుకుంటున్నాను. అయితే, నేను అందుకున్న అవకాశాలు నా దేశంలో నా అక్కచెల్లెళ్లు అందరికీ లేవనేది మాత్రం కాదనలేని వాస్తవం. మీ దేశంలో మా దేశంలో ఉన్నట్లు కులాలు ఉన్నాయో లేదో నాకు తెలియదు.

మా దేశంలో ఉన్న కుల వ్యవస్థలో అట్టడుగున ఉన్న గోసంగి కులంలో పుట్టాను నేను. మా తాత ముత్తాతలు చేసినట్లుగానే మా నాన్న కూడా తంబూర పట్టుకొని జగదేక వీరుని కథ, కాంభోజరాజు కథ, రామాయణ మహాభారత కథలు చెప్తూ జనాన్ని సంతోష పెడతాడు. వారు వేసిన భిక్షతోనే మా బతుకు. మా అమ్మ ఈత చీపుర్లు, ఈత చాపలు అల్లుతూ భిక్షాటన చేస్తుంది. చాపలు అమ్ముతుంది. వాళ్ళ వెనకే మేమూ. ప్లాస్టిక్ చాపలు, చీపుర్లు వచ్చాక ఈత చాపల, చీపుర్ల వాడకం తగ్గి బతుకు మరీ భారం అయింది. మాకు ఒక ఊరు, ఒక ఇల్లు అంటూ నిన్నమొన్నటి దాకా లేవు. తినడానికి తిండి, ఉండడానికి గూడు, కట్టుకోడానికి బట్ట ఏవీ

నరిగ్గా ఉండవు. కనీస అవసరాలు తీరవు. కానీ..మీకు తెలుసా .. జానపద కళల్ని, మరుగుపడిన మానవ సంస్కృతిని కాపాడేది మేమే. అంటే, మా కుటుంబాలే... మా తెలంగాణాలో మా కుటుంబాలు ఏ గ్రామానికి వెళ్ళినా కనిపిస్తాయి. బుర్రమీసాలు, భుజాలవరకూ పెంచిన రింగుల జుట్టు, రంగు రంగుల దుస్తులు, ముఖానికి రాసుకున్న పసుపు, నిలుపు నామాల మధ్యలో రూపాయి బిళ్లంత బోట్టు, మెడకు, మోచేతులకు, కాళ్ళకు రవ్వతెండి కడియాలు, నడుం చుట్టూ, కాళ్ళకు ఘుల్లు ఘుల్లున మోగే గజ్జెలతో ఉండే మా వాళ్ళని ఎవరైనా ఇట్టే గుర్తుపట్టేస్తారు. భుజాన కావడిని వేసుకొని, చేతిలో దివిటీ లాంటి కందిలీ దీపాన్ని వెలిగించుకొని ఎడమ చేత గంట ఊపుతూ తెల్లవారు జామున వాడ వాడ తిరుగుతూ బిచ్చమెత్తుతారు మా నాన్న.. మా తాత. ప్రతి ఇంటినుండి- బిచ్చం వేసిన తర్వాతనే ఇంకొక ఇంటికి కదులుతారు. బిచ్చం వేసిన ఇల్లు సిరిసంపదలతో తుల తూగాలని ఆశీర్వాదిస్తూ తమ జోలెలో ఉన్న పెద్ద శంఖాన్ని తీసి, దానిని ఊదుతూ విజయభేరిని తలపింప చేస్తారు. ఆలా గ్రామాల్లోని ప్రతి ఇంటికి వెళ్లి, తమ తంబూర నాదంతో పాటలతో ఇంటిల్లిపాదిని నిద్ర నుండి లేపుతారు. వాళ్ళు వేసిన బిచ్చంతోనే జీవితం కొనసాగిస్తారు. మేమున్న ఊళ్లోనే కాదు భార్యా బిడ్డల్ని వదిలి దూరప్రాంతాలకు వెళ్లి బిచ్చం అడుక్కుని కూడా వస్తుంటారు.

చౌరస్తాలలో, నలుగురూ కూడిన చోట్ల మావాళ్ళు పద్యాలు ఆలపించి వారి మన్నన పొందుతారు. వారు సంతోషంగా ఇచ్చిన కానుకలతో, ఇనాములతో తృప్తి పడిపోవడం మాకు అలవాటు. కానీ ఇప్పుడు నట్టింట్లోకి టెలివిజన్ వచ్చి తిష్ట వేసింది కదా.. నాలుగురోడ్ల కూడలిలోనో, కచేరీ కాడో నలుగురూ కలసి కూర్చోవడం తగ్గిపోయింది. మా వాళ్ళు భిక్షాటన చేసే దేశ దిమ్మరులు కదా.. మాది అంటరాని జాతి అంటారు కదా.. అందుకేనేమో.. మాకు ఆరడుగుల భూమి జాగాలు లేవు.. కనీసం తలదాచుకోవడానికి ముత్తైమంత ఇల్లు కూడా లేదు.. అందుకే, మేమంటే అందరికీ చిన్న చూపే. ఊరికి ఆమడ దూరంలోనే.. చెట్లకిందే మా నివాసం. మూడు కట్టల ఎలవారం గుడారాలను లేదా చిన్న చిన్న గుడిసెలను వేసుకొని తాత్కాలికంగా మకాం పెడుతుంటాం. వందల ఏళ్ళ చరిత్ర మా కులానికి ఉంది. అయినా మాకు స్థిర నివాసం లేదు. చదువూ సంధ్యలు లేవు. బిచ్చమెత్తుకుని సంపాదించినది తినడానికి, తాగడానికి, ఇంకా ఇతర వృధా ఖర్చులకు అయిపోతుంది. అంతేగాక, ఏ చిన్న గొడవ వచ్చినా వాటిని పెద్దవి చేసుకొని పంచాయితీలు పెట్టుకోవడం మా వాళ్ళకలవాటు. తీర్మానం చేసిన పెద్ద మనుషులకు కొంత డబ్బు ఇవ్వడమే కాక, ఆ రోజు పంచాయితీ చేయడానికి వచ్చిన వారందరికీ తినటానికి, తాగడానికి ఖర్చు చేసే పద్ధతి మాలో ఉంది. ఈ ఖర్చుఅంతా తప్పు చేసిన వారిపై పడుతుంది. విశేషం ఏమిటంటే పంచాయితీ ఒక్క పైసా లేకుండా జమానతు రూపంలో చీపురు పుల్లల లాంటివి పెడతారు. అగ్గిపుల్లలను, తుమ్మముండ్లను ఇంకా ఇతరత్రా అక్కడ ఆ సమయంలో ఏ వస్తువు దొరికితే ఆ వస్తువును తమ వైపున నిలబడిన పెద్ద మనిషి చేతిలో పెడతారు. ఒక పుల్ల ఖరీదు వంద రూపాయలు, పది చీపురు పుల్లల ఖరీదు 1000 రూపాయలుగా చెలామణి అవుతాయి. ఒక్కొక్కరు వేయి రూపాయల జమానతు ఇవ్వాలంటే పది పుల్లలను బయనా పెడతారు. మా వాళ్ళు మాట మీద నిలబడతారు. పదిమంది ఎట్లా నిర్ణయం చేస్తే ఆ విధంగా మసులు కుంటారు.

తప్పు చేసిన వ్యక్తి వేయి రూపాయలు సమర్పించుకోవాలి. ఆ వేయి రూపాయలు ఇవ్వటానికి వాయిదాల పద్ధతి కూడా ఉంటుంది. దీనిని దండుగ అంటారు. దండుగ వేయించిన అవతలి వ్యక్తి హీరోగా చెలామణి అవుతాడు. సంతోష పడతాడు. ఈ దండుగ పెట్టించటం వల్ల హీరోకు వ్యక్తిగతంగా ఒరిగే ప్రయోజనం ఏమీ ఉండదు. అవతల వ్యక్తి చేత దండుగ పెట్టించాను అనే డాంబికం తప్పు. ఈ దండుగ రూపాయలు పంచాయితీ పెద్దమనుషులకు చేరతాయి. వాటిని దాదాపు సగం వరకు తినడానికి తాగడానికి మాత్రమే ఖర్చు చేస్తారు. ఇంకా సగం మరోసారి అవసరానికి వాడుకుంటారు. ఈ దండుగ రూపాయలు ఖర్చు చేయించటానికి ఆడవాళ్ళు కూడా ఉత్సుకతను కనపరుస్తారు.

ఆడ మగ తారతమ్యం లేకుండా తెల్లకల్లు, నల్లకల్లు, సారాయి, గుడుంబాలను తనివితీరా సేవించటం వారసత్వంగా వస్తున్న మా సంస్కృతిలో భాగం. మా నాన్న కూడా చాలా సార్లు దండుగ కట్టాడు. కొన్నిసార్లు దండుగ వేయించాడు. ఇక ఆడవాళ్ళ విషయానికి వస్తే మా ఇళ్ళలో ఆడవాళ్ళకి విలువే ఉండదు. ఈతాకు తెచ్చి చాపలు అల్లుకుంటూ బొచ్చె పట్టుకుని అడుక్కోవడమే మా ఇళ్ళలో ఆడవాళ్ళకి తెలిసిన విద్య. తాగివచ్చి తన్నే మొగుళ్ళని భరించడం లేదంటే గొడవపడి కొట్టుకోవడం మా అమ్మలకి సర్వసాధారణం. వాళ్ళని అట్లా చూసి అదే పిల్లలూ నేర్చుకోవడం జరుగుతూ ఉంది. ఇప్పుడు రేడియోలు, టివి లు, సినిమాలు మా మారుమూల పల్లెల్లోకి వచ్చేశాయి. జానపద కళలకు ఆదరణ తగ్గింది. ఈతాకు చాపలను ప్లాస్టిక్ చాపలు ఆక్రమించాయి. బతుకుదెరువు కష్టమయింది.

రోజువారీ కూలీలుగా మారిపోతున్నారు మా వాళ్ళు. స్థిర నివాసం లేనందువల్ల ప్రభుత్వ అభివృద్ధి పథకాలు ఏవీ మా దరిచేరవు. ఓటర్ల లిస్టులో మా పేర్లు ఉండవు. స్థిర నివాసం కోసం, మాకో చిరునామా కోసం మాలో ఆరాటం మొదలైంది. కానీ మా పెద్దలు పిల్లలని చదివించాలని అనుకోరు. పిల్లకు చదువుకోమని చెప్పరు. అసలు అలాంటి

అలోచనే మా వాళ్ళకు రాదు. కారణం వారికి చదువు లేకపోవడం, దాని విలువ తెలియకపోవడం.

ఇలాంటి సామాజిక నేపథ్యపు చీకటి చారికల్లోంచి వచ్చిన నేను కూడా మా వాళ్ళందరి లాగే మొదట బడిమెట్లు ఎక్కలేదు. నాన్న తెచ్చిన ఈత కమ్మలు చీరేప్పుడు అమ్మకి సాయం చేయడం, చిన్న తమ్ముడిని చంకన వేసుకుని చెల్లినీ, పెద్ద తమ్ముడిని చేత పట్టుకుని వీధులు పట్టుకుని తిరగడం లేదా అడుక్కోవడం చేసేదాన్ని. ఊళ్ళో తిండి దొరక్కపోతే తిండి కోసం మా చెల్లిని, తమ్ముడిని తీసుకుని అంగన్వాడీ బడి దగ్గర కూర్చునే దాన్ని. అక్కడ వాళ్ళు నాక్కూడా అప్పుడప్పుడూ తిండి పెట్టేవాళ్ళు. కొన్నాళ్ల తర్వాత చెల్లిని చిన్న బడిలో వేయమన్నారు. మా నాన్న వేయలేదు. తమ్ముళ్ళిద్దరిని అంగన్వాడిలో కూర్చోబెట్టి నేనూ చెల్లి అక్కడే ఉండే వాళ్ళం. అట్లాగే ఆ టీచర్ చెప్పే విషయాలు కొన్ని నేర్చుకున్నాను. ఓ రోజు బడి నుండి సార్లు మా యింటికి వచ్చి మా అమ్మను ఒప్పించి చెల్లిని బడిలో వేయించారు. తిండి ఇబ్బంది లేకుండా దొరుకుతది కదా అని అమ్మ పంపింది. అప్పుడు నాన్న ఇంటి దగ్గర లేడు. తంబూర పట్టుకొని పడమటి దిక్కు ముంబాయికి పోయాడు. కొన్ని రోజులకు తమ్ముళ్ళను చిన్న బడిలో వేసిన తర్వాత నేనూ వాళ్లతో పాటే బడికి పోయాడాన్ని. బడిలో పేరు లేదు కానీ క్రమం తప్పకుండా వెళ్ళేదాన్ని. అంతలో మా మకాం వేరే ఊరికి మారింది. అక్కడ సునీతా మేడం బడిలో పేరెక్కిస్తానని నాన్నని చాలా సార్లు అడిగింది. నాన్న ఒప్పుకోలేదు. అమ్మ పొతే పోనీలే ఒకపూట తిండి అయినా కడుపునిండా తింటారని నాన్నని ఒప్పించింది. అట్లా బడిలో నా పేరెక్కింది. ఆ రోజు అందరిలాగా నేనూ బడికి పోతున్నాన్న నంతోషం నన్ను నిలవనీయలేదు. చింత చెట్టు కింద నిలబడి నేనూ బడికిపోతున్నానోచ్ అని గట్టిగా అరిచా! . ఎగిరి గెంతులువేశా. మా గుడిసె చుట్టపక్కల గుడిసెల్లోంచి బయటికి వచ్చిన వాళ్ళు ఏయ్ పోరి.. పిస్స గిన లేసిందా.. అట్లోర్రుతున్నవ్, దుంకుతున్నవ్ అని తిడుతూ అన్న మాటలు, చూపులు నాకింకా

గుర్తున్నాయి. ఓ ఇరవై రోజులు బడికి వెళ్ళానో లేదో.. నా ఆశల్ని ఆవిరి చేస్తూ బడి బందు పెట్టమని నాన్న ఆజ్ఞ.. అమ్మకి ఆరోగ్యం అస్సలు బాగోలేదు. ఆపరేషన్ చెయ్యాలట. అమ్మ హాస్పిటల్ లో ఉంది. నేను ఇంటి దగ్గర చెల్లెలు తమ్ముళ్ళతో.. వారి బాధ్యత మోస్తూ.. అమ్మ ఇంటికి వచ్చేసరికి దాదాపు నెలరోజులయింది. ఏ పని చేసే స్థితిలో లేదు. ఆ సనంతా నా మీదే పడింది. ఇంట్లో పనంతా అయినంత బడికి పోతానన్నాను. అమ్మను దగ్గర ఉండి చూసుకొమ్మన్నాడు నాన్న. కొన్నాళ్ళకి అమ్మ కాస్త కోలుకుంది. అయినా నేను బడికి పోతానంటే అమ్మ నాన్న ఒప్పుకోలేదు. అంతలో నాందేడ్ లో ఉండే మా అత్తమ్మ అమ్మను చూడడానికి వచ్చింది. ఆమెకు మోకాళ్ళ నొప్పులట. నాన్నతో ఏమి మాట్లాడిందో ఏమో.. నన్ను తన కొడుక్కు పెళ్లి చేసుకుంటా అని అందరికీ చెప్పింది. అది అమ్మకు నచ్చలేదు. ఇరవై ఏండ్ల పిల్లగాడికి తొమ్మిదేళ్ళ పిల్లనిస్తావా అని నాన్నతో కయ్యమాడింది. అదిగో అప్పుడు మా ఊర్లోకి సంస్కార్ వాళ్ళు వచ్చారు. నా పరిస్థితి తెలుసుకుని నాన్నని ఎట్లా ఒప్పించారో.. ఇప్పటికీ నాకు ఆశ్చర్యమే.. వాళ్ళు నన్ను తీసుకెళ్ళి వర్నిలోని సంస్కార్ ఆశ్రమ విద్యాలయంలో చేర్చిచ్చారు. అక్కడే వేకువ వెలుగును, వెన్నెల చల్లదనాన్ని చవి చూశా. చీకటిని చెరిపేసే చదువుతో పాటు చాలా విషయాలు నేర్చుకున్నా. సంతోషాలు కురిసే రేపులు నావేనని ఈ సాయంత్రం మీ అందర్నీ చూశాక నాకు అర్థమయింది. మా గోసంగి కులం లోనే కాదు ఇప్పటికీ మా గ్రామాల్లో చాలా మంది ఆడపిల్లలు బడికి పోవడం లేదు. తమ ఆశల్ని, కలల్ని, కోరికల్ని తమలోనే అణిచేసుకుని.. మా తెలివి తేటలు, శక్తి సామర్థ్యాలు ఎందుకూ పనికి రాకుండా.. ఆనారోగ్యకరమైన వాతావరణంలో.. ఆరిస్థితుల్లో.. ఇలా ఎన్నాళ్ళు? ఎన్ని తరాలు..? నా వరకూ చూస్తే నా ముందటి తరాల్లో ఆడవాళ్ళు, మగవాళ్ళు ఎవ్వరూ చదువుకో లేదని మీకు ఇంతకు ముందే చెప్పాను. చదువు విలువ మా వారికి తెలియజేప్పే ప్రయత్నంలో ఎంతో సంఘర్షణ చేస్తూ గుడ్డులో పిల్లల్లా మేం బయటికి వస్తున్నాం.

ముందుకు పడే మా అడుగుల్ని వెనక్కి లాగే ప్రయత్నమూ జరుగుతూనే ఉంది. ముఖ్యంగా ఆడపిల్లల్ని.

నా విషయమే చూడండి.. మీ ఆహ్వానం మేరకు నేను ఇక్కడికి రావడానికి ఎన్ని అడ్డంకులు, సవాళ్ళు ఎదుర్కొన్నానో మీకు తెలియదు. నేనే కాదు నా కుటుంబము కూడా.. అందుకు నేను వారిని తప్పు పట్టడం లేదు. కారణం వారిది చాలా చిన్న ప్రపంచం. తమకు తెలిసిన పరిధిలోనే ఆలోచిస్తారు. మా వాళ్ళ తెలియనితనాన్ని, మూఢ నమ్మకాల్ని ఆసరాగా చేసుకుని మా అభివృద్ధిని అడ్డుకునే ప్రయత్నాలూ, అవమానించే సందర్భాలూ, మా మనసుకు అయ్యే గాయాలూ తక్కువేం కాదని నా అనుభవం నాకు చెప్పింది. ఇప్పుడు మేం ఉండే ఊళ్ళో పది దాటి కాలేజీకి వచ్చిన మొదటి అమ్మాయిని నేనే. డబ్బున్న వాళ్ళు, పెద్ద కులం వాళ్ళ ఆడపిల్లలకి, మగపిల్లలకి దక్కని అవకాశం నాకు వచ్చింది. అందుకే వాళ్ళకి కంటగింపు. ఎన్నెన్నో పుకార్లు పికార్లు చేయించారు.

మొదట మా అమ్మ నాన్న ఒప్పుకోలేదని చెప్పాగా.. అమ్మ నా పెళ్లి చేసేస్తానని వట్టుబట్టింది. చదువుకున్న ఆడపిల్ల కట్టుబాట్లు తెంచుకుని అదుపాజ్ఞలు దాటి బయటికి పోతుందని మా తల్లిదండ్రుల, మా కులపెద్దల భావన. నిజంగానే అన్ని కట్టుబాట్లు తెంచుకుని మెలకువ కెరటంలా నేనిప్పుడు మీ ముందు ఉన్నా. నా దేశం తిరిగి వెళ్ళాక నా చదువు కొనసాగిస్తా. ఇన్నాళ్ళుగా మేం కోల్పోయిన ఉదయ కాంతిని, చిరునవ్వుల వెలుగుల్ని మా ముందు తరాలు కోల్పోకుండా

ఇరవై ఏండ్ల పిల్లగాడికి తొమ్మిదేళ్ళ పిల్లనిస్తావా అని నాన్నతో కయ్యమాడింది. అదిగో అప్పుడు మా ఊర్లోకి సంస్కార్ వాళ్ళు వచ్చారు. నా పరిస్థితి తెలుసుకుని నాన్నని ఎట్లా ఒప్పించారో.. ఇప్పటికీ నాకు ఆశ్చర్యమే.. వాళ్ళు నన్ను తీసుకెళ్ళి వర్నిలోని సంస్కార్ ఆశ్రమ విద్యాలయంలో చేర్చిచ్చారు. అక్కడే వేకువ వెలుగును, వెన్నెల చల్లదనాన్ని చవి చూశా. చీకటిని చెరిపేసే చదువుతో పాటు చాలా విషయాలు నేర్చుకున్నా.

చిరుదీపం వెలిగించడం నా బాధ్యతగా భానిస్తున్నా. చెమరించే కన్నుల వేదన ఆవేదన నిష్క్రమణ కోసం రేపటి మెరుపులకోసం నా ఆత్మవిశ్వాసం పెంచే నా దేశంలోని చదువుకున్న అమ్మలు, అక్కలతో పాటు బుల్లెట్ బ్రెన్ నడుపుతున్న జపాన్ మహిళలూ నాకెంతో స్ఫూర్తి నిచ్చారు. నేను చెక్కుకున్న నా లక్ష్య సాధనలో ఫిరంగిలా దూసుకుపోయే శక్తినిస్తున్న ప్రతి ఒక్కరికీ వందనాలు' అంటూ సభికులకు నమస్కరిస్తూ ముగించింది. మృదుల ఆలోచనలకు అంతరాయం కలిగిస్తూ 'దీదీ.. 'గట్టిగా గంగాసుధ గొంతు వినపడింది. ఏమిటన్నట్లుగా అటుచూసింది. ఇందిరాగాంధీ ఇంటర్నేషనల్ ఎయిర్పోర్ట్ కంటే నరిట అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం పెద్దదా.. చిన్నదా?' నవ్వుతూ అమాయకపు చూపులతో ప్రశ్నించింది.

జవాబుకోసం చూడకుండా ఆ వెంటనే వచ్చేటప్పుడు భయం భయంగా బిడియంగా మీ వెనక నడవడమే కానీ ఢిల్లీ విమానాశ్రయం ఎంతపెద్దదో గమనించనే లేదు. అక్కడ దిగినాక అంతా పరిశీలనగా గమనించాలి 'అంటున్నప్పుడు తన ఊరివాళ్ళు, తెలిసిన వాళ్ళు తెలియని వాళ్ళు చాలామంది అన్నమాటలు గుర్తొచ్చాయి సుధకి. లోలోపలే నవ్వుకుంది వారి మాటలకు. వాళ్లంతా ఇప్పుడేమంటారో చూడాలి. ఒక వేళ వాళ్ళ మాటలు నమ్మి అమ్మానాన్న పంపించి ఉండకపోతే తనెంత గొప్ప అనుభవాల్ని కోల్పోయేది.

జపాన్ మహిళల స్థితిగతులు గుర్తుచేసు కుంటూ అనుకుంది గంగాసుధ. ఇక్కడి విషయాలన్నీ అనుభవాలన్నీ ముల్లెకట్టి బుర్రలో దాచిపెట్టాలి. వెళ్ళగానే చెల్లెలు, తమ్ముళ్ళు, ఫ్రండ్స్, చుట్టాలు ఊళ్ళో వాళ్ళు అందరూ... ఎన్నెన్ని ప్రశ్నలు వేస్తారో.. అప్పుడు విప్పాలి ఆ మూటని. నే చెప్పే విషయాలు వాళ్ళకి అర్థమవుతాయా.. వాళ్ళకి అర్థమయ్యే విధంగా ఎలా చెప్పాలో ఆలోచిస్తూ గ్లాసెస్ లోంచి రన్ వే పై నుండి పరుగులు పెడుతున్న విమానాన్ని చూస్తున్న సుధ మృదుల చూపుల్లో చిక్కి కొద్దిగా ఇబ్బందిగా కదిలింది. దేదీప్యమానంగా వెలిగిపోతున్నాయి విద్యుత్ దీపాలు.

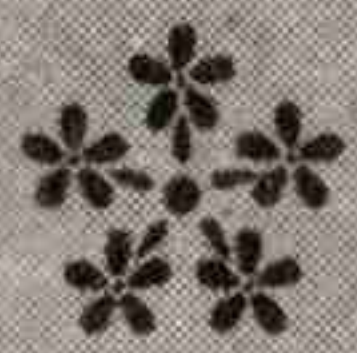

20వ శతాబ్దపు తొలి దశకంలో పుట్టి 90 ఏళ్ల నిండు జీవితము గడిపి అనేక మార్పులని, ప్రగతిని తన స్వంత వారిలోను తన చుట్టూ ఉన్న సమాజములోను వీక్షించిన ఒక మధ్య తరగతి బ్రాహ్మణ స్త్రీ జీవిత కథనం నందిరాజు పద్మలత జయరాం రచించిన మూడు ముప్పైలు నవలిక.

శారదా 1905 సంవత్సరములో ఒక మధ్యతరగతి బ్రాహ్మణ కుటుంబములో ఆరుగురి పిల్లలతో ఆఖరు సంతానముగా జన్మిస్తుంది. పుడుతూనే తల్లిని పోగొట్టుకుని వితంతువులైన మేనత్త పెద్ద అక్క సంరక్షణలో పెరిగి పెద్దది అవుతుంది. తండ్రి పెద్దగా ఆస్తి పరుడు కాదు, ముగ్గురు ఆడపిల్లలకి పెళ్లిళ్ళు. మగ పిల్లల చదువులు గడిచేటప్పటికి లేమి బాగా అనుభవంలోకి వస్తుంది. మొదటి ఇద్దరు ఆడ పిల్లలు చదువుకోక పోయిన ఆఖరి ఆడపిల్ల శారద కొంత వరకు స్కూల్కి వెళ్లి చదువుకొంటూ ఆడుతూ పాడుతూ పెరిగి పద్నాలుగు ఏళ్ళ వయసులో ఒక మధ్య తరగతి వ్యక్తి ఇల్లాలుగా మారి సంసార జీవితము ప్రారంభిస్తుంది.

విజయవాడ నగరంలో పెరగడం వల్ల అప్పుడు విస్తృతంగా నడుస్తున్న స్వాతంత్ర్యోద్యమ ప్రభావము. వీరేశలింగం మొదలగు సంఘ సంస్కర్తల ప్రభావము శారద నడవడిక మీద మనస్తత్వము మీద ఉంటుంది. అన్న గారు స్వాతంత్ర్యోద్యమములో తిరుగుతూ ఉంటే అతనిని ఆరాధనగా చూస్తూ అన్ని విషయాలు అడిగి తెలుసుకుంటుంది. కాలానుగుణంగా ఆమె ఆమెభర్త రామమూర్తి కూడా ఉప్పు సత్యాగ్రహములో పాల్గొన్నారు.

ఇక తన స్వంత జీవితానికి వస్తే విజయవాడ నుంచి తామూలూరు పల్లెటూరులో మోతుబరి కుటుంబములో కోడలుగా ఆస్తిని, ఐశ్వర్యాన్ని అనుభవిస్తూ తొలినాళ్లలో సుఖ జీవితాన్ని గడిపిన ఆమె చదువుకున్న భర్తకి వ్యవహార దక్షత లేకపోవడం వల్ల భర్త, మామగారి అతి

మూడు ముప్పైలు

మంచితనము, అమాయకత్వము, వల్ల అనేక ఇబ్బందులు, ఆర్థిక కష్టాలని అనుభవిస్తుంది. చివరకి అతి పేదరికము అనుభవిస్తూ అష్ట కష్టాలు పడుతూ కూడా భర్తతో అన్యోన్య ముగా ఉంటూ అనుకూలవతిగా మసలు కుంటుంది. పిల్లలందరిని అనేక కష్టాలకోర్చి ఒక దారికి తెచ్చే వేళ ఇక ముందు మంచి రోజులు వస్తాయి. అనే ఆశతో ఉన్న సమయములో జీవిత భాగస్వామిని కోల్పోయి ఒంటరిగా మిగిలిపోయింది.

కాలక్రమేణా పిల్లలు పెద్దవాళ్ళు అవుతారు. ఆమె అమ్మమ్మ, బామ్మ, అయి మునిమనవరాలని కూడా చూసి తొంభై ఏళ్ళు నిండు జీవితాన్ని గడిపి తనువు చిలిస్తుంది. ఇదిసూక్ష్మంగా కథ. శారద జీవిత కథతో పాటే స్వాతంత్ర్యోద్యమ చరిత్ర,

స్వతంత్ర భారతదేశం ఆవిర్భావం, ప్రగతి పదములో దూసుకుని వెళుతున్న దేశ చరిత్ర ఆధునిక నాగరికత ప్రభావము అన్ని సమ్మిళితమయి ఉంటాయి.

కాని కథలో శారద పాత్ర అతి ముఖ్యమైనా కూడా ఒక పాసివ్ ప్రేక్షక రూపములోనే ఉండిపోయింది. కథ మొదటిలో ఆమెను అప్పటి ఆచార వ్యవహారాలకు ప్రతీకగ నిలిపిన రచయిత ఆమె మానసిక వికాసాన్ని గాని, వయసుతో పాటు పెరిగే వివేకాన్ని కానీ పూర్తిగా అవిష్కరించలేదు. ఆమె జన్మించినప్పటి నుంచి కడదాక కూడా ఎవరో ఒకరి ఒడ్డికలోనే ఉంది.

తనకంటూ స్వంత భావాలు కానీ ఆలోచనలు కానీ చేసినట్లు చూపించలేదు. సాంప్రదాయాల నడుమ కట్టుబాట్ల నడుమ పెరిగిన ఆమె పాత్రలో చూపించిన ఒకే ఒక ఆధునిక భావ వ్యక్తీకరణ ముని మనవరాలి పెళ్లి విషయ ములోనే. చిన్న వయసులోనే భర్తను కోల్పోయి బిడ్డ తల్లి అయిన ఆ పిల్లకి మళ్ళీ పెళ్లి చేయడము తప్పు కాదు హర్షణీయమని సలహా ఇస్తుంది. ఈ ఒక్క చిన్న సంఘటన మినహా ఆమెలోని మార్పు, మరే విధముగానూ చూపించలేదు.

బహుశా రచయిత్రి కొన్ని పరిమితులకు లోబడి రాసి ఉండవచ్చును. కానీ ఆమె నమగ్ర వ్యక్తిత్వాన్ని సంపూర్ణముగా అవిష్కరించి ఉంటే ఈ నవల ఇంకా మంచి ప్రభావము కలిగి ఉండేది.

ఆమె జన్మించినప్పటి నుంచి కడదాక కూడా ఎవరో ఒకరి ఒడ్డికలోనే ఉంది తనకంటూ స్వంత భావాలు కానీ ఆలోచనలు కానీ చేసినట్లు చూపించలేదు. సాంప్రదాయాల నడుమ కట్టుబాట్ల నడుమ పెరిగిన ఆమె పాత్రలో చూపించిన ఒకే ఒక ఆధునిక భావ వ్యక్తీకరణ ముని మనవరాలి పెళ్లి విషయములోనే. చిన్న వయసులోనే భర్తను కోల్పోయి బిడ్డ తల్లి అయిన ఆ పిల్లకి మళ్ళీ పెళ్లి చేయడము తప్పు కాదు హర్షణీయమని సలహా ఇస్తుంది. ఈ ఒక్క చిన్న సంఘటన మినహా ఆమెలోని మార్పు, మరే విధముగానూ చూపించలేదు.

చాలా పాత మొహల్లా అది. టాంగాలు నడుస్తున్నాయి. తాగుబోతులు తిరుగాడుతున్నారు. స్త్రీలను వేటాడేవారు జుబ్బల జేబుల్లో చిల్లర పడేసుకొని కొనడానికి తిరుగుతున్నారు. 'సార్.. అమ్మాయి కావాలా సార్' అడిగాడతను ఒక పెద్దమనిషిని. 'రండి సార్.. పైనే ఉంది' తీసుకెళ్లాడు. మురికిగా ఉన్న మహల్ అది. చిన్న చిన్న గదులు. మురికి పనుల కోసంగా ఉన్న గదులు. మురికి సమయాలలో రద్దీగా ఉండే గదులు. మెట్ల మీదుగా నడిపించుకుంటూ తీసుకెళ్తున్నాడు. 'ఇటు... ఇటు.. గడప దగ్గర నిలబెట్టి లోపలికెళ్లాడు. కొద్దిగా తెరిచిన తలుపు నుంచి లోపల ఏముందో కనిపిస్తూ ఉంది. కుక్కి మంచం. దాని మీద ఒక ప్రాణం లాంటి ప్రాణం. స్త్రీ ప్రాణం. 'లెయ్ వే... లెయ్... గిరాకీ వచ్చింది లెయ్' లేవలేదు. నిద్రపోతూ ఉంది. మొద్దుగా నిద్ర పోతూ ఉంది. శవంలా నిద్రపోతూ ఉంది.

'లెయ్ మంటున్నానా! నీళ్లు మొహాన కొట్టి బలవంతంగా లేపాడు. 'వద్దు.. ఓపిక లేదు... పంపించేయ్' 'ఇదే ఆఖరు... ఆ తర్వాత నిద్ర పోదాగానీ' 'అయ్యో.. నీకు చెప్తుంటే అర్థం కావడం లేదా. నేను నిద్రపోయి ఎంత కాలం అయ్యింది. నాకు నిద్ర వస్తోంది. దండం పెడతాను. పంపించేయ్' 'ఇదొక్కటే అన్నానా. ఏం తమాషాగా ఉందా' జుట్టు పట్టుకున్నాడు.

స్త్రీ. నలిగి నలిగిపోయి ఉన్న స్త్రీ. నలిపి వేయబడిన స్త్రీ. శవంలా జీవచ్ఛవంలా మారిన స్త్రీ. ఏమడుగుతోంది. మణులా మాణిక్యాలా. నిద్ర. కంటారా నిద్ర. బాధల్ని క్షోభల్ని కాసేపైనా మర్చిపోయేలా చేయగలిగే నిద్ర. ఇవ్వట్లేదే రాక్షసుడు. 'చెప్పినమాట వింటావా లేదా' ఛెళ్లున కొట్టాడు. 'ఒరేయ్ రాక్షసుడా' కాళి అయ్యింది. అపరకాళిలా తిరగబడింది. రక్కింది. ముఖాన పీకింది. తల మంచానికేసి బాదింది. కింద పడ్డాడు. పోయాడు. ఊపిరి తీసుకునే వ్యవధి కూడా లేనట్టుగా పోయాడు. శవం. కాని అదంతా ఆమెకు ఎందుకు. ఆమెకు కావలసింది నిద్ర. హాయిగా పట్టే

స్త్రీల కోసం చిందిన సిరా చుక్క - మంటో

నిద్ర. అప్పుడిక ఆమె ఆ కుక్కిమంచం మీద, మగాళ్లు నిద్రపోనివ్వని మంచం మీద, తన కోసంగా తాను నిద్ర పోయింది. మంటో రాసిన కథ ఇది. ఇప్పుడు కాదు 60 ఏళ్ల క్రితం దేశ విభజన జరిగింది.

ఇరు ప్రాంతాల వాళ్లు కత్తులు ఝుళిపిస్తున్నారు. నెత్తురు చిందిస్తున్నారు. శవానికి శవంతో జవాబు చెబుతున్నారు. ద్వేషాన్ని ద్వేషంతో నూరుతున్నారు. తలల్లో (సృహ) లేదు. చేతుల్లో కత్తులు మాత్రమే ఉన్న కాలం అది. పురుషుడు దొరికితే సంహరించు. స్త్రీ దొరికితే చెరిచేయ్. అలాంటి సమయంలో సరిహద్దు మీద ఒక తండ్రి వెతుకులాడుతున్నాడు. కూతురుని. కన్నకూతురిని. 'నా కూతురుని చూశావా బాబూ! నీ కూతురు ఎలా ఉంటుంది ముసలాయనా?' 'ఎర్రగా తామరపువ్వులా ఉంటుంది. కురులు విప్పితే అప్పరసలా ఉంటుంది. బుగ్గన పెద్ద పుట్టుమచ్చ. అందమైన కూతురు. అమాయకమైన కూతురు. పదహారేళ్ల కూతురు... నాకూతురుని చూశారా బాబూ'... బిడారుల్లో ఏడుపులు... శిబిరాల్లో శోకాలు... వలస పోయేవాళ్ల ఏడ్పులు... వలస వస్తున్నవాళ్ల ఆర్తనాదాలు... కూతురు కనిపించడం లేదే... ఎక్కడో ఒక మూలన ఆ అమ్మాయి కనిపించిందని ఎవరో చెప్పారు. తండ్రి పరిగెత్తాడు. పరిగెత్తి కూతురిని చూశాడు. గుండెలకు హత్తుకుంటూ చూశాడు. కన్నీళ్లను ఆ అమ్మాయి గొంతులోకి ఒంపుతూ ప్రాణాలు దక్కించుకోవడానికి చూశాడు. భుజాల మీద వేసుకొని హాస్పిటల్ కు తీసుకొచ్చాడు. హాస్పిటల్ బెడ్ మీద కూతురు పడి ఉంది. కొనఊపిరితో ఉంది. 'డాక్టర్ సాబ్... నా కూతురిని బతికించండి డాక్టర్ సాబ్' పరిగెత్తుకుంటూ వెళ్లి డాక్టర్ ను తీసుకొచ్చాడు. డాక్టర్ వచ్చి నాడీ పట్టుకుని చూశాడు. పేరు పెట్టి పిలిచాడు. కదలిక లేదు. కేసు అర్థం కావడం లేదు. పరికించి

చూద్దామంటే గది చీకటిగా ఉంది. గాలాడక చిరాగ్గా ఉంది. పక్కనే ఉన్న కిటికీ రెక్కను చూపిస్తూ 'విప్పు' అన్నాడు. తండ్రికి సరిగ్గా వినపడలేదు. 'దానిని విప్పు' అన్నాడు. అప్పుడు అనూహ్యంగా ఒకటి జరిగింది. ఆ మాటకు ఆ అమ్మాయిలో కదలిక వచ్చింది. మెల్లగా చేతులు రెంటిలోనూ సత్తువ తెచ్చుకుని వణుకుతూ భయం భయంగా తన పైజామా బోందును 'విప్పడం' మొదలు పెట్టింది. కథ ముగిసింది. ఇది కూడా మంటో రాసినకథే.

మంటోగా పిలువబడే ప్రపంచ ప్రసిద్ధమైన "సాదత్ హసన్ మంటో" స్త్రీల కోసం రాశాడు. స్త్రీ దుఃఖాన్నిలోకానికి చెప్పడానికి రాశాడు. స్త్రీ నిజమైన వేదనను చూస్తే షాక్ అవుతారని చెప్తూ షాకయ్యే పద్ధతిలో రాసి నేల కదిలిపోయేలా చేశాడు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చే సమయాన బాంబే (ముంబై)లో ఉన్న మంటో అక్కడి వేశ్యల జీవితాల్ని పరిశీలించాడు. అప్పటి వరకూ ఉర్దూ కథా సాహిత్యంలో మర్యాదకరమైన కథలు వస్తున్న సమయంలో వారి జీవితాల్ని కథా వస్తువుగా తీసుకుని లోకాన్ని హడలెత్తించాడు. అందుకు కేసులు ఎదుర్కొని కోర్టుల చుట్టూ తిరిగాడు. అయినా భయపడలేదు. 'వేశ్యల దగ్గరకు వెళ్లడానికి మనకు పర్మిషన్ ఉందిగానీ వారి జీవితాల్ని రాయడానికి పర్మిషన్ లేదా' అని మంటో

ప్రశ్నించాడు. 'దేశభక్తి కథలు, కార్మికుల కథలు రాయమని అందరూ నన్ను అడుగుతుంటారు. కాని వేశ్యావాటికలో మూసిన తలుపుల వెనుక ఉన్న హింసకు మించిన వస్తువు నా వద్ద లేదు. వాళ్లు మన సమాజంలో భాగం. వారి గురించి రాయాలి' అన్నాడు మంట్. ఆ రోజులలోనే ఆయన బాంబే శ్రీమంతులు తమ తైంగిక విశృంఖలత్వం కోసం నిరుపేద పసిపిల్లలను ఎలా ఉపయోగించుకునేవారో రాసి సమాజపు పైపై పూతల పరదాలను చీలికలు పీలికలు చేశాడు. అమృత్ నగర్లో పుట్టిన సాదత్ హసన్ మంట్ భారతదేశాన్ని అందునా బాంబేని వివరీతంగా ప్రేమించాడు. ఆరాధించాడు. బాంబేలో హీరో అశోక్ కుమార్ కీలకపాత్ర పోషించిన 'బాంబే టాకీస్' స్టూడియోలో స్క్రిప్ట్ రైటర్గా ఉండేవాడు. కాని దేశ విభజన సమయంలో 'ముస్లిం ఉద్యోగులు' ఎక్కువ మంది బాంబే టాకీస్లో పని చేస్తున్నారు కనుక ఆ స్టూడియోను తగులబెడతాం అని ఆ రోజులలో బెదిరింపులు ఎక్కువయ్యాయి. అవి విని మంట్ కలత చెందాడు. అంతేకాదు 'హృదయంలో ఉండవలసిన మతం తలకెక్కి' విషం చిమ్ముతున్న సమయాలను చూసి విషాద పడ్డాడు. 'నా దేశం పాకిస్తానా?' అనే ప్రశ్నతో అతడు లాహోర్ చేరుకున్నాడు. కాని అక్కడకు వెళ్లినా అతడు అనుక్షణం బాంబేను కలవరిస్తూ బతకాడు. 1948లో మంట్ పాకిస్తాన్ వెళ్ళితే ఆ దేశంలో అతను కేవలం ఏడేళ్లే జీవించగలిగాడు. 'నా తల్లిదండ్రులు ఖననమైన మట్టి భారతదేశంలో ఉంది. నన్ను ముక్కలు చేసి ఇచ్చిన ఈ స్వాతంత్ర్యం శోకమే మిగిల్చింది' అన్న మంట్ 1955లో మరణించాడు! మంట్ రాసిన కథల్లో 'రండా గోష్' (చల్లటి మాంసం) అతడికి విశేషమైన పేరును, కీర్తిని, పీడకలలను మిగిల్చి కోర్టు కేసులను ఇచ్చింది. ఆ కథలో అతడు వాడిన భాష, తీసుకున్న కథాంశం ఇప్పటికీ యథా తథంగా ప్రచురించడం కష్టం మెయిన్స్ట్రీమ్ పత్రికలలో. మానవ ప్రవర్తనలోని పశుత్వాన్ని,

'నా దేశం పాకిస్తానా?' అనే ప్రశ్నతో అతడు లాహోర్ చేరుకున్నాడు. కాని అక్కడకు వెళ్లినా అతడు అనుక్షణం బాంబేను కలవరిస్తూ బతకాడు. 1948లో మంట్ పాకిస్తాన్ వెళ్ళితే ఆ దేశంలో అతను కేవలం ఏడేళ్లే జీవించగలిగాడు. 'నా తల్లిదండ్రులు ఖననమైన మట్టి భారతదేశంలో ఉంది. నన్ను ముక్కలు చేసి ఇచ్చిన ఈ స్వాతంత్ర్యం శోకమే మిగిల్చింది' అన్న మంట్ 1955లో మరణించాడు! మంట్ రాసిన కథల్లో 'రండా గోష్' (చల్లటి మాంసం) అతడికి విశేషమైన పేరును, కీర్తిని, పీడకలలను మిగిల్చి కోర్టు కేసులను ఇచ్చింది.

కర్కశత్వాన్ని, స్వార్థాన్ని, పర్వెర్షన్ను మంట్ చెప్తూ వెళ్లాడు. నగ్నంగా చూపుతూ వెళ్లాడు. 'ఇలా రాయడం తప్పు కాదా... రచయితకు బాధ్యత ఉండక్కర్లేదా' అనంటే 'వేపాకులు చేదుగానే ఉంటాయి. కాని అవి రక్తాన్ని శుభ్రపరుస్తాయి' అని జవాబు చెప్పాడు. అతడి ఒక కథలో ఒక ముసలి దంపతుల ఇంట్లో ఒక వేరే మతస్తుడు శరణుజోచ్చుతాడు. ఆ ముసలి దంపతులు చాలా మంచివాళ్లు. చీమకు కూడా అపకారం తలపెట్టరు. కాని తమ ఇంట్లో శరణుజోచ్చింది అన్య మతస్తుడు. అప్పుడు వాళ్లు బాగా ఆలోచించి తాము మంచివారం గనక ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటారు. 'మనకెందుకు ఆ పక్కింటి వాళ్లకు ఇతణ్ణి అప్పజెబుదాం. వాళ్లయితే రోజుకొకరిని చంపుతున్నారు. ఇతడి సంగతి వాళ్లే చూసు కుంటారు'. ఇలా చెంపకు పెట్టి కొట్టినట్టు అతడు కథలు రాశారు. అతడి కథల్లో ఇవాళ్టి మనుషులు కనిపిస్తారు. రేపటి మనుషులు కనిపిస్తారు.

నైచ్యం వదులుకోని మనిషి ఉన్నంత కాలం మంట్ కథ ఉంటుంది. 'మంట్' మీద అనేక నాటకాలు, వ్యాసాలు వచ్చాయి. భారతదేశంలో సినిమా రావడం ఇదే మొదటిసారి. సుప్రసిద్ధ నటి, దర్శకురాలు నందితా దాస్ 'మంట్' జీవితకథను తెరకెక్కించింది. మంట్ మీద ఉన్న గౌరవంతో నటుడు నవాజుద్దీన్ సిద్ధిఖీ కేవలం ఒక్క రూపాయి రెమ్యూనరేషన్తో ఈ సినిమాలో నటించాడు. ఒక రచయిత జీవితం,

సత్యం పలకాలనుకున్న ఒక రచయిత జీవితం, సత్యానికి నిలబడి సమాజపు నిర్దాక్షిణ్యతను చవి చూసిన ఒక రచయిత జీవితం, తన నేలకు దూరమయ్యి అస్థిమితత్వం పొందిన రచయిత జీవితం ఈ జీవితాన్ని మాత్రమే కాదు... దేశ విభజన ఈ దేశ ప్రజల మీద ఎటువంటి గాయాన్ని కలిగించిందో కూడా ఈ సినిమా చూపుతుంది. మనిషి కోసం మాట్లాడే రచయితలకు బెదిరింపులు, మరణ సందేశాలు వస్తున్న ఇవాళ్టి రోజులలో, ఏ ఉన్మాదాన్నైనా ఖండించాల్సిందే అని కలం పట్టుకునేవారి నోళ్లు మూయించాలను కుంటున్న ఈ రోజులలో, ప్రజల మధ్య ద్వేషాన్ని కడిగిపారేయడానికి సిరాను నింపుకునేవాళ్ల కలాల ములుకు విరగ్గొడు తున్న ఈ రోజులలో మంట్ అవసరం ఉంది. వంద మంట్ల అవసరం ఉంది. వేయి మంట్లు ప్రభవించాల్సిన అవసరం ఉంది.

వెళ్లి మంట్తో పాటు ఒక కథకు కన్నీరు కార్చండి. ఒక కథకు దగ్ధమవ్వండి నందితా దాస్ ఇచ్చిన మరో కానుకస్త్రీల కోసం రాసిన రచయిత జీవితాన్ని ఒక మహిళా డైరెక్టర్ తెర మీదకు అనువదించడం విశేషమైన అంశం. మంట్ జీవిత కథను తెరకెక్కించడానికి నటి, దర్శకురాలు నందితా దాస్ దాదాపు నాలుగు సంవత్సరాలు వెచ్చించారు. రీసెర్చ్ చేశారు. పాకిస్తాన్ వెళ్లి మంట్ ముగ్గురు కుమార్తెలను, స్నేహితులను కలిసి మంట్ జీవితాన్ని గురించి తెలుసుకునే ప్రయత్నం చేశారు. మంట్ జీవితం గురించి చూపుతూనే ఆయనకు విశేషమైన పేరు తెచ్చిన కథలకు ఈ సినిమాలో చోటిచ్చారు. 'ఖోల్దో', 'టబా బేక్సింగ్', 'రండా గోష్' కథలు ఈ సినిమాలో ఉన్నాయి. ఇది పీరియడ్ ఫిల్మ్. ఆ కాలం వాతావరణం కల్పించడానికి 1950ల నాటి బాంబే, లాహోర్ల వాతావరణం ప్రతిష్టించడానికి నందితా అథెంటిక్ బ్యాక్గ్రౌండ్ను సృష్టించడంలో ప్రతిభ చూపారు. ఈ సినిమా చూసిన ప్రేక్షకుల మంట్తో పాటు నందితాకు కూడా ఆలింగనం ఇస్తారు.

శ్వాసక్రియ నిరంతర జీవ ప్రక్రియ.

దానికి అంతరాయం కలిగితే మనిషి చనిపోయినట్లే.

ఇంత కీలకమైన క్రియను నిరంతరాయంగా కొనసాగించేది ప్రాణుల్లోని ఊపిరితిత్తులు. ప్రాణాలను నిలబెట్టే ఆక్సిజన్ అందకపోతే ఇక ప్రాణాపాయమే. ఇటువంటి కీలకమైన ఊపిరి తిత్తులకు చిన్న సమస్య ఎదురైనా నరకమే. ఇంక వాటికి క్యాన్సర్ వస్తే ఆ పరిస్థితి ఊహించలేము. క్యాన్సరును తొలి దశలోనే గుర్తించవచ్చు. అయితే లంగ్ క్యాన్సరు మాత్రం పూర్తిగా ముదిరితేగానీ తెలియదు. అందువల్ల వ్యాధి నయం కాకపోగా అదుపులో కూడా ఉండదు. ఈ వ్యాధి నూటికి తొంభై శాతం పొగ తాగడం వల్ల వస్తుంది. పొగ అలవాటు లేకపోయినా తాగేవారి సాన్నిహిత్యం వల్ల కూడా వచ్చే ప్రమాదం ఉంది.

నికెల్, రాగి, క్రోమియం తదితర పదార్థాలను వేడి చేయటం, కరిగించడం వంటి పనులు చేసే వారికి ఈ వ్యాధి ఎక్కువగా సోకే అవకాశం ఉంటుంది. దగ్గు,

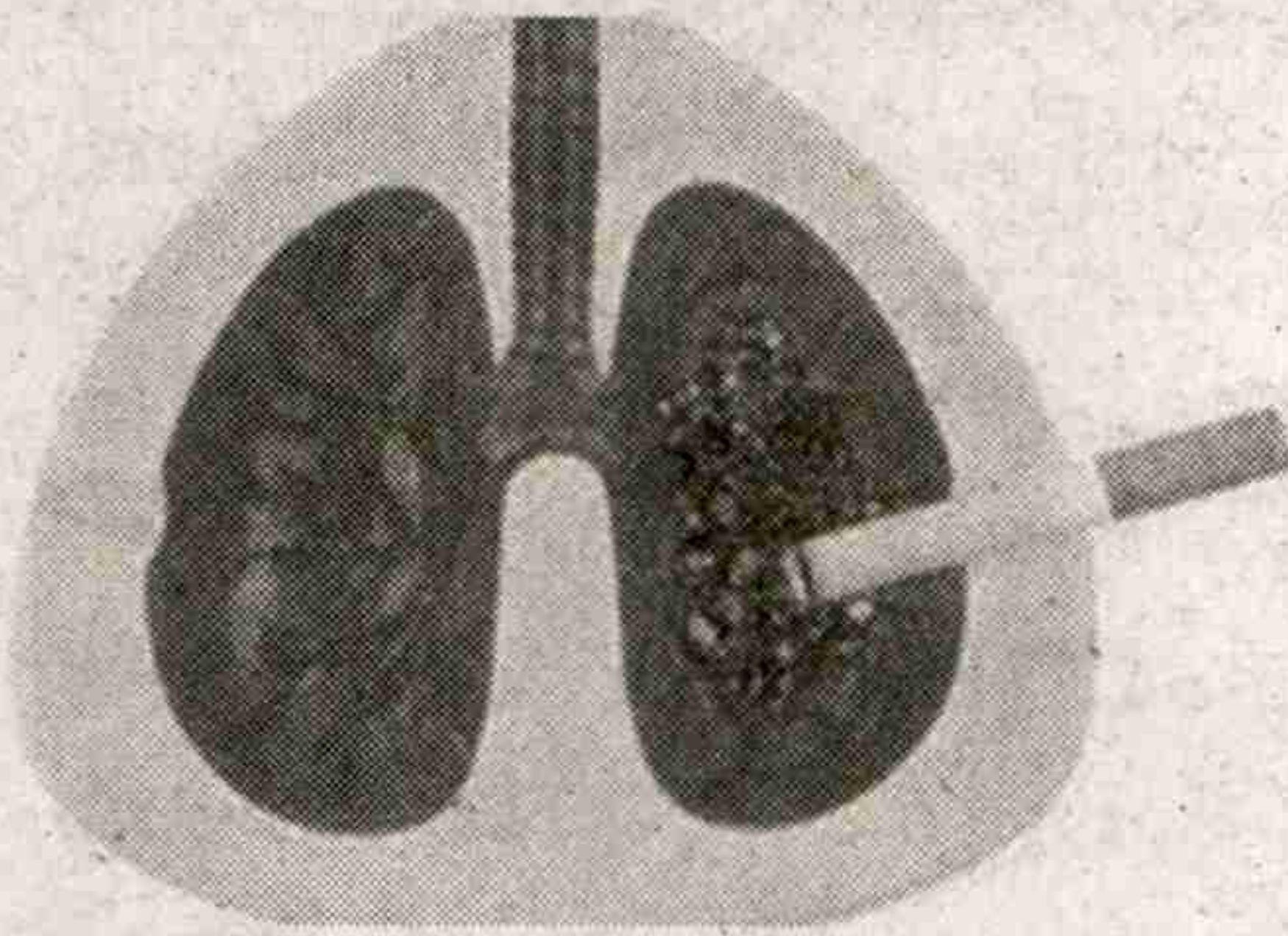

ఊపిరి ఆగకూడదు సుమా..!

శ్వాస తీసుకోవడంలో ఇబ్బందులు, బరువు తగ్గి పోవడం, ఆకలి వేయక పోవడం, గొంతు బొంగురు పోవడం వంటి లక్షణాలన్నీ గానీ, వాటిలో కొన్నిగానీ వ్యాధి లక్షణాలు. పొగ తాగడం, పొగాకు నమలడం, మద్యం తాగడం వంటి వ్యసనాలు ఉంటే క్యాన్సరును చేజేతులా ఆహ్వానించినట్లే. నలభై ఏళ్ళు దాటిన వారూ, కుటుంబంలో క్యాన్సరు చరిత్ర ఉన్నవాళ్ళు, ధూమపానం చేసేవారు, మద్యం విపరీతంగా తాగేవాళ్ళు ఈ వ్యాధి బారిని పడకముందే అవసరమైన పరీక్షలు చేయించుకోవాలి.

చెడు అలవాట్లను తగ్గించుకుంటే సుఖవంతమైన జీవితాన్ని గడపవచ్చు. లంగ్ క్యాన్సరు పీడితులు గతంలో ఆరు నెలలు కన్న ఎక్కువ జీవించే వారు కాదు. ఇప్పుడు ఇరవై ఐదు శాతం మంది ఐదు ఏళ్ళకు పైగా జీవించే అవకాశాలు ఉన్నాయి. వ్యాధి పూర్తిగా ముదిరాక చికిత్స తీసుకున్నా ప్రయోజనం తక్కువ. ఒకటి - రెండు దశలు

దాటి మూడో దశకు చేరిన వ్యాధిగ్రస్తులకు కీమో థెరఫీ, రేడియో థెరఫీ చికిత్సల వల్ల వ్యాధి తగ్గినట్లు తగ్గి తిరగబెట్టే అవకాశాలు ఉన్నాయి. ఇంతటి ప్రాణాపాయ రోగం తెచ్చిపెట్టే ఈ వ్యసనాలు అవసరమా! వైద్య సలహాలు పాటిస్తూ, క్రమం తప్పకుండా వ్యాయామం చేయాలి. ఆహారంలో మార్పులు చేసుకుని జీవితాన్ని హాయిగా, ఆనందంగా గడపడానికి ప్రయత్నించాలి. ఇలా తమ కుటుంబానికి ఆనందాన్ని కలిగిస్తే అంతకు మించిన సంతోషం ఏముంటుంది. అందుకే నూరేళ్ళూ ఊపిరి నిలుపు కోవడానికి ప్రయత్నిద్దాం!

‘నెట్టింట్లో’ నిఘా కుంపట్లుపై నిరసన

‘జాతి భద్రత పేరిట సమస్త భారతీయుల ‘నెట్టింట్లో’ నిఘా కుంపట్లు రాజేసే మోడీ ప్రభుత్వ నిర్ణయాన్ని సోషల్ మీడియా ఫర్ సాసైటీ తీవ్రంగా ఖండిస్తుంది. సోషల్ మీడియా వినియోగదారులందరూ ఈచర్యకు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమించాలని కోరుతున్నది.

స్మార్ట్ ఫోన్ నుంచి సమాచారం నిల్వ చేసే సాధనం దాకా దేన్నైనా అధీనంలోకి తీసుకొని పరిశీలించే అధికారాన్ని ఎకాయెకి పది దర్యాప్తు సంస్థలకు అప్పగిస్తూ కేంద్ర హోం మంత్రిత్వ శాఖ ఆదేశాలు జారీ చేసింది. 2000 సంవత్సరంనాటి ఐటి చట్టంలోని 69(1) సెక్షన్ అనుసారం అంటూ-ఏ కంప్యూటర్లోనైనా రూపొందిన, ప్రసారమైన, స్వీకరించిన లేదా నిల్వ చేసిన ఎలాంటి సమాచారాన్ని అయినా నిలువరించడానికి, పర్యవేక్షించడానికి,

‘డిక్రిప్ట్’ చేసేందుకు నిఘా దర్యాప్తు సంస్థలకు కేంద్రం విశృంఖల అధికారాలు దఖలు పరచింది. 2009నుంచి అమలులో ఉన్న ఈ నిబంధనలకు అనుగుణంగానే తాజా ఉత్తర్వులు జారీ అయ్యాయని మోడీ ప్రభుత్వం చెబుతున్నా-కొత్తగా ఆదేశాల జారీ అవసరం ఇప్పుడెందుకొచ్చిందన్న ప్రశ్నకు సమాధానం లేదు. శాంతి భద్రతలు, జాతి సమగ్రతకు ముప్పు వాటిల్లజేసే వ్యక్తులకు సంబంధించిన సైబర్ వ్యవహారాలపై మాత్రమే దర్యాప్తు సంస్థలు నిఘా పెడతాయన్న తాజా వివరణ ఏమాత్రం సంతృప్తికరం కాదు. ఆ పని ఇప్పటికే పలు దశల్లో జరుగుతున్నప్పుడు- వ్యక్తిగత గోప్యతకు భంగకరంగా డేగకళ్ల నిఘాను

సర్వవ్యాప్తం చేసేందుకే ఇప్పుడీ ఉత్తర్వులు జారీ అయ్యాయననేది స్పష్టం. కోట్లాది పౌరుల సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ వ్యవహారాల విస్తృత వేదికగా మారిపోయిన సైబర్ ప్రపంచంలో- జాతిద్రోహుల పనిపట్టే పేరిట సామాన్య జనావళి హక్కుల్ని కర్కశంగా అణిచేసే దుశ్చర్యగా ఇది కనపడుతున్నది.

రాజకీయ ప్రత్యర్థుల గుట్టుమట్లను పసిగట్టేందుకు నైతిక నియమాలకు నిలువు పాతరేసి టెలిఫోన్లకు ‘దొంగచెవులు’ మొలిపించిన ప్రభుత్వాలు- స్వీయ నిర్వాకాల్ని సమర్థించుకొనేందుకు వందేళ్ల క్రితంనాటి టెలిగ్రాఫ్ చట్ట నిబంధనల్ని ఉటంకించిన ఉదాహరణలెన్నో గతంలో దేశం చూసింది.

టెలిగ్రాఫ్ చట్టంకింద ఫోన్ ట్యాపింగుకు అనుమతించిన తరువాతనే జారీ అయినా, ప్రస్తుత ఆదేశాలు సర్కారీ నిఘా పడగనీడ పరిధిని దేశవ్యాప్తం చెయ్యనున్నాయి. మొబైల్ డేటా వినియోగంలో ప్రపంచంలోనే అగ్రస్థానాన నిలుస్తున్న ఇండియాలో సైబరాసురుల దాడులనుంచి పౌరుల ప్రయోజనాల్ని కాపాడటానికి పనిచేయాల్సిన ప్రభుత్వం- ఇటీవలి సుప్రీం తీర్పుల్ని పరిగణనలోకి తీసుకోకపోవడం విడ్డూరం. వ్యక్తి గౌరవం రాజ్యాంగ మౌలిక సూత్రమని, వ్యక్తిగత గోప్యత (ప్రైవసీ) దాని పరిధిలోకి వస్తుందంటూ తొమ్మిదిమంది సభ్యుల రాజ్యాంగ ధర్మాసనం నిరుడు ఆగస్టులో ఇచ్చిన తీర్పు ప్రభుత్వానికి పట్టలేదు. ఏనాడో 1791లో అమెరికా రాజ్యాంగానికి చేసిన నాలుగో సవరణ పౌరుల వ్యక్తిగత గోప్యతకు

పెద్దపీట వేసింది. పరిణత ప్రజాస్వామ్య దేశంగా భారత్ స్థాయిని ఉన్నతీకరిస్తూ రాజ్యాంగ ధర్మాసనం- వ్యక్తిగత గోప్యతను పౌరుల ప్రాథమిక హక్కుగా నిర్ధారించిన తరువాత, ఆ తీర్పు స్ఫూర్తికి పూర్తి విరుద్ధంగా సార్వత్రిక నిఘాకు దారులుపరచే అసంబద్ధ ఆదేశాలతో మోదీ ప్రభుత్వం ముందుకు రావటం అసంబద్ధం.

రాజ్యాంగబద్ధమైన జీవన హక్కు, సమానత్వ హక్కు భావ ప్రకటన స్వేచ్ఛ మాదిరిగా వ్యక్తిగత గోప్యత ప్రాథమిక హక్కు కానేకాదంటూ కేంద్రం చేసిన వాదన నిర్ణేతుకమైనదని రాజ్యాంగ ధర్మాసనం నిరుడు నిష్కర్షగా తేల్చేసింది. అంతేకాదు, పౌరుల వ్యక్తిగత గోప్యతను పరిరక్షించే బాధ్యతను ప్రభుత్వాలకు కట్టబెట్టింది! కేంద్రప్రభుత్వ తాజా ఆదేశాలు పౌరుల

ప్రాథమిక హక్కును తుంగలో తొక్కే ప్రయత్నమే తప్ప వేరుకాదు. మోదీ ప్రభుత్వం అడ్డగోలు ఆదేశాలతో నెటిజనులను భయభ్రాంతం చేస్తోంది. ఐటీ చట్టానికి 2008లో చేసిన సవరణ ద్వారా అమలులోకి వచ్చిన 66వ నిబంధన పిచ్చివాడి చేతిలో రాయి చందమై దారుణంగా దుర్వినియోగం కాబట్టే- దేశీయంగా భావ ప్రకటన స్వేచ్ఛకు తీవ్రపూతమంటూ దాన్ని 2015లో సుప్రీంకోర్టు కొట్టేసింది. తాజాగా నిఘా దర్యాప్తు సంస్థలకు దఖలుపడిన అధికారాలు అలా పౌరుల స్వేచ్ఛను కాలరాసేవే. ఇలా విశృంఖల అధికారాలతో జవాబుదారీతనం లేకుండా ప్రభుత్వం వ్యవహరించడం- ప్రజాస్వామ్యానికి శరాభాతం! దీనిపై పౌరసమాజం, ప్రజాస్వామిక సంస్థలు తీవ్రంగా స్పందించి తిప్పికొట్టాలి.

కవిత

క్యాస్టింగ్ కౌచ్

-అమూల్యచందు కప్పగంతు

తారల తళుకుబెళుకులన్నీ
తామరాకుపై నీటి బొట్టులే.. మనీ జ్వాలల్లో
దిక్కుదివాణం లేని బతుకులే.. శీతాకాలపు ఉదయాలను..
వర్షాకాలపు సాయంత్రాలను..
ఎండాకాలం మధ్యాహ్నాల్ని... ఆధిపత్యపు పోరు నుంచి
అరువడిగి ఆస్వాదించాల్సిందే..
రంగుల ప్రపంచపు మూల్యాంకనంలో
అన్నీ ఎర్ర గీతల హాహాకారాలే..
మనస్సును తాకట్టు పెట్టి.. వయసుకు వాటాలేసి..
అంతరాత్మను ఏటిఎంలా వాడుకునే వాళ్లే..

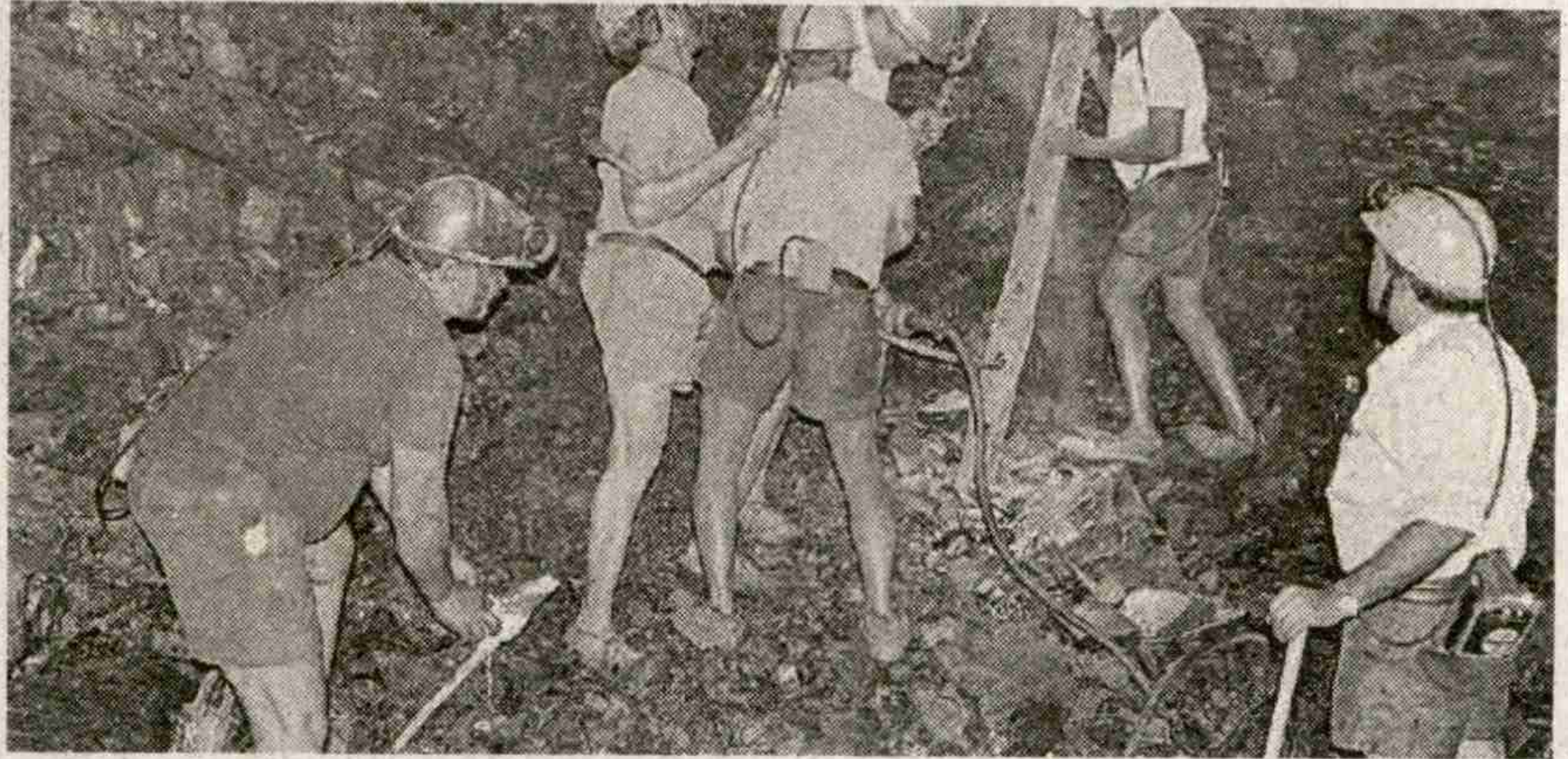
విలాసాల దాహానికి నిన్ను శకలాలను చేసి..
నీదొక నిస్సిగ్గు బతుకంటూ..
నీవొక నిర్లజ్జ సరుకువంటూ..
మాటల తూటాలతో గెలి చేసి..
గాలి వార్తల గోడలు కట్టి..
బతికున్న శవాన్ని జేసి సమాధి కట్టేస్తారు...!

ఐదారడుగుల నీ దేహానికి
రెండు అర ముక్కలు తగిలించి
వికృత నవ్వులతికించి...

దొంగ కెమేరా కళ్ల కరవాలాల ప్రశ్నలకు..
నలిగిన దుప్పట్ల మడతల్లోంచి
కాగితప్పుల నవ్వులే సమాధానాలు కదా...!
దిండు గుండెల్లో వెచ్చగా జారి ఆరిన
కన్నీటి చారికలే గుర్తులు కదా...!
నీ చూపుడు వేలు అడిగే
ఒక్క ఛాన్స్ విలువ కొన్ని ప్రశ్నలపై నీ దేహం
గీసిన రంగులా చుక్కల ముగ్గే కదా...!

ఔను! నీ నీడపై నీ కన్నీటిపై..
క్యాట్ వాక్ చేసి నీచుల పీచమణచడానికి..
నువ్వు అణుజ్వాలవై నిత్యం రగలాలి..
అర్ధాంతరంగా ఖాళీ ఐన నీ ఉనికిని..
అక్కోపసులా అనుక్షణం విస్తరించాలి..
కరెన్సీ కోరలకు కకావికలమైన నీ శకలాలను ఏరి
నీకై, నీవై... గట్టి గవాక్షం కట్టుకోవాలి..
పైకి అందంగా నువ్వే విషపుష్పాలను
పుక్కిట పుట్టి, మొండి వీపులపై..
రౌద్రతాండవం చేసి శూన్యంలోకి విసిరేయాలి..
క్యాస్టింగ్ కౌచ్ కేటుగాళ్ల చూపుల ప్రశ్నపత్రాన్ని
నీ చెప్పుల నిప్పుల కింద కాల్చి తగలెయ్యాలి...!

దాచేస్తే దాగని కార్మికుల కష్టాల చరిత్ర

ఇంత దారుణమైన పరిస్థితులుండేవని మీకు తెలుసా? గుట్టల కొద్దీ ఎముకలు పోగుబడి దుర్గంధం వెదజల్లుతున్న శ్మశాన వాటికలో, ప్రతిబుధవారం ఫాదర్ ఎంతవేగంగా మంత్రాలు చదువుతాడో అంతే వేగంగా 14 అడుగుల లోతైన గుంటలోకి దరిద్రుల శవాలను విసిరేసే వారు, 4,5,7 సంవత్సరాల వయసుల్లోని పిల్లలు బొగ్గు, ఇనుపగనుల్లో పన్నెండు గంటలపాటు పనిచేసి రాత్రి ఇంటికొచ్చే దారిలో రోడ్డు పక్కన నిద్రపోతే తల్లిదండ్రులు వెతికి మోసుకొచ్చేవారనీ, ఉదయం 5 గంటల నుంచి రాత్రి 9 గంటలవరకూ మిల్లులో పనిచేసే తల్లులు తమ పనిపిల్లలు కదలకుండా పడి ఉండటానికి మత్తుమందు లిచ్చే వారని, పేదల వసతి గృహంలో నిద్రపట్టని రోగులు తనకు నిద్రాభంగం కలిగిస్తారేమో అనే అనుమానంతో వాళ్ళను మంచానికేసి కట్టేసే నర్సులుండేవారనీ ఎవరైనా చెబితే కట్టుకథలని కొట్టిపారేస్తాం.

కానీ ఆ చెప్పింది 24 ఏళ్ల వయసున్న యువకుడు ఫ్రెడరిక్ ఎంగెల్స్. "ది కండిషన్ ఆఫ్ ది వర్కింగ్ క్లాస్ ఇన్ ఇంగ్లండ్" అనే పుస్తకంలో. తండ్రి ఓ పెట్టుబడిదారుడు కాబట్టి కొడుకుని తమ పరిశ్రమశాఖలో పనిచేయమని ఇంగ్లండు పంపిస్తే ఎంగెల్స్ ఆ పని మానేసి, తన వయసు వాళ్లంతా జల్సాలతో విలాసాలతో గడుపుతుంటే తను మాత్రం 21 నెలలపాటు గనులూ, పట్టుపరిశ్రమ, లోహపరిశ్రమ, మటిపాత్రల పరిశ్రమ, గాజుపరిశ్రమ, ఫ్యాషన్ పరిశ్రమలను పరిశీలిస్తూ తిరిగాడు. కార్మిక వాడల్లో ప్రజల బతుకులు చూసి, వారి ఇళ్లలో గడిపి, పత్రికలూ ప్రభుత్వరిపోర్టుల ద్వారా సమాచారం సేకరించి ఈ పుస్తకం రాశాడు. చదువుతుంటే ఇంత అణచివేతల్ని ఆ కార్మికులెలా భరించారో అని ఆశ్చర్యపోతాం.

తక్కువ ఎత్తులో ఉన్న బొగ్గుగని సొరంగాల్లో కార్మికులు 11 నుంచి 12 గంటలపాటు మోచేతులు ఆసరాగా చేసుకుని

బొగ్గు తవ్వేవారు. రకరకాల రోగాలతో నలభై యాభై ఏళ్లకే పనికిరాకుండా పోయేవారు. స్త్రీలూ, పిల్లలూ తమ నడుములకు గొలుసులతో కట్టిన బొగ్గు తొట్లను పాక్కుంటూ ఆ సొరంగాల్లోంచి ఈడ్చుకొచ్చే వారు. లండన్ లో 50 వేలమంది తలదాచు కునే చోటులేక పడకలు అద్దెకిచ్చే లాడ్జింగు కెళ్ళేవారు. అక్కడ రోగులూ, ముసలీ ముతకా ఆడా మగా అనే విచక్షణ లేకుండా వచ్చిన వారిని వచ్చినట్టే ఒక్కో పక్కమీద ఆరుగురి చొప్పున పడుకోమనేవారు. (జరిగే నీచత్వాన్ని మనం ఊహించవచ్చు) పిల్లల పరిస్థితి మరి ఘోరం.

ఫ్యాక్టరీలలో పిల్లల తో 14 నుంచి 16 గంటలసేపు పనిచేయించేవారు. సూపర్ వైజర్లు ఫ్యాక్టరీ బయట నిద్రిస్తున్న పిల్లలను తన్నులతో గుద్దలతో ఫ్యాక్టరీలోకి తరిమేవారు. ఓ కుర్రాడు పారిపోతే ఉత్పత్తి దారుడు అతన్ని గుర్రం పై వెంటాడి పట్టుకుని దారిపొడుగునా కొరడాతో బాదుతూ తనగుర్రంతో సమానంగా పరుగెత్తించాడు. ట్రెడ్ మిల్ శిక్ష: ఉత్తర ఇంగ్లండులో సంవత్సరం పాటు పనిచేయాలనే ఒప్పందం మీద కార్మికుల్ని నియమించుకునే వారు. పనిలేని రోజుల్లో వేతనం ఇవ్వరు. అలా అని ఆ ఖాళీ కాలంలో ఎక్కడైనా పనిలో చేరితే ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘించినందుకు ఆ

కార్మికుడికి ఆరు వారాలపాటు తొక్కుడు యంత్రం (ట్రెడ్ మిల్) శిక్ష విధించేవారు. కార్మికవర్గ చరిత్ర అన్నప్పుడు ఇంగ్లండునే ఎందుకుతీసుకో వాలంటే 18 వ శతాబ్దం చివర ఆవిరి యంత్రాలనూ, నూలు యంత్రాలనూ కనుక్కోవడంతో కార్మికవర్గం మొట్టమొదట ఆవిర్భవించింది ఇంగ్లండు భూభాగం పైనే కాబట్టి ఈ పుస్తకం "ఇంగ్లండులో కార్మికవర్గ చరిత్ర" అనే పేరుతో తెలుగులో 2010లో మొదట ప్రచురితమైంది.

ఆంగ్లం నుంచి రావుకృష్ణారావు గారు అనువదించారు. రంగనాయకమ్మ గారు దీనికి ముందు మాట రాస్తూ రావుకృష్ణారావుగారు అలవోకగా సులువుగా తెలుగు చెయ్యగలిగారని ప్రస్తుతించారు..

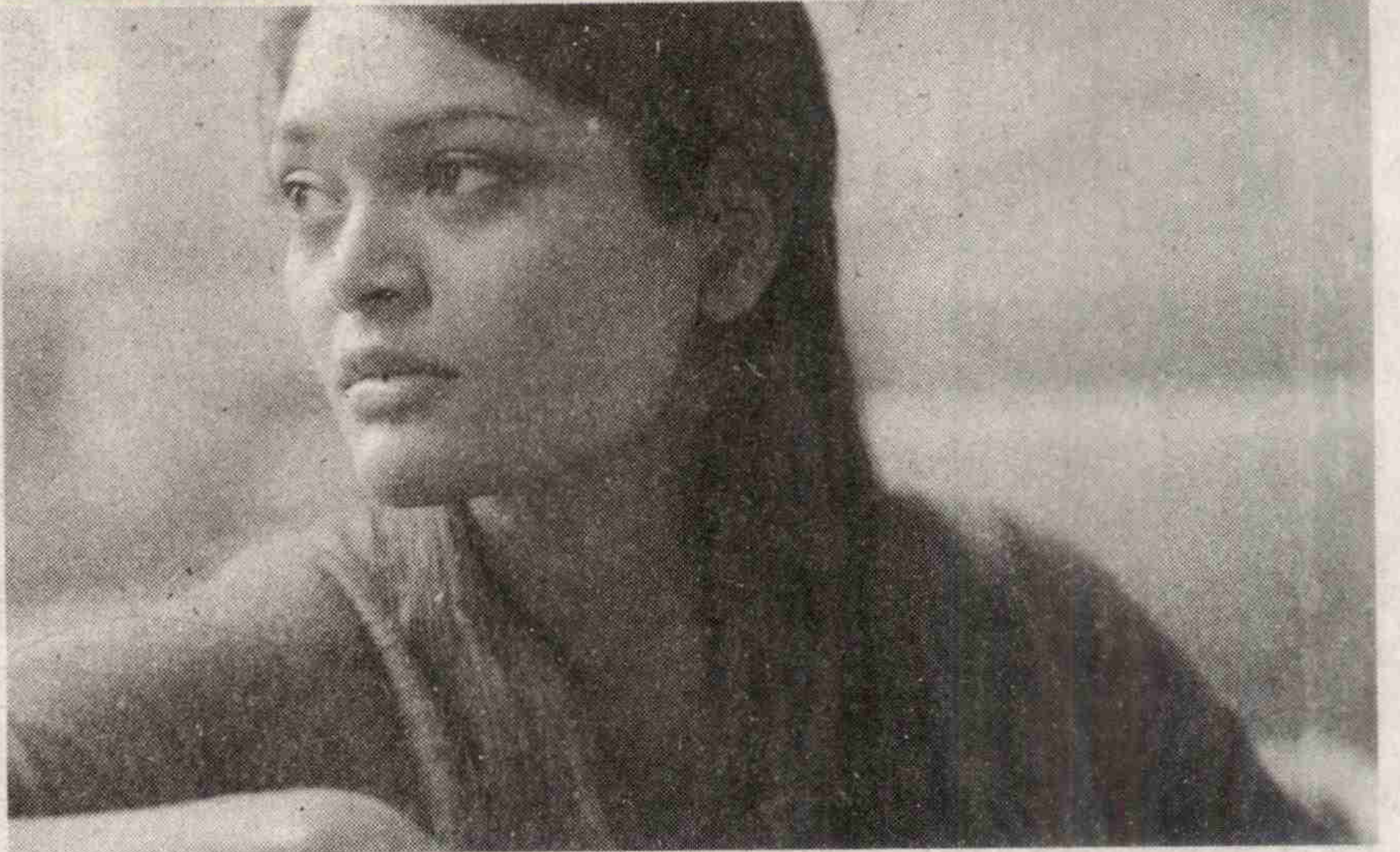
ఇంత పెద్ద పుస్తకాన్ని తెలుగు చెయ్యడానికి ఆయనకి 5 నెలలు కూడా వట్టలేదు. ఎంగెల్స్ మీద ప్రేమవల్లా కార్మికవర్గం మీద ప్రేమ వల్లా జరిగుంటుంది అంటారు రంగనాయకమ్మ. ఏనాడో జరిగిన చరిత్ర ఇప్పుడెందుకు? అనుకోకూడదు. కార్మికప్రజలకు తమ పాతచరిత్రంతా తెలియాలి. కాబట్టి తప్పకుండా దీన్ని చదవాలి.

(ఫ్రెడరిక్ ఎంగెల్స్ జయంతి నవంబరు 28)

నిజాన్ని దాచుకోద్దు

ఆరోజుకి రమణి అత్త వారింటికి వచ్చి రెండు రోజులైంది. ఉదయం స్నానం చేసి తను గదిలోకి వచ్చింది రమణి. టిఫిన్ తినమని పిలవడానికి ఆమె గదిలోకి వచ్చిన ఆమె అత్త ఆమెను చూసి నివ్వెర పోయింది. వెనక్కు వచ్చేసింది. ఏం చేయాలో తెలియ లేదు. మధు అప్పుడే బయటకు వెళ్లాడు. ఇంతకు ఆమె ఆశ్చర్యానికి కారణం రమణి వంటినిండ నల్లటి మచ్చలు ముఖం మీద మాత్రం ఏమీ లేవు. పెళ్ళి చూపుల్లో, ప్రధానంలో పెళ్ళిలో బహుశా మేకప్ చేయడం వల్ల వారికి ఏమీ తెలియలేదు ఆమె అలాగే కూర్చుని ఆలోచిస్తోంది.

ఇంతలో కొడుకు వచ్చాడు. సాలోచనగా కొడుకువైపు చూసింది ఆమె. అతని మొహంలో కొత్తగా పెట్టిన ఆనందం ఏమీ ఆమెకు కనబడలేదు. ఏమిరా అలా ఉన్నావు అని అడిగిందామె. ఆమె చూసిన విషయమే తన ఆలోచనని చెప్పాడు కొడుకు. ఇంతలో రమణి వచ్చింది అక్కడికి. ఈ విషయాన్ని ఆమెనే అడిగారు. ఆమె ఇద్దరబ్బాయిల తరువాత ఆలస్యంగా జన్మించింది. తల్లితండ్రులమెను అతి గారాబంగా పెంచారు. పేదరికం కారణంగా, పెద్దల అవివేకం కారణంగా వారు ఆమెను చదివించలేదు. ఈ కారణంగా ఆమెకు లోక జ్ఞానమే లేదు. వయస్సు రాగానే పెళ్ళి మాత్రం వారికి ఉన్నంతలో డిగ్రీ చదివిన కొంచెం కలిగిన కుటుంబంలోని అబ్బాయికి ఇచ్చి వివాహం జరిపారు. రమణి అత్తకు, భర్తకు ఇలా చెప్పింది. అవును ఉన్నాయ్! మా అమ్మా నాన్న మీకేమి చెప్పలేదా? అని ఎదుర డిగింది. వెంటనే వారు ఆమె తల్లితండ్రులను పిలిపించారు. వారి సమాధానం ఏమిటంటే.. ఉన్నాయి కాని అదేమి జబ్బు కాదు, అంటు వ్యాధి అసలే కాదు. దీనికి ఎందుకు అంత కంగారు, వాదన? అని వారు సమాధాన మిచ్చారు. కాకపోవచ్చు అయినా అవునో? కాదో? నిర్ధారించడానికి మీరేమైనా డాక్టర్లా? ఏదేమైన ఇలాంటివి పెళ్ళికి ముందే చెప్పాలి.

మధు అతని తల్లితండ్రులు అయ్యిందేదో అయిపోయింది ఆమెను మీ ఇంటికి తీసుకువెళ్ళండి మంచి డాక్టర్ కు చూపించండి. ఏ విషయము ఆమెకు తగ్గాక ఆలోచిద్దాం! అన్నారు.

అలా వచ్చిన రమణిని వారు రెండేళ్లయిన తీసుకువెళ్లలేదు. సరికదా వారినుంచి ఎటువంటి సమాచారం లేదు ఏం చేయాలో తోచక ఆమె తల్లితండ్రులు ఐదవ అదాలత్ ను ఆశ్రయించారు. విషయమంతా వివరంగా విని ఐదవ పెద్దలు ఆమె భర్తకు తల్లితండ్రులతో కలిసి రమ్మని ఉత్తర్వు పంపారు. మరుసటి వారం వారు ముగ్గురూ వచ్చారు. విషయం వారి మాటల్లో ...రమణికి ఏదో చర్మ వ్యాధి ఉంది. అది కనబడకుండా మేకప్ చేసి పెళ్ళి చేశారు. ఇలా మోసం చేయడం తప్పు కదా ముందే చెబితే మాకు ఇష్టమైతే చేసుకుంటాం లేకపోతే లేదు. అయిన ఆమెకు పద్దతులేవీ తెలియవు. భర్తతో ఎలా ప్రవర్తించాలో అసలే తెలీదు. ఎవ్వరి మాటా వినదు. మేం చెప్పినా కూడా వారు ఆమెను డాక్టర్ కు చూపించలేదు మందులు వాడనూ లేదు. మేం అంటే వాళ్ళకు లక్ష్యం లేదు. మొదట్లో నేనే వెళ్ళి ఆమెకు మందులు కొనిచ్చి వేసుకొమ్మని

చెప్పాను. ఆమె వేసుకోలేదు సరికదా వాటిని పారేసింది. అందుకే వారినే వైద్యం చేయించుకోమన్నాం! అదికాక తెలిసిన వారెవరైనా అడిగితే ఆమె జబ్బు కప్పిపుచ్చుకోవడానికి నేను సంసారానికి పనికి రానని చెప్తున్నారు. ఎలా మేడం.... వీళ్ళని బాగు చేయడం? ఇది వరకు స్త్రీలు చదువుకోకపోయినా ఎంతో వివేకంతో సంసారాన్ని నడపుకున్నారు. అత్తవారింట్లో అన్నీ తామై నడుచుకునేవారు. భార్య నుండి భర్త చాలా ఆశిస్తాడు. వాటిలో అన్నీ కాకపోయిన కొన్నైనా నిజమైతే ఆ భర్త మిగతా విషయాలలో సర్దుకుపోతాడు. ఇది భార్యకూ వర్తిస్తుంది. భార్య భర్తలు అనేక విషయాలలో రాజీ పడితేనే కాపురం సజావుగా ఉంటుంది. నాకు ఆమె శరీరము చూస్తేనే భయమేస్తుంది అన్నాడు మధు. అతని తల్లితండ్రులు మాకు ఒక్కడే కొడుకు మేం కట్న కానుకలు ఆశించలేదు. కోడలు బాగుంటే చాలనుకున్నాం. కాని ఆ వ్యాధి మా అబ్బాయికి సోకితే మాకెలా.... అన్నారు. బాధ్యులు వారితో ఇలా చెప్పారు. మీరన్నది అక్షరాల నిజం కాని ఒక ప్రయత్నం చేయాలి కదా! మీకు వాళ్ళపై నమ్మకం లేదు. మధు.... నీవు నీ భార్యను, నీ తల్లితండ్రులను,

అత్తమామలను తీసుకుని నీకు నమ్మకమున్న డాక్టర్ గారి దగ్గరకు వెళ్ళి ఆమెను పరీక్ష చేయించు. డాక్టర్ మాటలు విని మనము ఒక నిర్ణయం తీసుకుందాం! అన్నారు. మధు దీనికి అంగీకరించారు.

తరువాత వారం వారందరూ వచ్చారు. డాక్టర్ అన్ని పరీక్షలు చేసి మందులిచ్చాడు. అవి వాడి రెండు వారాలా తరువాత రమ్మన్నారట! ఐదవ పెద్దలు కూడా వారిని రెండు వారాల తరువాత రమ్మన్నారు. కాని ఆమెలో ఏ మార్పు లేదు. డాక్టర్తోఐదవ పెద్దలు మాట్లాడారు. డాక్టరు ఆమెకు కొంత వరకు తగ్గిందని ఇంకొన్నాళ్ళకి పూర్తిగా తగ్గిందని, అది అంటు వ్యాధి కాదని, దీనివల్ల దాంపత్య జీవితానికి ఇబ్బంది లేదని, పుట్టబోయే పిల్లలకు ఈ వ్యాధి రాదని చెప్పారు. అయినా మధు ఆమెను తీసుకెళ్ళడానికి అంగీకరించలేదు. ఆరు నెలల

తరువాత వారం వారందరూ వచ్చారు. డాక్టర్ అన్ని పరీక్షలు చేసి మందులిచ్చాడు. అవి వాడి రెండు వారాలా తరువాత రమ్మన్నారట! ఐదవ పెద్దలు కూడా వారిని రెండు వారాల తరువాత రమ్మన్నారు. కాని ఆమెలో ఏ మార్పు లేదు. డాక్టర్తోఐదవ పెద్దలు మాట్లాడారు. డాక్టరు ఆమెకు కొంత వరకు తగ్గిందని ఇంకొన్నాళ్ళకి పూర్తిగా తగ్గిందని, అది అంటు వ్యాధి కాదని, దీనివల్ల దాంపత్య జీవితానికి ఇబ్బంది లేదని, పుట్టబోయే పిల్లలకు ఈ వ్యాధి రాదని చెప్పారు.

తరువాత ఆలోచిస్తానన్నాడు. ఐదవ పెద్దలు ఇలా చెప్పారు. చూడు మధు..... వారికి చదువులేదు కాని నీకుందికదా! మంచి ఉద్యోగముంది. వారేదో మోసం చేశారని నీవెలా ప్రవర్తించడం భావ్యం కాదు. మేము ఆమెకు కౌన్సిలింగ్ చేయించి ఆమెలో మార్పు

తెస్తాం? నువ్వామెను తరచు బయటకు తీసుకువెళ్ళు సామాన్య కుటుంబాలలో పెట్టిన ఆడపిల్ల ఏళ్ళ తరబడి పుట్టింట్లో ఉంటే సమాజంలో ఆ కుటుంబం ఎన్నో అవమానాలు ఎదుర్కుంటుంది. అందుకని ఆమెలో మార్పు కోసం ఆశిద్దాం, నువ్వు వారికి ఒక అవకాశం ఇవ్వు అని అడిగారు. అతను అందుకు అంగీకరించలేదు. ఆమె నాకు వద్దు. నన్ను బలవంతం చేయద్దు అని మాత్రం చెప్పాడు. ఎంత ప్రయత్నించిన ఐదవ పెద్దలు మధు మనసు మార్చలేక పోయారు.

వెయ్యి అబద్ధాలాడైన ఒక పెళ్ళి చెయ్యాలనేది ఒకప్పటి మాట! ఏఒక్క నిజం దాచినా కాపురాలు కూలుతాయనేది నేటి మాట. ఇప్పుడు ఐదవ భాద్యులు రమణి చేత మెయింటెనెన్స్ కోసం కోర్టులో కేసు వేయించారు. కేసు నడుస్తూనే ఉంది.

కవిత

మేలుకొలుపు

- కంచనపల్లి ద్వారకనాథ్

దేశ మాత భరతమాత

రాష్ట్ర మాత తెలుగుతల్లి

తీర్థాలకు అమ్మల పేర్లు పెట్టుకున్న భూమి మనది
ప్రతి మగవాని విజయం వెనుక ఓ ఆడది ఉంటుందంటారు

'లేడిస్ ఫస్ట్' అంటారు

'అర్ధనారీశ్వరం' అనీ - 'ఆకాశమంత అని' ఎన్ని
చెప్పుకుంటారూ...

వారసుడిని కనడానికి ఆడది కావాలి

గర్భస్థ శిశువు ఆడో, మగో తెలుసుకోవడానికి

ఓ డాక్టరమ్మ కావాలి

సినిమాల్లో నగ్నంగా చూపడానికి

మీడియాలో వర్ణనకూ, సీరియళ్లలో విలన్ల పాత్రలకూ

ఆడవాళ్ళు కావాలి

వేధింపులకు ఓ ఆడది తలవంచి నిలవాలి!

విదేశాలకూ, దేశవాళీ వ్యభిచార గృహాలకు

అమ్మకోవడానికి ఆడవాళ్ళు కావాలి

గడ్డం పీక్కునే బ్లేడు ప్రకటనలకీ ఆడవాళ్ళు కావాలి

అద్దె గర్బాలకు ఆడవాళ్ళు కావాలి

సౌందర్యం పోటీలకు ఆడవాళ్ళు కావాలి

అవసరాలు తీర్చడానికి ఆడది కావాలి

వావీవరుసలు లేని ఆడ శరీరాలు కావాలి మగోడికి

ఆడదంటే జన్మనిచ్చిన తల్లనీ,

చేతికి రాఖీ కట్టే చెల్లనీ తలవరు

ఆడదంటే అబలనీ, అటబొమ్మనీ, అణిగి ఉంటుందనీ

తలుస్తారు

మానవీయ విలువలకు వలువలు వలుస్తున్నారు

తరతరాలుగా అమానుషం ఆడవాళ్ళను కాలుస్తోంది...

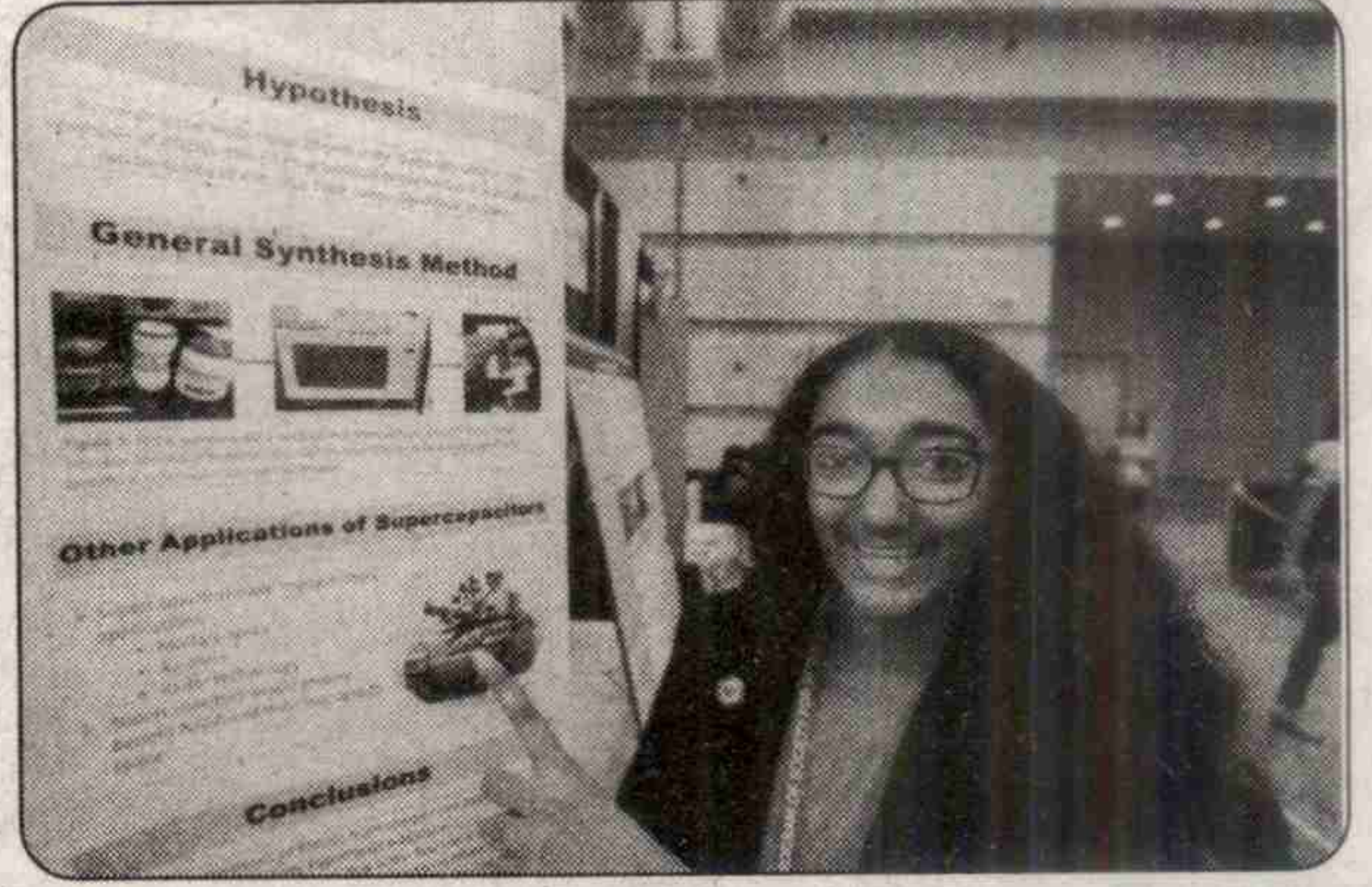
కథలన్నీ మామూలుగానే కాశీకి చేరుతున్నాయి!

ఎన్నికల హామీ:-

నాకు ఓటేస్తే పోలీసులు అడ్డు పడకుండా ఆపి బాల్య వివాహాలు జరిపిస్తామంటూ ఎన్నికల హామీ ఇచ్చింది. రాజస్థాన్ కు చెందిన బీజేపీ అభ్యర్థి. ఆమె ఎవరంటే సౌజత్ నియోజకవర్గం నుండి బీజేపీ తరుపున బరిలో ఉన్న శోభా చౌహాన్. చక్కగా పసితనంలోనే ఆడపిల్లల్ని పెళ్లి పేరుతో బాధ్యతల ఊబిలో తోసేసే వారందరికీ ఆమె ఒక దేవత ఇంకే! అందరు వెళ్ళి ఆమె అండతో ఆడపిల్లలకు బాల్యవివాహాలు చేసి చేతులు దులిపేసుకోండి.!

తెలుగమ్మాయి మేఘన ది సైంటిస్ట్!

శాస్త్రవేత్తలుగా ఎవ్వరూ పుట్టరు. పెరుగుతూ, ఎదుగుతూ శాస్త్రవేత్తలవుతారు. శాస్త్రవేత్తలుగా ఎదగటానికి ఆడ, మగ తేడా అడ్డుపడదు. అట్లని శాస్త్రవేత్తలు రాత్రికి రాత్రే తయారవరు. పరిసరాలు అనుకూలంగా ఉండాలి. వ్యతిరేక వాతావరణాన్ని ఛేదించుకుని ముందుకు కదలాలి. ప్రతిదానినీ ప్రశ్నించాలి! జవాబులు రాబట్టుకోవాలి! వాటిని సమీక్షించుకుని నిర్ధారణకు రావాలి. ఈ తీరే అభివృద్ధికి అండదండగా నిలుస్తుంది ఎవరికయినా! కొమ్మలతో, రెమ్మలతో మొక్క మారాకులు వేస్తూ, వేస్తూ మహావృక్షమైన రీతిన పిల్లలను చిన్న తనం నుంచే రూపుదిద్దాలి. వారిలోని ప్రతిభను గుర్తించి ప్రోత్సహిస్తే ఎదుగుతారు. తమ ప్రతిభను చాటుతారు. ఆ కోవకు చెందినదే బెల్లంపల్లి మేఘన. 2018 ఫోర్బ్స్ అండర్-30 యువ శాస్త్రవేత్తల జాబితాలో చోటు సంపాదించుకున్న తెలుగు యువతి. అనేక దేశాల నుంచి వందలాది మంది యువత పోటీ పడగా అందరిలో ప్రథమ స్థానంలో నిలిచారామె. ప్రపంచంలోనే అతి పెద్ద ఇంటర్నేషనల్ సైన్స్ అండ్ ఇంజనీరింగు

సంస్థ నిర్వహించే ఐ ఎస్ ఈ ఎఫ్ సంస్థలో అత్యంత ప్రతిష్టాత్మకమైన అవార్డుని సొంతం చేసుకుంది. మేఘన పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో పుట్టింది. అమెరికాలో చదివింది. ఈమెను ఆర్కాన్సాస్ రాష్ట్ర రాజధాని భవనానికి ఆహ్వానించి అ రాష్ట్ర గవర్నర్ హత్సన్ సన్ అభినందించారు. రూ. 35 లక్షల భూమిని గెలుచుకుందామె. 82 దేశ విద్యార్థులు పాల్గొన్న ఈ పోటీలో ఆమె గెలుపొందినందుకు గుర్తుగా అంతర్విక్షంలో ఓ చిన్ని గ్రహానికి ఆమె పేరు పెట్టారు. హ్యూటాప్ టు మేఘన!

ద్విచక్ర వాహనంపై ప్రతిరోజూ రెండు వందల ఇళ్లకు వెళ్లి పాలప్యాకెట్లను సరఫరా చేస్తున్న కేరళ సిపిఎం పార్టీ త్రిశూర్ మేయర్ అజిత జయరాజన్

కేరళలోని కనిమంగళం ప్రాంతానికి చెందిన అజిత విజయన్ పాల ప్యాకెట్లు నింపిన బ్యాగులను తన ద్విచక్ర వాహనంపై పెట్టుకుని ఇంటింటికి వెళ్లి అందిస్తుంది. ఇలా ప్రతిరోజూ రెండు వందల ఇళ్లకు వెళ్లి పాలప్యాకెట్లను సరఫరా చేస్తుంది. ఇందులో విశేషం ఏమిటంటారా? ఆమె ప్రస్తుతం త్రిశూర్ మేయర్గా ఎంపికైంది. అంతకు ముందు పాలు సరఫరా చేసే వ్యక్తిగా కనిమంగళం ప్రాంత వాసులకు తను సుపరిచితమే.

దాదాపు పద్దెనిమిది సంవత్సరాలుగా ఈ పని చేస్తోంది. అజిత భర్త విజయన్ సీపీఐ(ఎమ్) నాయకుడు. భర్త గత ఇరవై రెండేళ్లుగా మిల్మా పేరిట మిల్క్ బూత్ నడుపుతోంటే... ఆమె అతనికి సాయంగా పాలప్యాకెట్లు వేస్తోంది. అజిత సీపీఐ(ఎమ్) పార్టీ నుంచి త్రిశూర్కు మేయర్గా ఎంపికైంది. ఇప్పటికీ ఈ ప్రాంత వాసులకు ఆమె పాలు సరఫరా చేయడానికి ఆసక్తి చూపుతోంది. 'పాలు వేయడం వల్ల నా పని మరింత సులువవుతుంది. ప్రతిరోజూ ఇంటింటికి తిరగడం వల్ల ప్రజలు ముఖ్యంగా మహిళల సమస్యలన్నీ ప్రత్యక్షంగా తెలుస్తాయి.

ఎన్నికలయ్యాక కనిపించట్లేదని నా గురించి ఎవరూ అనుకోకూడదు అందుకే ఇకపైనా పాలప్యాకెట్లు వేస్తా...' అని చెబుతోంది అజిత. పార్టీలో పనిచేస్తూనే అయిదేళ్లు అంగన్వాడీ టీచరుగానూ విధులు నిర్వహించింది. మహిళల కోసం పార్టీ రూపొందించిన పథకాలన్నీ అమలయ్యేలా చూడటం తన బాధ్యత అని అంటోంది అజిత.

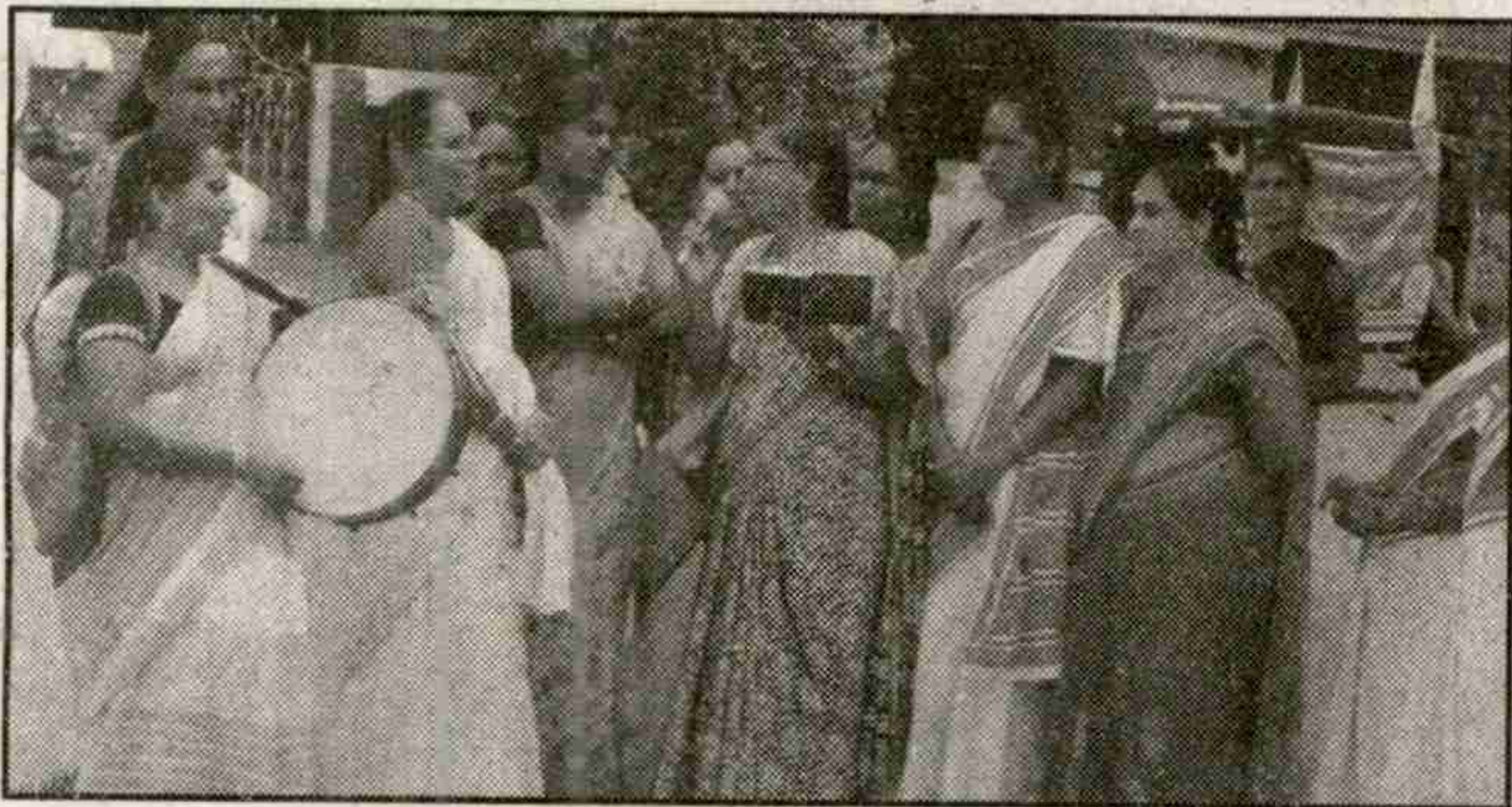
మానవి పాఠకులకు ఐదవ నూతన సంవత్సర శుభాకాంక్షలు...

ఉద్యమాలబాటలో....

కందుకూరి వీరేశలింగం శతవర్థంతి సందర్భంగా నవంబరు 27 నుండి డిసెంబర్ 17 వరకు అనంతపురంలో వివిధ కార్యక్రమాలు నిర్వహించారు.

విజయనగరంలో నవంబరు 25వ తేదిన మహిళలపై హింస అనే అంశంపై సదస్సు జరిగింది. జిల్లా అధ్యక్షులు పి.రమణమ్మ, జిల్లా కార్యదర్శి వి.లక్ష్మి జిల్లా కమిటీ సభ్యులు జి.పుణ్యవతి తదితరులు మాట్లాడారు.

అంతర్జాతీయ హింసా వ్యతిరేక దినం సందర్భంగా ఐదవ విశాఖ నగర కమిటీ ఆధ్వర్యంలో నవంబరు 26న నిరసన మరియు

సంతకాల సేకరణ జరిగింది. డిసెంబరు 8వ తేదిన మధ్యంపై మరో యుద్ధం జాతా ప్రారంభం బి.ప్రభావతి చేయగా ముగింపులో ఐదవ విశాఖ సిటీ నాయకులు బి.పద్మా పాల్గొని ప్రసంగించారు.

అంతర్జాతీయ మహిళలపై హింసా వ్యతిరేక దినోత్సవం సందర్భంగా నవంబరు 25వ తేదిన నెల్లూరులో ఐదవ, అంగన్వాడి కమిటీ ఆధ్వర్యంలో సీపియం ఆఫీస్ వద్ద నుండి ప్రదర్శన జరిపారు.

కర్నూలు జిల్లాలో వివిధ ప్రజాసంఘాలు కలిసి కందుకూరి వీరేశలింగం శత వర్థంతి సభలు నిర్వహించేందుకు కమిటీ

ఏర్పాటైంది. అధ్యక్ష కార్యదర్శులుగా కత్తి ఓబులయ్య, ఇనయితుల్లా గౌరవాధ్యక్షులుగా జి.పుల్లయ్య, ఉపాధ్యక్షురాలిగా పి.నిర్మల, సమన్వయ కర్తగా కె.మోహన్ తదితరులతో కమిటీ ఏర్పాటైంది. ఉస్మానియా కళాశాల, వాసవి కళాశాల, కె.వి.ఆర్ జూనియర్ కళాశాల, రాఘవేంద్ర జూనియర్ కాలేజీలలో సభలు జరిగాయి.

తిరుపతిలో 15 కాలేజీలలో సదస్సులు జరిగాయి డిసెంబరు

28వ తేదిన భారీ సదస్సు జరిగింది. ముఖ్య అతిథిగా కె.విజయాబక్షి హాజరయ్యారు. సభలో అనేక మంది ప్రముఖులు పాల్గొన్నారు.

డిసెంబరు 1వ తేదిన కందుకూరి వీరేశలింగం శతవర్థంతి సందర్భంగా విజయవాడ రాధా నగర్ జూనియర్ కాలేజీలో మహిళలపై హింస, పరిష్కార మార్గాలు అనే అంశంపై జరిపిన సెమినార్లో మాంటిసోరి కాలేజీ లెక్చరర్ మందరపు హైమావతి, ఐదవ సెంట్రల్ సిటీ అధ్యక్ష మరియు కార్యదర్శులు సరోజ, ఝన్సీ, దేవికుమారి, అమ్మలు, పాల్గొన్నారు.

డిసెంబరు 8వ తేది నుండి జాతా ప్రారంభమైంది. విజయవాడ ఐదవ నగర కమిటీ ఆధ్వర్యంలో మద్యాన్ని నియంత్రించాలి మహిళలపై హింసను అరికట్టాలని మహిళా నాయకులు, ప్రజానాట్య మండలి కళాకారులు కళారూపాన్ని ప్రదర్శించారు. ఐదవ జాతా

ముంగింపు సభలో అఖిలభారత సంఘం ఉపాధ్యక్షురాలు పుణ్యవతి పాల్గొన్నారు.

డిసెంబర్ 10 మానవ హక్కుల దినోత్సవం సందర్భంగా గుంటూరులో ప్రదర్శన, సభ జరిగింది.

విశాఖపట్టణంలో అరిలోవ జోన్లో కళ్ళకు గంతలు కట్టుకుని డిసెంబర్ 10 సందర్భంగా నిరసన తెలిపారు.

అంతర్జాతీయ మానవహక్కుల దినోత్సవం సందర్భంగా

మహిళలు పని చేసే ప్రదేశాలలో కంప్లయింట్ కమిటీ లు ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతూ సంతకాల సేకరణతో కూడిన అర్జీ ని జాయింట్ కలెక్టర్ గారికి నెల్లూరు ఐదవ జిల్లా కమిటీ ఆధ్వర్యంలో

ఇవ్వటం జరిగింది.

నవంబరు 28న జ్యోతిరావ్ పూలే వర్ధంతి సందర్భంగా కాకినాడ ఇంద్రపాలెంలో ఐదవ నాయకులు నగర కమిటీ ఆధ్వర్యంలో నివాళు లర్పించారు. గురజాడ వర్ధంతి సందర్భంగా నవంబరు 29వ తేదిన కాకినాడ ఇంద్రపాలెంలో జిల్లా పరిషత్ స్కూల్లో గురజాడ గీతాలాపన కార్యక్రమం జరిగింది. 30వ తేది గుంటూరులో మలినేని లక్ష్మయ్య కళాశాలలో వర్ధంతి సభ జరిగింది. మాజీ ప్రిన్సిపాల్ నగరాజలక్ష్మి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ఒక బాలికపై అత్యాచారం చేసిన తెలుగు దేశం నాయకుడిని అరెస్టు చేయాలని కోరుతూ ఐదవ, డివైఎఫ్ఐ, ఎస్ఎఫ్ఐ విశాఖలోని గాజువాక సెంటర్లో ధర్నా నిర్వహించారు.

నవంబరు 28వ తేదిన విజయనగరం కలెక్టర్ ఆఫీస్లో ఐదవ జిల్లా కమిటీ సభ్యులు లైంగిక వేధింపులపై కమిటీ వేయాలని సంతకాల సేకరణ జరిపారు. విజయనగరం జిల్లా ఎస్.కోట మండలంలో 3వ తరగతి విద్యార్థినిపై జరిగిన అత్యాచారాన్ని ఖండిస్తూ నవంబరు 29వ తేదిన ఐదవ జిల్లా కమిటీ ఆధ్వర్యంలో కొవ్వొత్తుల ర్యాలీ జరిపారు.

నెల్లూరు రూరల్ పరిధిలో పురుగు మందు తాగి ప్రమాద పరిస్థితిలో వున్న మహిళను ప్రభుత్వ ఆసుపత్రి ఐసియునందు ఐదవ రూరల్ కమిటీ బ్రౌండం పరామర్శించింది. ఈ పరిస్థితి కి కారుకు

లైన వారిపై కఠిన చర్యలు చేపట్టాలని, మెరుగైన వైద్యచికిత్స అందించాలని డిమాండ్ చేశారు ...

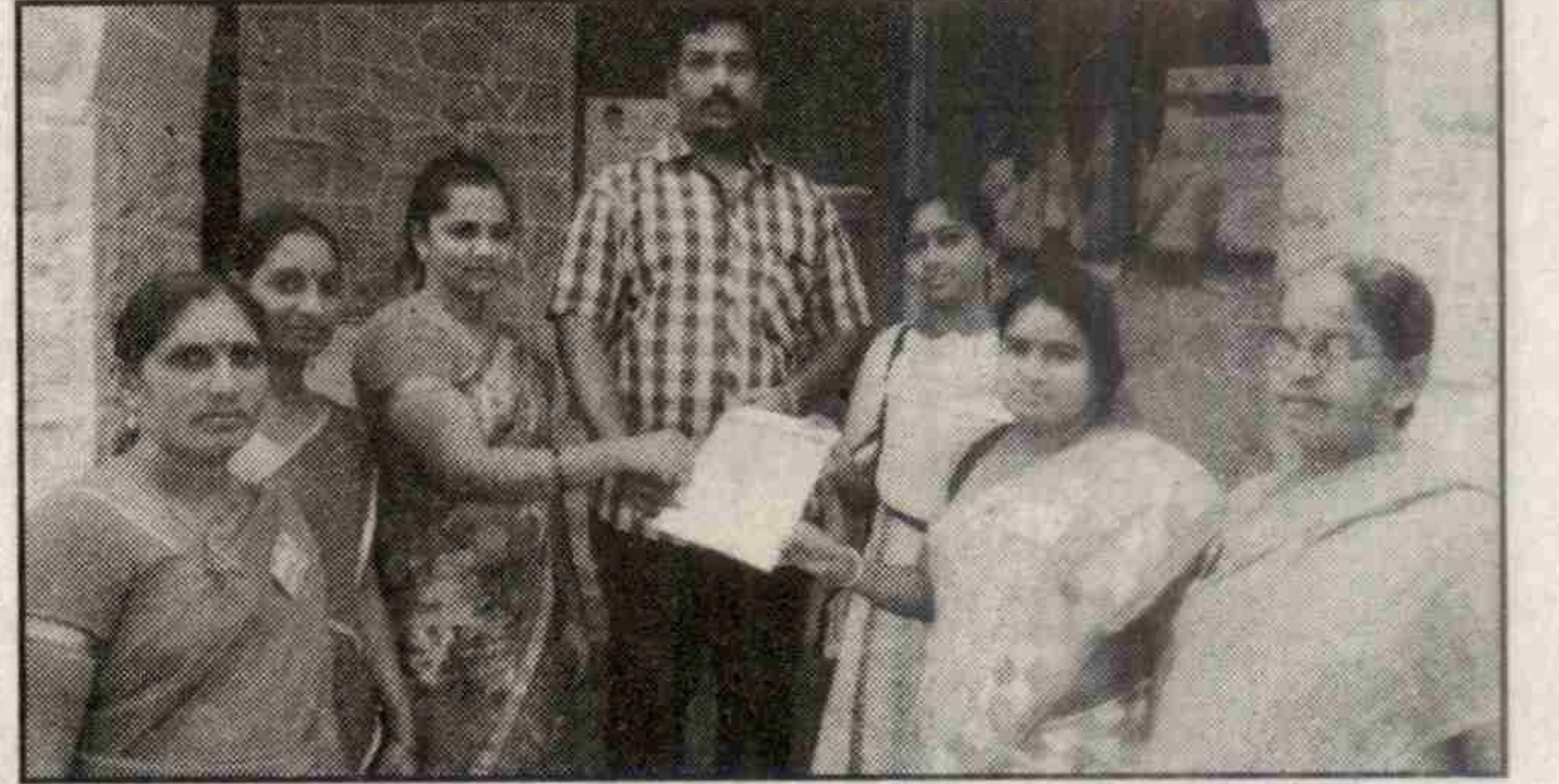
అనంతపురంలో మధ్యం షాపులు రద్దు చేయాలని ఎస్ఎఫ్ఐ, ఐదవ నాయకులు రూరల్ సి.ఐ.కు మెమోరాండాం ఇచ్చారు.

ఐదవ ఆధ్వర్యంలో డిసెంబర్ 31న మధ్యం అమ్మకాలను

నిలిపివేయాలని అమలాపురం డివిజన్ పరిధిలో ఆర్.డి.ఓ గారు మరియు డి.ఎస్.పి గారికి వినతిపత్రం ఇవ్వడం జరిగింది.....

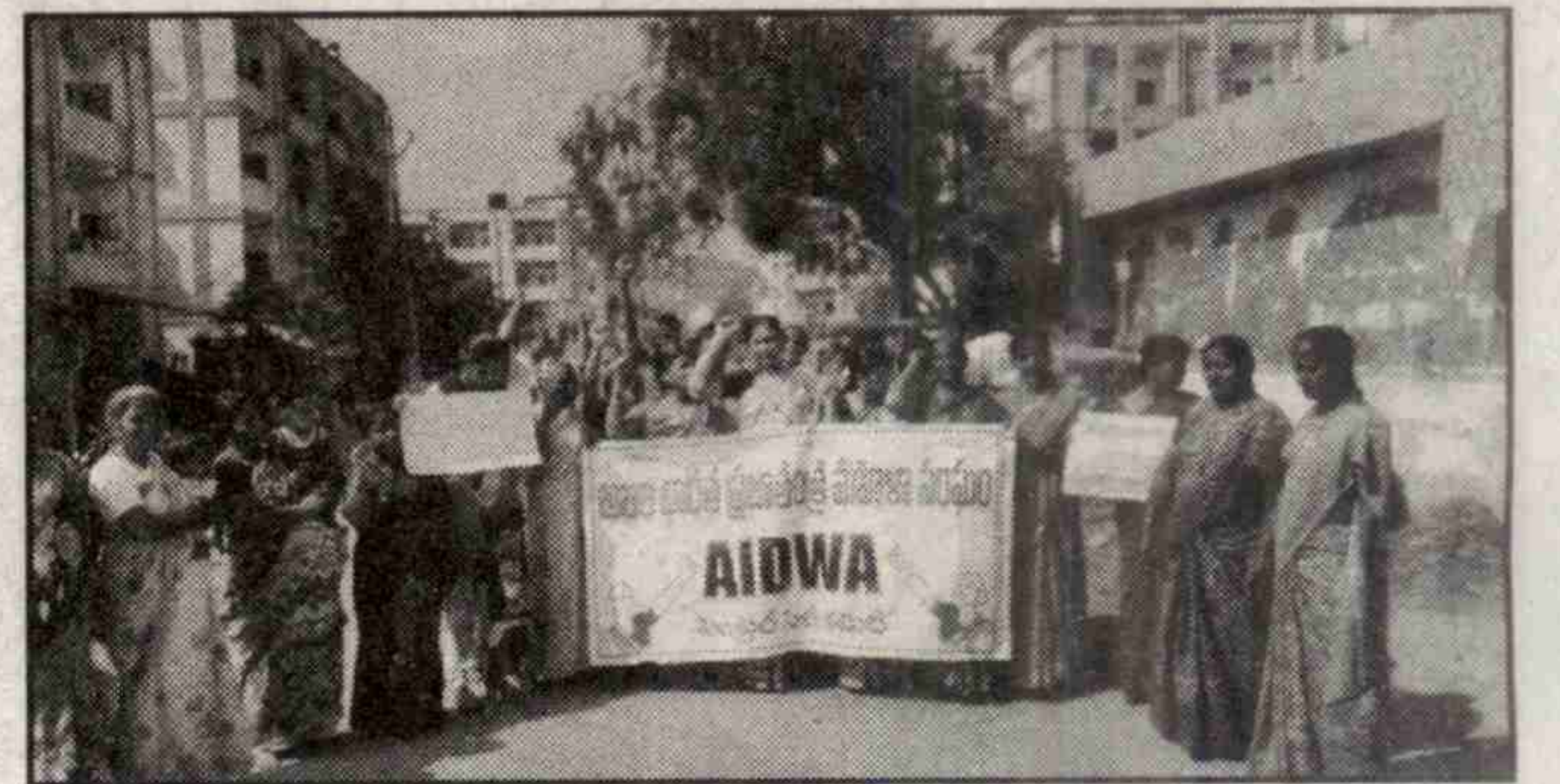
నూతన సంవత్సరం సందర్భంగా మధ్యం అమ్మకాలను నియంత్రించాలని రాజరాజేశ్వరి పేటలో ఐదవ సెంట్రల్ సిటీ

కమిటీ పరిధిలో నిరసన కార్యక్రమం చేయడం జరిగింది.

మధ్యం నిషేధం విధించాలని కోరుతూ ఉప ముఖ్యమంత్రి గారికి మొమోరాండాం ఇవ్వడం జరిగింది.

నూతన సంవత్సరం సందర్భంగా మందు షాపులను బండ్ చేయాలని అనంతపురం, విజయవాడలలో బ్రాండ్ షాపుల దగ్గర వివిధ ప్రజాసంఘాల ఆధ్వర్యంలో ధర్నాలు జరిగాయి. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా భీమవరంలో, కాకినాడలో, అమలాపురంలో, విజయనగరంలో అధికారులకు మెమోరాండాలు ఇచ్చారు.

నెల్లూరు రూరల్లో డివైఎఫ్ఐ ఆధ్వర్యంలో జరిపిన దీక్ష కార్యక్రమానికి ఎస్ఎఫ్ఐ విద్యార్థులు, ఐదవ రూరల్ కమిటీ తమ మద్దతును తెలియజేశారు.

డిసెంబరు 6వ తేదిన డా॥బి.ఆర్.అంబేద్కర్ 26వ వర్ధంతి సందర్భంగా ఐదవ నెల్లూరు రూరల్ కమిటీ అంబేద్కర్ విగ్రహానికి పూల మాలలు వేసి నివాళులర్పించారు.

ఒంగోలులో టాన్యాగారి వర్ధంతి సభ జరిగింది సుబ్బరావమ్మ గారు ముఖ్యఅతిథిగా పాల్గొన్నారు. డా॥ రంగారావు, డా॥ ఉదయిని, జిల్లా కార్యదర్శి మున్వర్, అధ్యక్షులు ఆదిలక్ష్మి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

డిసెంబరు 2వ తేదిన పోరుమామిళ్లలో మహిళా టైలర్స్ ఎమ్ఆర్ఓ ఆఫీస్ వద్ద ధర్నా చేశారు. మహిళా టైలర్స్ కాలనీ ఏర్పాటు చేయాలని, కుట్టు మిషన్లు అందజేయాలని ముందుగా భారీ ప్రదర్శన చేశారు. రాష్ట్ర కార్యదర్శి డి.రమాదేవి, జిల్లా అధ్యక్షకార్యదర్శులు

కోటేశ్వరమ్మ, సుబ్బమ్మ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

పెరిగిన గ్యాస్ ధరలు తగ్గించాలని కంచరపాలెం జోన్ హెచ్పి గ్యాస్ ఆఫీస్ వద్ద ఐదవ మహిళలు ధర్నా చేశారు.

పెరిగిన గ్యాస్ ధరలు తగ్గించాలని నవంబరు 29వ తేదిన విజయవాడ వాంజే కాలనీలో ఐదవ డివిజన్ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో ఐదవ కార్యకర్తలు రూప్సీ, రత్నకుమారి, గౌసియా, తదితరులు నిరసన కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.

డిసెంబరు 8వ తేదిన అరకు వ్యాళీ ఏరియా వన్లో ఐదవ కార్యకర్తలు పిల్లలతో పేపర్ క్రాఫ్ట్ బొమ్మలు చేయించి దేశభక్తి గీతాలు పాడించారు. నవంబరు 26వ తేదీ అరకులో చిల్డ్రన్ డే సందర్భంగా ఆటల పోటీలు జరిపి బహుమతిని ప్రదానం చేశారు.

విజయనగరంలో క్రిస్టమస్ సందర్భంగా పోటీలు నిర్వహించారు.

డిసెంబరు 4వ తేదీ ప్రకాశం జిల్లా గిద్దలూరులో విద్యార్థినిపై జరిగిన సామూహిక అత్యాచారాన్ని ఖండిస్తూ ఎస్ఎఫ్ఐ ఆధ్వర్యంలో విద్యార్థినీ విద్యార్థినులతో కలిసి ర్యాలీ మరియు రాస్తారోకో జరిపారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ పశ్చిమ ప్రకాశం జిల్లా అధ్యక్షులు కె.కళావతి, గిద్దలూరు ఏరియా నాయకురాలు. కె. అంజమ్మ పట్టణ నాయకులు అంజలి, ఎస్ఎఫ్ఐ జిల్లా కార్యదర్శి సి. హెచ్ చంద్రశేఖర్ పాల్గొన్నారు.

డిసెంబరు 10వ తేదిన ఐదవ ఆధ్వర్యంలో అమలాపురం వోడరేవు వద్ద మరియు విజయవాడలో పిక్నిక్, ఆటల పోటీలు నిర్వహించారు. మహిళలకు ఉపాధిని అందించాలని నెల్లూరులో మహిళా ప్రాంగణం మేనేజర్ గారికి మెమోరాండాం ఇచ్చారు.

డిసెంబర్ 14వ తేదిన విశాఖలో ఐదవ జోను ఉపాధ్యక్షురాలుగా పనిచేసిన తుల్సు. గోవిందమ్మ, త్రినాథపురం గ్రామ సంఘ కార్యదర్శిగా పనిచేస్తూ అనారోగ్యంతో కన్నుమూశారు. ఐదవ

నాయకులు, సిఐటీయు నాయకులు, ప్రజానాట్యమండలి నగర కార్యదర్శి ఆమె మృతదేహానికి నివాళులర్పించారు.

డిసెంబరు 19వ తేదిన తుఫాన్ బాధితులను ఆదుకోవాలని ఐదవ కాకినాడ కమిటీ ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేసింది. నగరంలోని పలు ప్రాంతంలో ఐదవ బృందం ప్రకటించి లోతట్టు ప్రాంతాలను సందర్శించారు.

నెల్లూరు జిల్లాలో డిసెంబర్ 26వ తేదీన జిల్లా మహిళా సంఘం వర్క్ షాపు జరిగింది. ఈ వర్క్ షాపులో ముఖ్య అతిథిగా డి.రమాదేవి పాల్గొన్నారు.

బాపట్ల వ్యవసాయ కళాశాలలో విద్యార్థుల న్యాయమైన సమస్యలు పరిష్కరించాలని కోరుతూ ఆందోళన చేస్తున్న నేపథ్యంలో నిర్బంధం ప్రయోగించి హాస్టల్లో నీరు, భోజనం, కరెంటు బండ్ చేసి సమ్మె

విరమించాలని బెదిరింపు చర్యలకు పాల్పడినా కూడా ఆందోళన కొనసాగిస్తున్న విద్యార్థులకు ఐదవ రాష్ట్ర కార్యదర్శి డి.రమాదేవి గారు మద్దతుగా నిలిచారు.

అన్నై అనసూయగారి వర్ధంతి సభ ఏలూరులో జరిగింది. ముఖ్య అతిథిగా కె.ఎన్.మల్లేశ్వరి పాల్గొన్నారు. మహిళా సంఘం కార్యాలయానికి అన్నై అనసూయ భవన్ గా నామకరణం చేశారు.

నూతన సంవత్సరం సందర్భంగా ఆకతాయిల ఆగడాలు అరికట్టాలని తిరుపతిలో ఐదవ, డివైఎఫ్ఐ, తదితర సంఘాలు కలిసి డిఎస్పికి మెమోరాండాం ఇచ్చారు. బార్లు బ్రాందీషాపుల అమ్మకాల సమయాన్ని పెంచడాన్ని నిరసిస్తూ ఐదవ, ఎస్.ఎఫ్.ఐ, డివైఎఫ్ఐ అనంతపురంలోని గాంధీ విగ్రహం వద్ద నిరసన తెలియజేశారు. షాపులు మూసివేయాలని మద్యం దుకాణాల వద్ద ధర్నా నిర్వహించారు. ప్రదర్శన చేశారు. కాకినాడలో ఎస్ఎఫ్ఐ, జెవివి ఐదవ కలిసి బానుగుడి సెంటర్లో ర్యాలీ నిర్వహించారు.

కర్నూల్లో వీరేశలింగం శతవర్ధంతి సభ

త్రిపురాంతకంలో జాతాను స్వాగతిస్తున్న మహిళలు

అనంతపురంలో డిసెంబర్ 11న బహిరంగ సభ

గుంటూరులో మానవ హక్కుల దినోత్సవ ప్రదర్శన

కాకినాడలో మధ్యంఛాపులు నిలిపివేయాలని మెమోరాండం ఇస్తున్న నేతలు

ఒంగోలులో టానియా వర్ధంతి సభ

విజయవాడ వైద్యశాలలో సమస్యలు పరిష్కరించాలని ధర్మా

అత్యాచార నిందితులను అరెస్టు చేయాలని విశాఖలో ధర్మా

అనంతపురంలో కందుకూరి శతవర్ధంతి సభ

విజయనగరం జిల్లా జాతా ప్రారంభం

విశాఖపట్నంలో జాతా

శ్రీకాకుళం విద్వా నగర మహాసభ

గుంటూరులో గురజాడ వర్ధంతి

విశాఖ రూరల్ జిల్లా మహాసభ

తిరుపతిలో కందుకూరి శతవర్ధంతి సభలో ప్రసంగిస్తున్న విజయబక్ష్

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	CMV01A 177
పుస్తకం పేరు	ఆత్మచింతన మార్గము
తారీఖు	2018/12/3
ముందు అట్ట	yes
వెనుక అట్ట	yes
మొత్తం పేజీలు	41
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
భాగం పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	sandhya
పేజీలు విడదీసినది	sandhya
స్కాన్ చేసినది	sandhya
పరీక్ష చేసినది	RAMYA
పేజీలు పరిశీలించినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చేయబడింది	
తప్పులు	NO
పరిస్థితి	good